

Matias Juvonen

YLIOPISTOKAMPUKSELTA FUTSALIN HUIPULLE

Tapaustutkimus urheiluseura Kampuksen Dynamosta

Jyväskylän yliopisto

Liikuntakasvatuksen laitos

Liikunnan yhteiskuntatieteiden pro gradu -tutkielma

Kevät 2013

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Liikuntakasvatuksen laitos/liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta

JUVONEN, MATIAS: Yliopistokampukselta futsalin huipulle – Tapaustutkimus

urheiluseura Kampuksen Dynamosta

Pro Gradu -tutkielma, 116 s., 5 liites.

Liikunnan yhteiskuntatieteet

2013

Tapaustutkimuksessani tarkastelen jyvaskyläläisen pienseuran kehittymistä opiskelijaporukan jalkapallon harrastejoukkueesta menestyksekkääksi futsalin kilpaurheiluseuraksi. Työssä käsitellään Kampuksen Dynamon seuratoiminnan tärkeimpiä vaiheita. Tutkimuksen viitekehystenä on suomalaisen liikuntakulttuurin ja seuratoiminnan muutos, jota tarkastellaan liikuntaseurojen teoreettisten organisaatiomallien avulla. Teemahaastatteluin kerättyjä tuloksia on analysoitu kyseisen viitekehysten pohjalta.

Tutkimusaineisto koostuu seuran arkistolähteistä, toimintakertomuksista sekä haastatteluista. Teemahaastatteluihin osallistuivat seuran perustajajäsen, nykyinen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä päävalmentaja ja kaksi pelaajaa. Keskiössä ovat seuratoimijoiden kokemukset Kampuksen Dynamon organisaatiosta ja sen toimivuudesta. Tutkimus on laadullinen liikuntasosiologinen selvitys urheiluseuratoimintaa koskevista haasteista muuttuvassa liikuntakulttuurin kentässä yksittäisen tapauksen näkökulmasta.

Dynamon seuraorganisaatio on kohdannut kilpailullisen menestyksen myötä yhä suurempia haasteita taloudenhoidossa ja seuratyössä. Seuran liikuntaohjelma on laajentunut ja perustoimintoa, harrastus- ja kilpailutoimintaa, tukeva toiminta on kasvanut. Dynamo on havainnut futsal-sanoman levittämisen tarpeellisuuden seuralle ja koko lajille. Futsal pyritään integroimaan paikalliseen liikuntakulttuuriin ohjaamalla futsalkerhoja ja -harjoituksia sekä jakamalla jalkapalloseuroille lajitietämystä. Lajia ja seuraa on myös markkinoitu erilaisten liikuntatapahtumien avulla. Seuran pieni jäsenmäärä ja vapaaehtoisten vähyys on kuormittanut aktiivijäseniä.

Kampuksen Dynamon haasteet johtuvat pääosin edustusjoukkueen kilpailullisesta menestyksestä, jonka myötä seuran toimintakulut ovat nousseet ja organisaatio on joutunut kehittämään seuratoimintaansa. Kansallisen pääsarjajoukkueen pyrittäminen vaatii seurajohdolta entistä huolellisempaa toiminnan suunnittelua seuran toimivuuden sekä jatkuvuuden turvaamiseksi. Dynamon on tulevaisuudessa rekrytoitava lisää vapaaehtoisia nykyisten seura-aktiivien avuksi ja mielellään palkattava seuratyöntekijä. Lisäksi Dynamolta puuttuu oma junioritoiminta täysin, joten seura ei pysty itsenäisesti vaikuttamaan uusien huippupelaajien kasvatukseen. Tulevaisuus näyttää kuinka KaDy pystyy vastaamaan seuratoiminnan uusiin haasteisiin ja millaiseksi seuran elinkaari muodostuu. Kykeneekö seura ylläpitämään laadukasta liigajoukkuetta ja jalkauttamaan futsalia yhä vahvemmin jyvaskyläläiseen liikuntakulttuuriin vai jääkö nouseva futsal-ilmio lyhytaikaiseksi nykyisten lajiaktiivien väistyessä?

Asiasanat: salijalkapallo, jalkapallo, liikuntakulttuuri, liikuntaseurat, urheiluseurat

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	6
2.1 Tutkimustehtävä ja tutkimusteemat	6
2.2 Tutkimusaineisto ja tutkimusmenetelmät	7
2.3 Aineiston analyysi ja luotettavuus	9
2.3 Tutkimusprosessi.....	12
3 LIIKUNTASEURA JA SEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	15
3.1 Vapaaehtoisorganisaatiot	15
3.2 Liikuntaseuratoiminta	18
3.3 Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa	20
3.4 Liikuntaseuran toimivuus.....	22
3.5 Liikuntaseuran ympäristö.....	23
3.6 Liikuntaseuratyypit	26
3.7 Liikuntaseuran elämänkaari	28
4 MUUTTUVA LIIKUNTAKULTTUURI.....	30
4.1 Eriytyvä liikuntakulttuuri ja seuratoiminnan muutokset.....	30
4.2 Lajitarjonta lisääntyy.....	32
4.3 Lajien akkulturaatio	33
4.4 Menestystekijät uuden urheilulajin taustalla.....	36
4.5 Osallistuminen seuratoimintaan.....	37
5 FUTSAL.....	43
5.1 Futsalın historia.....	43
5.2 Futsalın säännöt.....	44
5.3 Futsal maailmalla	46
5.4 Futsal Suomessa	48
5.4.1 Opiskelijat löytävät futsalin	48
5.4.2 Opiskelijoiden futsalin MM-kisat 1996 Jyväskylässä.....	49
5.5 Futsal organisoituu	50
5.5.1 Salifutis-Futsal -strategia 1996	51
5.5.2 Kilpailutoiminnan kehittäminen.....	53
5.5.3 Harrastajamäärien kasvu	54
6 KAMPUKSEN DYNAMO.....	57
6.1 Seuran perustaminen – opiskelijoiden harrastejalkapalloa	57
6.2 Futsaltoiminta käynnistyy syksyllä 2002.....	63
6.3 KaDy:n nousu kansalliselle huipulle 2007–2012.....	65
6.3.1 Kaksi kautta Futsal Ykkösessä.....	66
6.3.2 Liigaottelut ahtaassa Huhtaharjun koulussa.....	67
6.3.3 Muutto Monnarille ja SM-hopea.....	70
6.3.4 Lajin ja seuran markkinointia.....	71
6.4 Seuran laaja-alaisia tavoitteita.....	74
6.5 Seuran nykyinen organisaatorakenne.....	77
6.6 Seuran toiminnan tarkoitus	78

6.7 Seuran resurssit	82
7 KADYLAISTEN NÄKEMYKSIÄ SEURAN NYKYTOIMINNASTA	87
7.1 Jäsenten suhde seuraan ja futsaliin.....	87
7.2 Jäsenten motivaatio ja sitoutuminen	91
7.3 Jäsenten tavoitteet	93
7.4 Seuran futsaljoukkueen menestystekijät	94
7.5 Futsaltoiminnan jatkuvuus	95
7.6 Futsalın asema jyväsnyläläisessä liikuntakulttuurissa	99
8 POHDINTA	103
LÄHTEET	110
LIITTEET	117

1 JOHDANTO

Suomalainen yhteiskunta ja liikuntakulttuuri elävät muutoksen aikaa. Uusia lajeja saapuu Suomeen jatkuvasti lisää. Ne joko vakiinnuttavat asemansa ja harrastajamäärät kasvavat tai jäävät vaihtoehtoisesti marginaalilajeiksi, omaksi pieneksi osaksi eriytyvää liikuntakulttuuriamme. Liikuntakulttuurin eriytyminen heijastaa vahvasti koko nyky-yhteiskunnan yleistä muutosta. Liikunta- ja urheiluseurojen voidaan ajatella olevan yhteiskunnan peilejä. Urheiluseurojen on pystyttävä sopeutumaan yhteiskunnan kaupallistumiseen, medioitumiseen sekä jatkuvaan eriytymiseen, jolloin muutosta tapahtuu myös seuratoiminnan ruohonjuuritasolla.

Yliopiston kampusalueella liikkuaan voi yhä useammin törmätä Kampuksen Dynamon ottelutapahtumamarkkinointiin. Ottelujulisteiden otsikoissa toistuvat muun muassa seuraavat huudahdukset: ”Punamustaa ylivoimaa!” ”Boom-Boom!” ja ”Sexy Futsal!”. Osa mainosten lukijoista on ehkä kuullut lajista nimeltä futsal, mutta ei tarkalleen tiedä mitä se on. Opiskelijoihin kohdistuva markkinointi on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana, joten Kampuksen Dynamo ja futsal ovat lisänneet tunnettuuttaan varsinkin opiskelijoiden parissa. Seuran kilpailullisen menestyksen myötä laji on saanut näkyvyyttä paikallisessa mediassa, mutta liigaotteluiden yleisömäärät ovat silti edelleen kovin maltilliset. Futsal on siis pienin askelin nostamassa profiiliaan paikallisessa liikuntakulttuurissa, samalla kun Dynamon edustusjoukkue on edennyt suurin harppauksin suomalaisen futsalin huipulle.

Nykyisin seuratoiminta kohtaa useita haasteita, kuten yksilöllistymisen, työelämän muutokset ja taloudelliset suhdannevaihtelut. Nämä näkyvät ihmisten päivittäisissä valinnoissa, joissa voimistuvat asiakaslogiikka, tehokkuusvaatimukset ja laajentuvat vapaa-ajan palvelutarjonnat. Ihmisten uudet toimintatavat aiheuttavat vaikeuksia vapaaehtoistoiminnalle rakentuvissa liikunta- ja urheiluseuroissa. Vapaaehtoispotentiaali pienenee ja samalla heikkenee seurayhteisöllisyys sekä yhteinen vastuunkanto. Uusia vapaaehtoistoimijoita on yhä vaikeampi rekrytoida ja seuratoimintaa pyörittävät muutamat laji- ja seura-aktiivit vuodesta toiseen.

Urheiluseurojen määrä on lisääntynyt, mutta samalla seurojen koot ovat keskimäärin pienentyneet. Seurojen intressit ja toimintatarkoitukset vaihtelevat laajalti. Liike-elämästä tuttu ajatus jatkuvasta kasvusta ja kehittymisestä on kuitenkin juurtunut

myös liikunnan ja etenkin urheilun sisäiseen logiikkaan. Liikunta- ja urheiluseuroihin kohdistuvat odotukset ja vaatimukset voivat nousta nykyään niin suuriksi, ettei niitä kyetä enää pelkällä vapaaehtoistoiminnalla täyttämään. Vain isot seuraorganisaatiot kykenevät ns. liikuntapalveluntuottajana tarjoamaan riittävän laadukkaan ja monipuolisen vapaa-ajanpalvelun asiakasrooliin asettuville jäsenilleen. Vapaaehtoistoiminta on kuitenkin edelleen seuratoiminnan selkäranka ja jokaisen seuratoimijan panos on arvokas. Seurojen täytyy sopeuttaa omia toimintasuunnitelmiaan nyky-yhteiskunnan asettamien haasteiden mukaisesti. Niissä tulee pohtia liikuntaohjelman sisältöä tarkemmin, kehittää seuran sisäistä toimivuutta ja löytää seuralle oma lokeronsa. Seurojen elinkaaret saattavat jäädä hyvin lyhyiksi, jos toiminnallista jatkuvuutta ei suunnitella riittävän pitkällä tähtäimellä.

Myös kilpailu aineellisista resursseista on lisääntynyt niin seurojen kuin eri harrastusmuotojenkin välillä. Niinpä seurojen talousasioiden hoidon merkitys tulee korostumaan entisestään. Tämän vuoksi seuratyöhön kaivataan lisää talousasiantuntijoita, jotka osaavat yhdistää toiminnoissaan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin logiikan. Varsinkin uutta lajia edustavien seurojen selviytymis- ja laajentumismahdollisuudet ovat kilpailullisen menestyksen, lajiaktivistien levittämistoimien ja harrastajien mieltymysten varassa. Lajikulttuurin rakentaminen vie aikansa. Taistelu taloudellisista tuista, harrastajista ja yleisöstä on lisääntynyt. Lajin tukevampi jalkauttaminen paikalliseen liikuntakulttuuriin tarvitsee lajiliiton strategisia suunnitelmia ja operatiivisia toimenpiteitä sekä riittävästi pyyteettömiä paikallistason seuratoimijoita jatkuvuuden turvaamiseksi.

Tutkimukseni tarkoitus on selvittää miten opiskelijoista koostuneesta jyvaskyläläisestä harrastejalkapallon pienseurasta on historiansa aikana kehittynyt menestyvä kansallisen tason futsalseura. Ensin tarkastelen seuran kehitysvaiheita perustamisajalta futsaltoiminnan käynnistymiseen. Sitten käyn läpi futsaljoukkueen nousun kansalliselle huipulle tarkemmin, jonka jälkeen paneudun nykyiseen seuraorganisaation rakenteeseen ja toimintatarkoitukseen lähemmin. Selvitän myös, miten seuran sisäinen toimintajärjestelmä on muuttunut ja millaiseksi jäsenten suhde seuraan on muodostunut. Samalla pyrin hahmottamaan paikalliseen liikuntakulttuuriin jalkautumiseen liittyviä haasteita lajin ympärillä.

2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimukseni kohteena on futsal sekä sen jalkautuminen suomalaiseen liikuntakulttuuriin. Tutkimuksessa tarkastellaan yksittäisen tapauksen kautta, minkälainen pääsarjatason futsaltoiminnan nykytila suomalaisessa liikuntakulttuurissa on. Tarkoituksena on selvittää, miten pienen jyvaskyläläisen urheiluseuran, Kampuksen Dynamon, seuraorganisaatio on kehittynyt opiskelijaryhmän harrastejalkapallosta nykyiseksi SM-tason futsaltoiminnaksi. Miten seuraorganisaatio on muuttunut ja miten uusi laji on onnistunut vakiintumaan osaksi paikallista liikuntakulttuuria? Tutkimus sijoittuu laadullisen tutkimuksen kenttään.

2.1 Tutkimustehtävä ja tutkimusteemat

Tutkimukseni päätehtävänä on kuvailla, miten urheiluseura Kampuksen Dynamon toiminta on vuosien 1995–2012 aikana kehittynyt ja miten yhdistyksen sisällä tapahtunut futsaltoiminnan eriytyminen on vaikuttanut seuratoiminnan tavoitteisiin. Tavoitteena on lisäksi selvittää, millaiseksi jäsenten suhde seuraan on muotoutunut sekä miten futsal on sopeutunut jyvaskyläläiseen liikuntakulttuuriin. Futsal rantautui Suomeen 1996 Jyväskylässä pelattujen futsalin opiskelijoiden MM-kilpailujen myötä, minkä jälkeen Suomen Palloliitto otti lajin heti osaksi ohjelmaansa. Voidaan sanoa, että futsal on organisoitunut kilpaurheiluksi varsin nopeasti, esimerkiksi salibandyyn verrattuna, jossa lajiliiton perustamiseen meni reilut kymmenen vuotta. Opiskelijat olivat pelanneet sählyä Suomessa jo 1970-luvulta lähtien 1980-luvun puoliväliin saakka, kunnes 1985 perustettiin lajiliitto ja lajin viralliseksi nimeksi tuli salibandy. (Viinikainen 2011, 26–27.) Futsalin Suomen mestaruudet ratkottiin vuoteen 2002 asti turnausmuotoisena kilpailuna, minkä jälkeen siirryttiin 2002–2003 yksinkertaiseen 12 joukkueen sarjaan. Samoihin aikoihin myös Kampuksen Dynamon futsaltoiminta käynnistyi harrastetasolla.

Kampuksen Dynamoa, kuten ei myöskään mitään muuta suomalaista futsalseuraa ole aiemmin akateemisesti tutkittu. Mielestäni jyvaskyläläisten opiskelijoiden perustaman urheiluseuratoiminnan tutkiminen on liikuntakulttuurisesti arvokasta, etenkin kun seura on vuosien varrella erikoistunut nimenomaan futsaliin. Jalkapalloa on pelattu Suomessa

jo yli 100 vuotta, mutta futsalin ensimmäinen virallinen SM-turnaus pelattiin vasta vuonna 1997 Jyväskylässä. Tutkimalla futsalin kehitystä Suomessa ja Kampuksen Dynamon futsaltoimintaa voidaan saavuttaa uutta ja ajankohtaista tutkimustietoa pienseuran toiminnasta uuden lajin parissa.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- Miten Kampuksen Dynamosta kehittyi kansallisella tasolla menestyvä futsalseura?
- Miten urheiluseuran toiminta käynnistyi?
- Miten futsaltoiminta eriytyi seuran jalkapallotoiminnasta?
- Miten seuran futsaltoiminta on nykyään organisoitu?
- Minkälainen on nykyjäsenten suhde seuran toimintaan?
- Mikä on futsalin asema jyväskyläläisessä liikuntakulttuurissa?

Tutkimuksessa tarkastellaan siis pääasiassa Kampuksen Dynamon muotoutumista futsalseuraksi ja uuden lajin tuomista paikalliseen liikuntakulttuuriin. Tavoitteena on myös selvittää, miten Dynamon toiminta on järjestetty ja kuinka seura on noussut kansalliselle huipulle.

2.2 Tutkimusaineisto ja tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni sijoittuu laadullisen tutkimuksen kategoriaan, vaikka kvantitatiivisia esityksiä on hyödynnetty esimerkiksi harrastajamäärien yhteydessä. Kvalitatiiviselle aineistolle on tyypillistä monitasoisuus ja kompleksisuus (Alasuutari 1999, 84). Tämänkin tutkimuksen aineisto koostuu monesta eri osasta, joten voidaan puhua aineistotriangulaatiosta, jossa yhdistellään erilaisia aineistoja keskenään (Eskola & Suoranta 1996, 40–41). Näitä ovat tutkimuskirjallisuus, seuran arkistolähteet ja toimintakertomukset sekä haastattelut. Lisäksi hyödynnän omaa kandidaatin tutkielmaani *Futsalin rantautuminen Suomeen*, jossa tutkin futsalin jalkautumista ja organisoitumista suomalaiseen liikuntakulttuuriin. Myös paikallislehtien kirjoitukset tuovat tutkimukselle tärkeitä lisäarvoja.

Teoreettinen viitekehyseni rakentuu kotimaisten urheiluseura- ja liikuntakulttuurin tutkimusten pohjalle. Liikunta kansalaistoimintana -tutkimusohjelman vuonna 2000 ilmestynyt loppuraportti *Liikunta kansalaistoimintana – muutokset, merkitykset ja*

reunaehdot tarkastelee suomalaisen liikuntakulttuurin ja seuratoiminnan muutosta liikuntasosiologisesti monesta eri näkökulmasta. Urheiluseuroilla on edelleen keskeinen sija suomalaisessa järjestö- ja liikuntakulttuurissa ja niillä on ollut vaikutuksensa suomalaiseen yhteiskuntaan, joskin seurojen lähtökohdat ja tavoitteet ovat vuosien saatossa muuttuneet ja muovautuneet (Itkonen 2000, 12). Urheiluseurat osana kolmannen sektorin toimintaa ovat viime aikoina herättäneet paljon keskustelua, joten urheiluseurojen tutkiminen on edelleen ajankohtaista. Myös yhdistystoiminnan muutokset sekä yhteiskunnan individualisoituminen ovat varmasti koskettaneet liikuntaseurojen toimintaa. (Koski 2000, 136–139.)

Kalevi Heinilän teos *Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa* vuodelta 1986 selvittää ennen kaikkea liikuntaseurojen organisaatorakenteita ja toimivuutta sekä luo viitekehyksiä tuleville liikuntaseuratutkimuksille. Teoksessa pohditaan myös jäsenistön liikuntaseuraan kuulumisen intressejä, sitoutumista sekä osallistumisvalmiutta. Pasi Koski on niin ikään tutkinut liikuntaseurojen organisaatorakennetta ja toimintaympäristöä osittain Heinilän malliin nojautuen ja sitä laajentaen teoksessaan *Liikuntaseura toimintaympäristössään* vuodelta 1994. Itkonen (1996) on tutkinut väitöskirjassaan *Kenttien kutsu* varkautelaisen liikuntakulttuurin muutosta, eli liikuntakulttuurin muutosta paikallistasolla. Samoin Itkonen ja Kortelainen (1999) ovat tarkastelleet teoksessa *Rantakentältä maailmalle* pesäpallon jalkautumista paikalliseen liikuntakulttuuriin Kiteellä.

Tutkimukseni on tapaustutkimus. Tapaustutkimuksen tarkoitus on etsiä yksityiskohtaista tietoa yksittäisestä tapauksesta ja sen suhteesta ympäristöönsä. Aineistonkeruussa käytetään useita menetelmiä, joiden tarkoituksena on ilmiön kuvailu. Monisyistä tapaustutkimusta on hankala määritellä yksiselitteisesti. (Saarela-Kinnunen & Eskola 2001, 159–160.) Tarkoitukseni on yhdistää kerätty aineisto teoreettiseen viitekehykseen ja rakentaa yleisesti kiinnostava kokonaisuus.

Haastattelut ovat olennainen osa tutkimustani, sillä kirjallista aineistoa jyvaskyläläisestä futsalista tai Kampuksen Dynamosta on rajallisesti saatavilla. Teemahaastatteluihin olen valinnut seuran eri tehtävissä toimineita ja edelleen toimivia henkilöitä. Haastattelun luotettavuuteen on pyritty vaikuttamaan haastatteleamalla useita seuran organisaatiossa aktiivisesti mukana olleita ja olevia henkilöitä. Tarkoituksena on selvittää seurassa toimineiden henkilöiden kokemuksia seuratoiminnan muutoksesta useammasta

näkökulmasta, niin pelaajien, valmentajien kuin seurajohdonkin silmin. Haastattelin seuran perustajajäsentä, seuran hallituksen entistä puheenjohtajaa, futsal johtokunnan edustajaa, seuran manageria, joka on myös nykyinen seuran puheenjohtaja, päävalmentajaa sekä pelaajia. Toteutin haastattelut teemahaastatteluina.

Teemahaastattelu edustaa puolistrukturoitua haastattelua ja se etenee tarkkojen kysymysten sijaan ennalta määrättyjen teema-alueiden varassa. Kysymysten tarkka muoto, laajuus ja järjestys voi vaihdella, mutta haastatteliija käy kuitenkin kaikki aihepiirit haastateltavien kanssa läpi. Tämä mahdollistaa haastateltavalle yksilöllisempien tulkintojen esittämisen omin sanoin toisin kuin strukturoidussa haastattelussa. (Eskola & Suoranta 2003, 86; 88.) Teemahaastattelua käytetään usein yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa, koska se vastaa monia kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtia. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on tutkimuskohteen kokonaisvaltainen tutkiminen sekä tosiasioiden löytäminen ja paljastaminen. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 161; 208.) Eskolan ja Suorannan (2003, 86) mukaan teema-alueet edustavat pääkäsitteiden yksityiskohtaisempia aihepiirejä ja toimivat haastattelijan tukilistoina ja ohjaavat keskustelua haluttuun suuntaan.

2.3 Aineiston analyysi ja luotettavuus

Tallensin haastatteluaineiston käyttämällä nauhuria. Kuudesta haastattelusta kertyi yhteensä 216 minuuttia haastatteluaineistoa. Kirjasin haastattelun aikana tärkeimpiä asioita ylös haastattelulomakkeelle. Muistiinpanoista oli hyötyä purkaessani kertynyttä haastattelumateriaalia, mutta purin silti nauhurin tallenteet tekstimuotoon tietokoneelle, jolloin sain kattavamman kuvan koko aineistosta. Aineiston purkamisen jälkeen poimin haastatteluista saamani olennaisimmat näkökohdat ja vertasin niitä Kampuksen Dynamon kirjalliseen arkistomateriaaliin. Valitsin haastateltavien lausunnoista sitaatteja tärkeimmistä kokemuksista ja mielipiteistä, joiden uskon elävöittävän ja antavan lukijalle paremman kuvan aiheesta.

Syrjälän ym. (1994) mukaan analyysi- ja tulkintaprosessi on oivallusten, epäilyjen, innostusten ja pettymysten prosessi, jossa tutkija jatkuvasti tarkastelee aineistonsa tarjoamia mahdollisuuksia omien käytännön kokemusten, kirjallisuuden sekä varsinkin oman ajattelunsa pohjalta. (Syrjälä 1994, 46.) Tässä tutkimuksessa analyysi on siis

kirjoittajan tekemää tulkintaa haastatteluaineiston pohjalta. Tutkijan tulee saada lukija vakuuttuneeksi tutkimuksen eli analyysien avulla esiin nousseiden kategorioiden ja näkemysten tärkeydestä. Tarkoituksena on kuvata aineiston pohjalta merkityksellisiksi nousseet teemat sekä havainnollistaa niitä autenttisten haastattelukatkelmien avulla. (Hirsjärvi ym. 1997, 225.)

Tutkijan omiin taustasitoumuksiin liittyvä subjektiivisuus, jolla kvalitatiivisessa tutkimuksessa tarkoitetaan tutkittavan ja tutkijan välistä vuorovaikutusta, on väistämättä aina mukana osana työtä. Riittävän ja totuudellisen informaation saamiseksi tutkijan oma aktiivisuus ja läheisyys tutkittavien kanssa korostuvat. Siitä muodostuu samalla tutkimuksen voima. (Syrjälä ym. 1994, 100–103.) Laadullisen aineiston ja siitä tulkinnan avulla löydettyjen merkitysten luotettavuus riippuu mm. siitä, miten hyvin aineisto ja johtopäätökset onnistuvat vastaamaan tutkimushenkilöiden ajatuksia. Validiteetti merkitsee aineiston kohdalla aitoutta. Aineisto on silloin aitoa, kun tutkittavat puhuivat tai ilmaisivat itseään samasta asiasta kuin tutkija oletti. (Syrjälä ym. 1994, 129.)

Tutkimuksen validiutta voidaan arvioida myös tarkastelemalla tutkittaville tekemääni haastattelulomaketta. Tärkeätä on tutkailla, olenko onnistunut kysymään haastateltavilta tutkimustehtävien kannalta olennaisia kysymyksiä. Kysymykset koskien sitä, miksi Kampuksen Dynamo on perustettu, miten futsal on eriytynyt omaksi osa-alueeksi seuratoiminnassa, miten seuraorganisaatio on kehittynyt sekä minkälaisiksi jäsenten suhteet seuraan ovat muotoutuneet futsaljoukkueen noustessa kansalliselle huipulle, muodostivat teemahaastattelun keskeisimmän osan. Muiden teema-alueiden kysymykset tukivat haastattelua ja antoivat mielenkiintoista lisätietoa tutkimusaiheesta. Validiuden lisäämiseksi pyrin vertailemaan haastatteluissa saamiani tietoja Kampuksen Dynamon arkistoituihin dokumentteihin. Tällöin pystyin varmistumaan siitä, että henkilön antama tieto tai käsitys on yhteneväinen muista lähteistä saatujen tietojen kanssa. Haastateltavat muistivat tiettyjä tapahtumia hyvin yksityiskohtaisesti, mutta tarkemmat numeeriset faktat koin tärkeäksi tarkastaa kirjallisista dokumenteista.

Syrjälän ym. (1994) mukaan johtopäätökset eli tulkitut merkitykset ovat valideja silloin, kun ne vastaavat sitä, mitä tutkittavat tarkoittivat eikä tutkija esimerkiksi ole ylitulkinnut aineiston ilmaisuja. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuutta ei voi selvittää tutkimusta toistamalla, sillä uudessa tutkimuksessa ongelmien merkitys,

aineiston luonne ja merkitysten tulkinta rakentuvat aina uudelleen. Tutkija on teoreettisen perehtyneisyytensä sekä intersubjektiivisuuden takia myös itse ”tutkimusmittari” eikä tutkijan ja tutkittavan välinen luottamus ja vuorovaikutus voi myöskään toteutua samoilla ehdoilla eri tutkijan toimiessa haastattelijana. Johtopäätöksien luotettavuutta lisäävät myös tutkimuksessa lukijalle esitetyt haastattelulainaukset eli litteroidut otteet haastattelusta. Näin osoitetaan kategorioinnin aitous eli todistetaan tutkittavien ilmaisuiden avulla rakennetut merkityskategoriat aiheellisiksi. (Syrjälä 1994, 129–131; 153–155)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija itse on tärkein luotettavuuden kriteeri ja samalla keskeinen tutkimusväline. Luotettavuuden arviointi koskee laadullisessa tutkimuksessa koko tutkimusprosessia, kun taas kvantitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuus konkretisoituu mittauksien luotettavuuteen. (Eskola & Suoranta 2003, 210–211.) Tutkijan on lopulta itse päätettävä, mitä kokonaisuuksia ja yksityiskohtia hän voi jättää pois raportistaan heikentämättä tutkimuksen luotettavuutta. Aineiston karsinta ja näkemysten tulkinta ovat tutkijan vastuulla, mutta laadullisen tutkimuksen luotettavuuden lopullinen arviointi jää aina lukijalle itselleen.

Tutkijan objektiivisuutta on kvalitatiivisessa tutkimuksessa vaikea saavuttaa, sillä tutkijan aikaisemmat kokemukset, tieto ja suhde kohteeseen vaikuttavat väistämättä kokonaiskuvan muodostumiseen (Hirsjärvi ym. 2004, 152). Olen itse harrastanut jalkapalloa 20 vuotta ja futsalia kahdeksan vuotta, joista viimeiset neljä vuotta Kampuksen Dynamossa. Näin ollen oma futsaltaustani saattaa vaikuttaa lähtöoletuksiini ja päätelmiini, joita teen tutkimuksen aikana. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on löytää tai paljastaa tosiasioita ei niinkään todistaa oikeaksi jo olevia väittämiä (Hirsjärvi ym. 2004, 152).

Subjektiivinen rooli saattaa vaikuttaa rikastuttavasti tutkimukseen, sillä oman tietämykseni kautta saattaa futsalin lähihistoriasta nousta esille asioita, joita lähdeaineistooni ei ole tallentunut. Olen kuitenkin pyrkinyt suhtautumaan tutkijan roolissa mahdollisimman kriittisesti tutkimusaiheeseen eikä tarkoituksena ole ollut antaa kiillotettua kuvaa seuratoiminnasta. Kampuksen Dynamon edustusjoukkueen pelaajana, minulla on toki myös henkilökohtaisia kokemuksia ja näkemyksiä aiheesta, mutta lähtökohtana on ollut peilata kerättyä aineistoa aiempaan seuratoiminnan tutkimukseen sekä selvittää miten Dynamon seuratoiminta on kehittynyt.

2.3 Tutkimusprosessi

Tutkimuksen hahmottelu alkoi graduseminaarissa jo keväällä 2011. Tarkoituksena oli jatkaa kandidaatin tutkielmassa avattua futsalaiheista tutkimusta syventymällä yksittäisen liigaseuran seuratoimintaan tapaustutkimuksen kautta. Ryhdyin selvittämään mahdollisuuksia tutkia paikallista liigaseura Kampuksen Dynamoa, jossa olin itse pelannut vuoden 2008 syksystä lähtien. Tutkimuksen käynnistyminen lykkääntyi kuitenkin seuraavaan kevääseen 2012, koska markkinoinnin sivuaineopintoni sekä pääaineopintojeni rästiopinnot olivat suorittamatta.

Keväällä 2012 hylkäsin tapaustutkimuksen ja suunnittelin tekeväni tutkimuksen liittyen Futsal-liigan kehittämiseen, johon valmistelin sähköisen kyselylomakkeen liigajoukkueiden pelaajille ja valmennus- sekä seurajohdolle. Taustalla oli sisäpiirin tieto Futsal-liigaseurat ry:n perustamissuunnitelmasta, jonka avulla pyrittiin tiivistämään liigajoukkueiden yhteistyötä ja kehittämään lajia ammattimaisempaan suuntaan, koska lajiliiton panos nähtiin riittämättömäksi. Tutkimuksen ajankohta ei kuitenkaan ollut ideaali, sillä liigakausi oli juuri päättynyt ja useassa seurassa oli epätietoisuutta tulevan kauden kokoonpanoista niin joukkueen pelaajiston, valmentajien kuin joukkueenjohdon osalta. Myös uuden yhdistyksen perustaminen pitkittyi. Näistä syistä johtuen palasin alkuperäiseen tutkimussuunnitelmani pariin syksyllä 2012 suoritettuani ensin kesällä työharjoittelujakson Suomen Palloliitossa.

Aloitin tutkimuksen syventymällä alan kirjallisuuteen. Tarkoitukseni oli tutustua aiempiin liikuntaseuratutkimuksiin, selvittää liikuntaseuraorganisaation malleja ja hahmottaa seuratoiminnan sisäistä toimintarakennetta sekä ulkoista toimintaympäristöä. Liikuntaseurojen organisaatorakenteita ei ole tutkittu kovin laajasti. Heinilän (1986) teos *Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa* luo tutkimukselleni teoreettisen viitekehyksen yhdessä eriytyvän liikuntakulttuurin kontekstin kanssa. Näin pyrin lähestymään tutkimuskohdettani ja selvittämään seuran toimivuuteen vaikuttavia tekijöitä nyky-yhteiskunnan muuttuvassa toimintaympäristössä. Koski (1994, 2009a) on selvittänyt seuratoiminnassa tapahtuneita yleisiä muutoksia pääosin kvantitatiivisin tutkimusmenetelmin. Yksittäisiä tapaustutkimuksia liikuntaseurojen toiminnan muutoksista on myös tehty, mutta yleensä tarkastelu on kohdistunut perinteisten lajien suurseuroihin.

Oma tutkimusaiheeni käsittelee kuitenkin varsin uutta lajia, jota hallinnoidaan maamme suurimman lajiliiton, Suomen Palloliiton toimesta. Tutkimuksen ongelmakohtaksi onkin osoittautunut valmiin aineiston niukkuus. Futsalin harrastajamääriä ei ole kyetty tilastoimaan kovin tarkkaan, koska kilpailulisenssi on kattanut niin jalkapallon kuin futsalinkin pelaamisen. Futsalille ei myöskään ole kirjattu liiton pitkän tähtäimen toimintasuunnitelmissa omia kehityslinjoja. Tämän vuoksi myös vertailu muiden lajien kanssa on hankalaa. Liiton kotisivujen uudistuksen myötä myös futsalin arkistotiedot ovat jääneet siirtämättä nykyisille internet-sivuille. Tämän vuoksi olen joutunut nojautumaan Kampuksen Dynamon kotisivujen arkistoihin ja uutisointeihin. Lajista ei myöskään löydy suomenkielistä kirjallisuutta ja kansainvälinenkin kirjallisuus koostuu tällä hetkellä lähinnä valmentajille suunnatuista harjoitusoppaista, jotka käsittelevät pelin taktisia ja teknisiä osa-alueita. Tämän vuoksi tutkimukseni yleinen futsalosuus pohjautuukin pääosin sähköisiin aineistoihin sekä henkilöhaastatteluihin.

Tapaustutkimuksen kohteeni Kampuksen Dynamon kootut seura-arkistot osoittautuivat myös puutteellisiksi. Seuran perustamisajalta löytyy tarpeellisia dokumentteja, mutta pienseuran arkistoissa on selviä aukkoja 2000-luvun alkupuolella. Tämä ei varmastikaan ole poikkeuksellista pienseuroissa, joissa toimintaa ei ole suunniteltu pitkäjänteisesti. Hallitusten kokoonpanojen vaihtuessa seuradokumenttien arkistointi on jäänyt kulloisenkin sihteerin oman aktiivisuuden varaan. Vuosikokouksien liitetietoja puuttuu, eivätkä toimintakertomukset ole kovin kattavia. Myös tuloslaskelmia on kateissa. Näin ollen kaikkien seuratoiminnassa tapahtuneiden sisäisten ja ulkoisten toimintamuutosten todentaminen on tilastomielessä hankalaa. Totesin, että vain karkeat hahmotelmat seuran talouden kasvusta ovat saatavilla olevien arkistojen pohjalta mahdollisia. Tämän vuoksi olen keskittynyt tarkemmin futsaltoiminnan viimeisiin vuosiin, jolloin edustusjoukkueen nousu kansalliselle huipulle on tapahtunut.

Toteutin henkilöhaastattelut lokakuun 2012 aikana. Haastattelun teema-alueet oli suunniteltu kronologisesti niin, että seuran toiminnasta saatiin näkemyksiä kaikilta toimintakausilta. Nykyjäsenet kertoivat näkemyksiään seuratoiminnasta oman jäsenroolinsa näkökulmasta - pelaaja, valmentaja ja seurajohto. Nämä roolit myös sekoittuivat, koska haastateltavilla oli useita rooleja pelaamisen tai valmentamisen ohella. Pienseuran toimintamahdollisuudet ovat huomattavan rajalliset eikä sisäistä toimintarakennetta ole mahdollista kovin yksityiskohtaisesti tutkia. Seuralle ei ole luotu

tarkkoja strategisia pitkän tähtäimen toimintasuunnitelmia ja seura toimii edelleen rajallisin vapaaehtoisvoimin. Olen mahdollisuuksien rajoissa pyrkinyt tulkitsemaan tuloksia tutkimukselle rakennetun viitekehyksen avulla. Tutkimus osoittaa uuden lajin parissa toimivan pienseuran tarkastelun haastavuuden. Uskon kuitenkin, että työni avulla saavutetut tutkimustulokset antavat kuvan kilpailullisesti menestyvän pienseuran taloudellisista, kulttuurisista ja sosiaalisista haasteista nyky-yhteiskunnan muovaamassa eriytyvässä liikuntakulttuurissa.

3 LIIKUNTASEURA JA SEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tässä luvussa tarkastellaan liikuntaseurojen yleistä rakennetta sekä sen toimintaympäristöä. Aluksi selvitetään vapaaehtoisorganisaatioiden toiminnan tarkoitusta, sillä suurin osa liikunta- ja urheiluseurojen toiminnasta perustuu juurikin vapaaehtoiselle kansalaistoiminnalle. Lisäksi esitellään Heinilän malli liikuntaseurasta sosiaalisena toimintaympäristönä, tarkastellaan seuran toimivuutta, esitellään seuratyyppit sekä tutkaillaan, mitä vaiheita seuran toimintakaarelta löytyy.

3.1 Vapaaehtoisorganisaatiot

Sosiaaliset organisaatiot voidaan ryhmitellä kolmeen kategoriaan: liiketaloudelliset, julkishallinnolliset ja vapaaehtoisorganisaatiot. Liiketaloudellisten organisaatioiden tavoitteena on voiton tuottaminen myymällä hyödykkeitä ja palveluita. Julkishallinnolliset organisaatiot ylläpitävät julkisia palveluita valtion verotuloilla yhteiskunnan toiminnan takaamiseksi. (Koski 1994, 14.)

Vapaaehtoisorganisaatioiden toiminta puolestaan perustuu kansalaisaktiivisuuteen eli ihmisistä itsestään lähtevään toimintaan tietyn asian puolesta tai aikaansaamiseksi. Vapaaehtoisorganisaatioilla on merkittävä asema kansalaisyhteiskunnassa. Niiden rooli terveys-, -koulutus ja hyvinvointipalveluiden tuottajana on kasvanut. Toiminnalla ei kuitenkaan tavoitella omaa taloudellista hyötyä tai perustarpeiden, kuten ravinnon hankkimista. Toiminta perustuu tietynlaiselle arvoperustalle, jotka on omaksuttu ryhmän yhteiseksi asenteiksi tai intresseiksi. Yleistä onkin, että sosiaalinen toiminta itsessään, organisaatiossa toimiminen ja siihen kuuluminen nähdään arvokkaana riippumatta taloudellisesta menestyksestä. Suurin osa länsimaiden liikuntaorganisaatioista on nimenomaan vapaaehtoisorganisaatioita. (Koski 1994, 14–15.)

Vapaaehtoinen seuratoiminta nähdään suomalaisen liikuntakulttuurin kivijalkana. Urheilu- ja liikuntaseurat ovat aktivoineet kansalaisia liikkumaan jo useiden sukupolvien ajan. Ohjaajat, valmentajat, talkoolaiset ja seurapäätäjät ovat olleet toiminnassa pyyteettömästi mukana, palkkioita pyytämättä. Vapaaehtoistoiminta on

kuitenkin jossain määrin ennakoimatonta, sitoutumisen aste vaihtelee eri aikoina ja yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden jaksot vuorottelevat. Usein tehtävät kasaantuvat muutaman aktiivisen toimijan harteille ja osaavien toimijoiden väistyessä koko seuran tai lajijaoston toiminta saattaa hiipua. (Itkonen 2000, 5.)

Koski (2000a) toteaa, että liikuntaseurat on perinteisesti ryhmitelty vapaaehtoisorganisaatioiden ryhmään, koska toiminnan katsotaan perustuvan vapaaehtoistyöhön ja talkoohenkeen. Hänen mielestään osuvampi termi on kansalaisaktiivisuus tai kansalaistoiminta, jotka ovat neutraalimpia käsitteitä, eivätkä esimerkiksi määritä suhdetta rahaan. Nykyisin aktiivisimmat seuratoimijat kuten ohjaajat ja valmentajat saavat usein ainakin kulukorvauksia, mutta raha ei ole kuitenkaan heidän keskeisin perusteensa toimintaan. Palkattujen työntekijöiden määrä ei ole kuitenkaan noussut seuroissa 15–20 vuoden aikana, vaikka rahalliset korvaukset ovat selvästi yleistyneet liikuntaseuratoiminnassa. (Koski 2000a, 49–50.) Myös muut taustahenkilöt, kuten lapsiaan säännöllisesti harjoitus- ja kilpailupaikoille kyyditsevät vanhemmat ovat merkittävässä osassa urheiluseuratoimintaa (Koski 2000a, 45).

Heinemann ja Horch (Koski, 1994 mukaan) ovat määritelleet vapaaehtoistoiminnan seuraavasti:

- 1) Jäsenyys perustuu vapaaehtoisuuteen,
- 2) toiminta suuntautuu jäsenten intressien mukaan,
- 3) ne ovat riippumattomia,
- 4) niissä on luottamushenkilöhallinto ja
- 5) demokraattinen päätöksentekojärjestelmä.

Vapaaehtoisuus tarkoittaa sitä, että jäsenyys ei ole millään tavoin pakollinen. Niin ikään jäsenyys ei ole myöskään perinnöllinen eikä toimintaan osallistumisesta saa taloudellista korvausta. Myös luottamushenkilöhallinto on selkeä vapaaehtoistoiminnan tunnuspiirre. Toiminta ei kuitenkaan aina suuntaudu kaikkien jäsenten intressien mukaan, vaan aktiiviset jäsenet ohjaavat toimintaa ilman laajempaa tietoa koko jäsenistön tarpeista. Tämä aktiivisten jäsenten suppea joukko myös yleensä osallistuu päätöksentekoon, jolloin valta keskittyy harvojen käsiin ja syntyy demokratian puute. Yhdistyksen riippumattomuuden tekee ongelmalliseksi jäsenten kytkennät muihin organisaatioihin esimerkiksi kunnallispolitiikan kautta. (Koski 1994, 16–17.)

Vapaaehtoista kansalaistoimintaa voidaan pitää suomalaisen liikuntakulttuurin selkärankana, mutta muita toimijoita ei tule unohtaa myöskään. Julkinen sektori, eli valtio ja kunnat luovat järjestötoimintaankin puitteet ja ohjausmekanismit joiden mukaan toimitaan. (Heikkala 2000, 121.) Liikuntaseurojen kansantaloudellinen merkitys realisoituisi vasta, jos kyseinen toimintavastuu siirrettäisiin kauttaaltaan yhteiskunnan julkisen sektorin kannettavaksi (Heinilä 1986, 2). Vapaaehtoistoiminnan perustalle rakentuva liikuntaseura voidaan nimittäin myös käsittää tuotantoyksikkönä, joka tarjoaa liikuntapalveluja ja sitä kautta erilaisia liikuntaan ja urheiluun liittyviä tuotoksia. (Heinilä & Koski 1991, 3.) Seurojen toiminnassa on eri rooleissa mukana jopa kaksi kolmasosaa suomalaisista. Lisäksi urheilu- ja liikuntaseurojen palveluntarjonta on kasvanut ja seuratoimintaan osallistuvat lisääntyvässä määrin eri ikä- ja väestöryhmien edustajia. Liikuntaseurojen toimintaa pyörittävien aktiivisten vapaaehtoisten työpanoksen taloudellinen arvo on huomattava. (Koski 2000b, 213.)

Liikunnan parissa oleva runsas kansalaisaktiivisuus ilmenee siis laaja-alaisena urheilu- ja liikuntaseuratoimintana. Yhdistys- ja järjestötoiminta, eli kolmas sektori nähdään yleensä julkisen hallinnon jatkeena ja valtion näkökulmasta merkittävänä hyvinvointipalveluiden voimavarana. Kansalaistoimintaa pidetään ihmisestä itsestään lähtevän potentiaalin synnyttämänä toimintana jonkin asian aikaansaamiseksi tai edistämiseksi, johon ei kuulu taloudellisen hyödyn tavoittelu tai fyysisten tarpeiden tyydyttäminen. Liikunnan kansalaistoiminta voidaan eritellä neljään osa-alueeseen. Näitä ovat virallisesti organisoitunut liikuntatoiminta, kuten seuratoiminta, virallisesti organisoitunut muu toiminta, jossa liikunnalla on oma roolinsa, liikunnan epäviralliset ryhmittymät, kuten kavereiden säännölliset kokoontuvat puulaakiporukat sekä satunnaiset ryhmät. Seuratoiminta on näistä eniten tutkittu osa-alue, mutta kaikilla on merkittävä rooli, kun tarkastellaan kansalaisten liikuntakäyttäytymistä. (Koski 2000b 213–214.) Ilman seuratoimintaa ei myöskään olisi suomalaista kilpa- ja huippu-urheilua, jolla on myös oma arjesta irrottava ja viihteellinen vaikutuksensa. (Koski 2000b, 225.)

Yeung (Möttönen & Niemelä 2005 mukaan) osoittaa, että suomalaiset käyttävät keskimäärin huomattavan määrän aikaansa vapaaehtoistoimintaan. Suomalaiset sijoittuvat vapaaehtoistoiminnan aktiivisuuden kansainvälisessä vertailussa hyvin. Suomalaisten aktiivisuuden taso vapaaehtoistoiminnassa on korkeampaa kuin useissa muissa maissa, kuten Saksassa tai Ranskassa. Kansainvälisessä vertailussa korostuu erityisesti suomalaisten käyttämä aika vapaaehtoistoimintaan, joka on jopa suurempi

kuin vapaaehtoistoiminnan kärkimaissa Kanadassa ja Yhdysvalloissa. Suomalaisen suosituin vapaaehtoistoiminnan alue on urheilu ja liikunta (30 %), joka jättää taakseen terveys- ja sosiaalialojen (25 %) sekä lasten ja nuorten kasvatusasioihin (22 %) liittyvän vapaaehtoistyön. (Möttönen & Niemelä 2005, 64.)

3.2 Liikuntaseuratoiminta

Heinilä (1986) määrittelee liikuntaseuran seuraavasti: ”liikuntaseura on sosiaalinen organisaatio, jonka jäsenistö toteuttaa yhteisiä intressejään liikuntaosallistumisessa ja yhteisvastuullisesti kartuttaa ja ohjaa voimavarojaan seuran toimivuuden ja toimintatarkoituksen hyväksi.” (Heinilä 1986, 126.) Urheiluseura on vapaaehtoisorganisaatio, jonka tärkein tehtävä on edistää jäsentensä vapaa-ajan harrastusta. Urheiluseuran toimivuus riippuu jäsenten aktiivisuudesta. Jäsenet ovat yhtä aikaa toiminnan tuottajia, ylläpitäjiä sekä toiminnan kohde. (Liikuntakomitean mietintö 1990, 231.)

Liikuntaseurat kuuluvat siis perinteisesti yksityisen sektorin voittoa tuottamattomien organisaatioiden piiriin, joista käytetään usein nimitystä kolmas sektori. Nämä kolmannen sektorin organisaatiot sijoittuvat toimintatavoiltaan ja toiminnan tavoitteiltaan yksityisen ja julkisen sektorin väliin. Kyseiset organisaatiot toimivat Suomessa yleensä rekisteröityinä yhdistyksinä, liikuntayhdistykset liikuntaseuroina. Yhdistysmuotoista liikuntaseuraa pidetään organisoituneen liikuntatoiminnan ytimenä. Tämä yhdistystoiminta pitää sisällään vapaaehtoisen jäsenyyden, jäsenistön toiveiden mukaisen toiminnan, vapaaehtoistyön sekä demokraattisen päätöksenteon. (Puronaho 2006, 33.)

Liikuntaseuratoiminta on siis ainakin periaatteessa vapaaehtoista, voittoa tavoittelematonta ja painopiste on itse toiminnassa. Toiminnan koordinointi perustuu keskinäiseen yhteisymmärrykseen, yhteisöllisyyteen ja luottamukseen. Toimintaa säätelee jäsenistön yhteiset ja omat intressit ja painopiste on käytännön toiminnan toteuttamisessa. Onnistunutta liikuntaseuratoimintaa arvioidaan sen perusteella, miten hyvin toiminta on tyydyttänyt esimerkiksi mielekkään harrastuksen tarvetta, riemukasta yhdessäoloa tai vertaistukea. (Itkonen ym. 2000, 114–115.)

Heinilä (1986, 56.) jakaa seuratoiminnan seuraaviin pääluokkiin:

1. Perustoiminta:

Seuran toimintatarkoitusta välittömästi toteuttava toiminta, johon kuuluvat esimerkiksi harrastus-, harjoitus-, ja näytöstoiminta eri lajeissa.

2. Tukitoiminta:

Toimintatarkoitusta välittömästi tukeva toiminta, johon sisältyvät ohjaus- ja neuvontatoiminta, toimitsija- ja tuomaritehtävät sekä liikuntatilaisuuksien järjestelytehtävät.

3. Yhteisötoiminta:

Seurayhteisön toimivuutta edistävä toiminta, johon sisältyvät yhteisön kiinteyttä edistävä toiminta, kuten jäsenhuolto, talkoo- ja muu yhdessäolotoiminta sekä myös hallintoon liittyvät toiminnat eli yleishallinto ja taloushallinto.

Liikuntaseuran perustoiminta koostuu seuran liikuntaohjelman puitteissa järjestetystä toiminnasta. Liikuntaohjelman sisällön määrittävät kunkin seuran toiminta-ajatukset. Liikuntaseurojen ohjelmatarjonnassa on laajasti vaihtelua. Yleisseurat tarjoavat kattavan ohjelman niin kilpaurheilua kuin kuntoliikuntaakin. Erikoisseurojen ohjelmat ovat suoritustavoitteisia ja yhteen tai kahteen lajiin keskittyneitä. Tämä lajikorosteisuus ja suorituskaskeisyys on merkinnyt kilpaurheilun institutionaalistumista ja itseisarvoistumista. Kuntoliikuntaseurojen ohjelmat ovat runsaampia, harrastuskorosteisia ja vähemmän lajisidonnaisia kuin kilpaurheilun ohjelmat. Ohjelmat koostuvat vapaammista liikuntamuodoista, esimerkiksi kuntoilusta, voimistelusta ja ulkoilusta. (Heinilä 1986, 56–58.)

Liikuntaseurojen tarkoituksena on lisätä jäsentensä liikunnallista aktiivisuutta. Tämä tarkoittaa, että liikuntaohjelma on suunniteltava hyvin tarkasti, jotta se ilmentää seuran harrastus- tai suoritustavoitteista toiminta-ajatusta. Ohjelma täytyy laatia vastaamaan vaatimustasoltaan jäsenistön suoritusvalmiuksia ollakseen riittävän motivoiva ja kasvattaakseen jäsenistön liikuntaosallistumista. Ohjelmaa on myös uudistettava jäsenistön muuttuvien intressien mukaan sekä eriytettävä eri jäsenryhmien yksilöllisten vaatimusten mukaisiksi. Ihmisten liikunnalliset intressit muuttuvat elinkaaren eri ikävaiheissa, joten eri jäsenryhmille on perusteltua tarjota heille kohdennettua ohjelmaa,

joita ovat mm. nuoriso-ohjelma, perheohjelma ja ikääntyvien ohjelma. (Heinilä 1986, 58–62.)

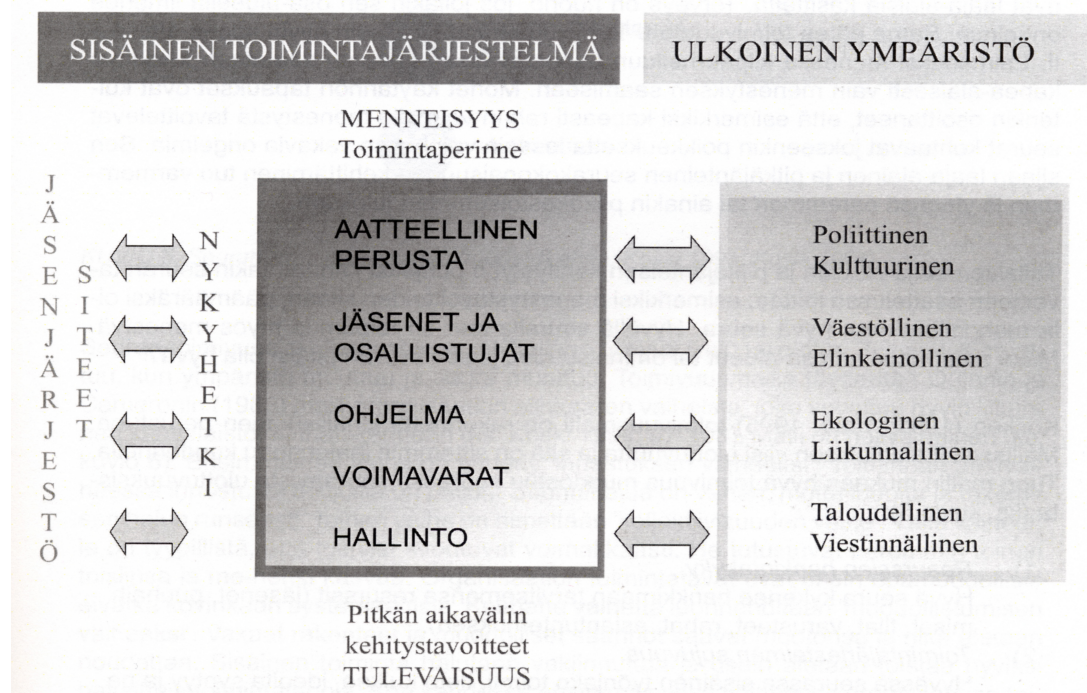
Liikuntaseuran tukitoiminta käsittää harjoitus-, harrastus- ja kilpailutilaisuuksien järjestämisen, jotta liikuntaosallistuminen olisi seuran jäsenistölle mahdollista. Järjestelytehtäviä on monenlaisia, esimerkiksi ohjaus- ja neuvontatoimintaa, toimitsijatehtäviä ja hallinnollista suunnittelua ja järjestelyä. Mitä mittavammasta kilpailutapahtumasta, valmennuksellisesta tai hallinnollisesta tehtävästä on kyse, sitä enemmän vastuuhenkilöltä vaaditaan työpanosta ja tehtäväpätevyyttä. Liikuntatoiminnan kehittyessä myös vaatimustaso nousee ja vaaditaan laajempaa tietotaitoa, koulutuksen antamaa pätevyyttä sekä ammatillista sitoutumista. Mitä pätevämmin seura onnistuu liikuntatapahtuman järjestämään, sitä todennäköisempää on myös jäsenistön korkea-asteisempi liikuntaosallistuminen. (Heinilä 1986, 65.)

Seuran yhteisötoiminnan pyrkimyksenä on organisaatiokulttuurin kehittäminen, toimintakapasiteetin sekä resurssivarannon kasvattaminen ja liikuntaseuran yhteisöllisyyden vaaliminen. Liikuntaseuran tulisi täyttää jäsenistön odotukset ja yhdessäolon tarpeet jäsenyhteisönä, mutta myös tehtävyyhteisönä, jolloin seura pystyisi toteuttamaan toimintatarkoituksensa tehokkaasti. Seuroissa tarvitaan erityistoimintaa, jolla huolehditaan jäsenistön sitoutumisesta, seurakulttuurin kehittämisestä ja yhteisökiinteyden hoidosta. Näitä vaalivat jäsenhuoltotoiminta, yhdessäolotoiminta ja talkootoiminta. Seuran hallinto koostuu resurssihallinnosta ja yleishallinnosta. Resurssihallinnon tehtävänä on huolehtia mm. rahataloudesta, seuratyöstä ja ulkoisesta suhdetoiminnasta eli voimavarojen hankkimisesta. Yleishallinnon ja siihen kuuluvan seurajohtajuuden tarkoituksena on voimavarojen ja jäsenistön osallistumisvalmiuksien ohjaaminen siten, että ne edistävät seuran toimivuutta yhteisönä sekä noudattavat liikuntatoiminnan perustarkoituksen toteutumista. (Heinilä 1986, 56–57.)

3.3 Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa

Heinilä (1986) tarkastelee liikuntaseuraa holistisesti organisaationäkökulmasta, jolloin keskeisenä peruskäsitteenä nousee esille organisaation toimivuus moniehtoisena ilmiönä. Lähtökohtana on ollut tuoda esiin ne osatekijät, jotka tekevät seuraorganisaatiosta toimivan. Liikuntaseuraa lähestytään siis kokonaisvaltaisesti eikä mallissa puututa

yksityiskohtaisemmin johdon näkökulmaan tai kulttuuritekijöihin. Kohteena on organisaatioteoreettiselle tasolle rajattu seuraorganisaatio. Seuraorganisaation sisäinen ja ulkoinen vuorovaikutusjärjestelmä elementteineen muodostaa kompleksin sosiaalisen kokonaisuuden. (Heinilä 1986, 126–127.)

KUVIO 1. Heinilän malli: Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa (Heinilä 1986; Koski 2009, 19)

Malli on siis rakennettu sisäisen ja ulkoisen vuorovaikutusjärjestelmän varaan. Myös aikaulottuvuus on huomioitu mallissa seura muokkaavana elementtinä. Seuran rakenteeseen, toimintaan ja toimintaedellytyksiin vaikuttavat menneisyys ja toimintaperinne, nykyhetken vaatimukset sekä tulevaisuuden kehitystavoitteet. Liikuntaseura on moni-ilmeinen ja kompleksinen yhteisö ja Heinilän malli lähestyy kompleksia ilmiötä monimuotoisen ja väljän viitekehyksen pohjalta, jotta se kattaisi liikuntaseurojen rakenteellisen ja toiminnallisen vaihtelun mahdollisimman onnistuneesti. (Koski 1994, 32–35.)

Sisäisen toimintaympäristön muodostavat seuran ideologia, jäsenistö, ohjelma, voimavarat sekä hallinto. Ideologia määrittelee toiminnan arvoperustan ja toiminnan tarkoituksen. Jäsenistö koostuu liikuntajäsenistä, seuratoimintajäsenistä ja tukijäsenistä, jotka edustavat seuratoiminnan subjektia ja objektia sekä välittävät sen tarkoitusta. Liikuntaohjelmaan on koottu seuran toiminnan perustarkoitukset ja tavoitteet, kun taas tuki- ja yhteisöohjelmien tarkoitus on ylläpitää seuran yhteisöllisyyden toimivuutta.

Resurssit koostuvat työ- ja tietotaidosta, rahavaroista sekä tilaedellytyksistä, jotka ovat edellytyksenä liikuntaosallistumisen ja seuratoimivuuden täyttymiselle. Hallinnon tehtävänä on ohjata toimintaa ja voimavaroja seuran toimintatarkoituksen mukaisesti ja edistää samalla seuran yhteisötoimivuutta. (Heinilä 1986, 124–127.) Organisaation toimivuus ilmenee näiden osatekijöiden muodostaman kokonaisuuden tarkastelun kautta.

Liikuntaseura on toimintatarkoitukseltaan suuntautunut oman jäsenistönsä tavoitteiden ja hyödyn edistämiseen liikunta- ja urheilutoiminnassa. Kuitenkin liikuntaseura on toiminnassaan riippuvainen myös ulkoisesta ympäristöstään ja suhdeverkostosta. (Heinilä 1986, 126.) Seuraa tarkastellaan Heinilän mallissa avoimena järjestelmänä. Keskeisiksi ulkoisiksi ympäristötekijöiksi muodostuvat poliittiset, kulttuuriset, väestölliset, elinkeinolliset, ekologiset, liikunnalliset, taloudelliset sekä viestinnälliset ympäristölohkot. Liikuntaseuran jäsensuhteita käsitellään erillään muista ympäristösuhteista erityisluonteisen riippuvuussuhteen takia. Toisin kuin muiden ympäristösuhteiden kohdalla seurat ovat melko itsenäisiä toimijoita suhteessa järjestöihin, kun taas järjestöille seurat ovat välttämättömiä. (Koski 1994, 32–33.)

3.4 Liikuntaseuran toimivuus

Heinilän (1986) mukaan liikuntaseuran toimivuus heijastuu suoraan sen käytettävissä olevista resursseista. Resurssit voidaan eritellä aineellisiin, energeettisiin ja tietotaitoresursseihin. Aineelliset voidaan edelleen jakaa toiminnan tilaedellytyksiin, jotka sisältävät seuran käytössä olevat tilat sekä rahatalouteen, joka koostuu seuran käyttövaroista. Energeettiset resurssit on jaettu seuratyöhön ja liikuntaosallistumisvalmiuteen. Seuratyö muodostuu jäsenten työpanoksesta, jonka avulla seura toimii ja liikuntaosallistumisvalmius jäsenten energeettisestä osallistumisvalmiudesta. Tietotaitoresurssit koostuvat seuran käytettävissä olevasta osaamisesta. (Heinilä 1986, 68–69.)

Liikuntaseuran toimivuutta voidaan tarkastella nelivaiheisena tuotantojärjestelmänä (Heinilä 1986, 8). Seura hankkii voimavaroja ympäristöstään, joita muokataan sisäisen järjestelmän puitteissa ja palautetaan uudessa muodossa takaisin ympäristöön, josta kerätään palautetietoa. Ensimmäinen toimivuusulottuvuus, eli resurssien hankintatapa perustuu systeemi-resurssi lähestymistapaan. Tarkoituksena on selvittää kuinka

tehokkaasti seura kykenee hankkimaan hyvään suoritukseen tarvitsemansa resurssit. Näitä hankittavia resursseja ovat mm. taloudelliset resurssit, kuten sponsoroiden hankkiminen, jäsenistön ja aktiivisten toimihenkilöiden rekrytointi sekä liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksien hankkiminen ja harjoitusvuorojen varaaminen. Seuran toiminnan laajuus ja seuran tai sen toimihenkilöiden suhteet ovat usein kytköksissä seuran kykyyn hankkia resursseja. (Koski 1994, 38–39.)

Sisäistä prosessin toimivuusulottuvuutta tarkastellaan sisäisen ilmapiirin ja toimintajärjestelmän sujuvuuden avulla. Seuran sisäinen ilmapiiri koostuu jäsenistön viihtyvyydestä ja tyytyväisyydestä. Seuran sisäisen toimintajärjestelmän tehokkuus liittyy kilpailusuuntautuneiden seurojen menestystavoitteisiin tai asetettujen hankkeiden etenemiseen organisaatiossa. Samoin voidaan tarkastella seuran sisäistä työnjakoa ja rajallisten resurssien kohdistamista mahdollisimman tehokkaasti eri toiminnoille. Päämäärälähestymistapa on kolmas lähestymistapa toimivuuden arviointiin. Tarkastelu kohdistuu tuotospuoleen ja arvioi, miten hyvin organisaatio saavuttaa toiminnalleen asetetut tavoitteensa. Lähestymistavan ongelmana saattaa olla, että seurojen tavoitteet ja tuotokset ovat moninaisia. Lisäksi kaikkia tavoitteita ei ole aina kirjattu, ne saattavat olla subjektiivisia, epävirallisia ja muuttuvia. (Koski 1994, 40.)

Neljäs ulottuvuus on tavoitteen toteutumisen ulottuvuus, joka perustuu päämäärälähestymistapaan. Liikuntaseurojen tavoitteet ovat hyvin moninaisia niin tavoitetasossa kuin myös sisällössä. Kilpaseurat pyrkivät kasvattamaan huippu-urheilijoita ja seuraavat tavoitteiden toteutumista urheilumenestyksen perusteella. Kuntoliikuntaseurojen tavoitteena on jäsenten yhdessäolo ja viihtyminen, jota arvioidaan sisäisen ilmapiirin avulla. Viides ja viimeinen toimintaulottuvuus on yleinen aktiivisuustaso, joka perustuu piirteisiin, jotka peilautuvat ulkopuolisten mielikuvissa tiettyjen seurojen aktiivisuudesta. Näitä ominaisuuksia ovat mm. seuran tunnettavuus, toiminnan laajuus ja suuntautuminen ulkoiseen ympäristöön. Muita organisaation toimivuuden lähestymistapoja ovat mm. ulkoinen vaikuttavuus sosiaalifunktion näkökulmasta tai keskeisten konstituenttien suunnasta, kommunikaatioprosessin tarkastelu ja toimivuuden mitattavuus. (Koski 1994, 40–43.)

3.5 Liikuntaseuran ympäristö

Liikuntaseura toimii ja elää vuorovaikutuksessa osana ympäristöä. Ympäristö ja toimintaolosuhteet vaikuttavat liikuntaseuran toimintaan tiiviisti. Parhaassa tapauksessa

vuorovaikutus kehittää ja edistää seuran toimivuutta sekä luo tarvittavia resursseja seuralle. Toisaalta lisääntyvä kilpailu seurojen ja eri harrastusmuotojen välillä voi myös hankaloittaa seuran toimintaedellytyksiä. (Heinilä & Koski 1991, 7–11.)

Heinilä (1986) esittää liikuntaseuran ja ympäristön välisen suhteen syklisen prosessin avulla, jossa seura nähdään transformaatiosteeminä (Heinilä 1986, 8). Kyseisen systeemitieteellisen mallin mukaisesti kyseisen organisaation olemassaolo on riippuvainen syötteiden jatkuvasta tuonnista organisaatioon, jotka muokataan transformaatioprosessissa ja viedään takaisin ympäristöön. Seuran ja ympäristön vuorovaikutussuhdetta säätelee osaltaan organisaation tuotoksestaan saama palaute. Nelivaiheisen prosessin vaihdannassa siirretään mm. informaatioita, materiaa ja energiaa. (Koski 1994, 52.) Myös Heinemann (1984, 202.) näkee liikuntaseuran ja ympäristön välisen suhteen vaihtosuhteena. Nykyisin esimerkiksi sponsorointisuhteet ovat suurimmaksi osaksi vaihtosuhteita, jossa hyväntekeväisyyteen perustuvan lahjoittamisen sijaan tukijat haluavat vastinetta tai vastapalveluksen sijoituksilleen. Niinpä seurojen ja tukijoiden suhde solmitaan usein yhteistyösopimuksen nimissä eikä puhuta yksipuolisesta sponsoroinnista. (Koski 1994, 52–53.)

Liikuntaseuraa ei siis voi erottaa ympäristöstään, jossa se toimii. Seura kerää voimavaransa ympäristöstään, jonne se palauttaa myös toimintansa tulokset takaisin mm. kansalaisten vireytenä, kuntona, viihtyisyytenä tai kohentuneena yhteisöllisyytenä. Ympäristösuhteet vaihtelevat kuitenkin seurasta toiseen. Kilpaurheilun suuntautuneiden seurojen ympäristöyhteistyö on selvästi aktiivisempaa ja laajempaa kuin kuntoliikuntaseurojen. Syynä tähän on se, että kilpaurheilu kaipaa enentävästi voimavaroja saavuttaakseen tavoitteensa, kun taas kuntoliikunnassa pärjätään usein pienemmin resurssein. (Heinilä 1993, 51.)

Koski (2000a) on selvittänyt liikuntatoimintaan vaikuttavia yleisympäristöllisiä muutoksia. Suomalaisten liikuntaseurojen yleisympäristönä voidaan pitää koko maata ja liikuntakulttuuria sekä liikunnan järjestämistä ympäröivää yhteiskuntaa. Koski jakaa yleisympäristön muutokset viiteen osa-alueeseen, joita ovat yleiset muutokset, sosiaaliset muutokset, taloudelliset muutokset, kulttuuriset muutokset sekä poliittiset muutokset. Yleisiä muutoksia ovat esimerkiksi globalisaatio, tekninen kehitys ja Euroopan integraatio. Sosiaaliset muutokset liittyvät tasa-arvovaatimukseen, työelämän muutokseen, kansainväliseen muuttoliikenteeseen sekä demografisiin muutoksiin, kuten

väestön ikääntymiseen. Yleiset taloussuhdanteiden vaihtelut näyttäytyvät taloudellisina muutoksina. Nyky-yhteiskunnalle ominaiset piirteet, kuten individualisoituminen ja elämäntyylin muutokset heijastuvat meille kulttuurisina muutoksina. Poliittisilla muutoksilla tarkoitetaan valtion, markkinoiden sekä kolmannen sektorin välisten suhteiden uudelleen järjestelyjä ja muutoksia. Näillä yhteiskunnallisilla muutoksilla on heijastusvaikutuksensa myös kansallisen tason liikuntatoimintaan. (Koski 2000a, 14–21.)

Koski (1994) toteaa, että liikuntaseurojen merkittävin riippuvuussuhde muodostuu kuitenkin seuran ja sen lähiympäristön välille, vaikka laajat yhteiskunnalliset järjestelmät osaltaan säätelevät myös lähiympäristön toimintasektoreita. Liikuntakulttuurin alueellinen erilaisuus säätelee hyvin pitkälle seuran riippuvuussuhteen lähiympäristöönsä. Seuran on kyettävä mobilisoimaan ympäristön voimavaroja mahdollisimman tehokkaasti toimivuuden ylläpitämiseksi. Liikuntaseuran tulee luoda ympäristöönsä sellainen suhde, joka tukee ympäristön toimintapyrkimyksiä ja intressejä. Myös liikuntaseurojen suhteet eri organisaatioihin ja yhteisöihin tarjoavat kiinnostavan tarkastelukohteen. Seurojen toiminta ulkopuolisten tahojen kanssa kytkeytyy joko taisteluun resursseista tai kyseessä on toimintaohjelmaan liittyvää kanssakäymistä. Seurojen ja kuntien yhteistyö liittyy usein liikuntatilaisuuksien ja kilpailujen järjestämiseen tai niukkojen määrärahojen jakamiseen. (Koski 1994, 54–57.)

Koski (1994) toteaa, että seuroilla olisi runsaasti mahdollisuuksia monipuolistaa ja kehittää seurayhteistyötä. Varsinkin yli lajirajojen ulottuvaa yhteistyötä hyödynnetään vain harvoin. Seuroilla olisi myös mahdollisuuksia laajentaa yhteistoimintaa kattamaan myös taloudellisen ja tiedollisen puolen. (Koski 1994, 56–57.)

Heinilä (1986, 10) on analysoinut seurojen välisiä suhteita ja määritellyt neljä eri käyttäytymismallia:

1. Kilpailullinen: seurat kilpailevat keskenään ympäristön voimavaroista.
2. Yhteistoiminnallinen: seurat toimivat yhteistyössä ympäristön hyödyntämiseksi
3. Reviirijakoinen: seurat hyödyntävät sopimus pohjaisesti tai perinteisen käytännön perusteella ympäristön voimavaroja tiettyjen reviirien puitteissa.
4. Riippumaton: jokainen seura hyödyntää ympäristöä muista riippumatta.

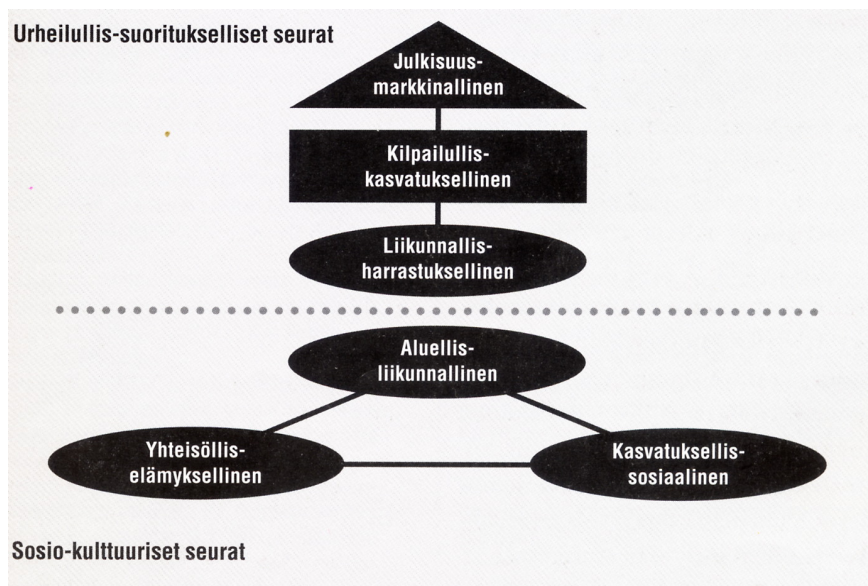
3.6 Liikuntaseuratyypit

Liikuntaseurat ovat omina organisaatioina hyvin yksilöllisiä ja moninaisia. Kahteen samanlaiseen seuraan tuskin törmää maassamme. Seurat poikkeavat toisistaan mm. toimintatarkoituksessa, lajiohjelmissa, lajivalikoimissa, perinteissä ja ideologiassa. Sosiaalisia organisaatioita on hyvin monenlaisia ja vaihtelu johtuu useista eri tekijöistä, joista eräs on organisaation suuruus, joka on yleisesti rakenteeseen vaikuttava tekijä. Suuria organisaatioita nimitetään sosiologisessa kirjallisuudessa kompleksisiksi organisaatioiksi. Erot jäsenmäärissä liittyvät selvästi myös liikuntaseurojen rakenteeroihin. Pienten ja suurten liikuntaseurojen toimintajärjestelmät eroavat toisistaan myös monessa suhteessa. (Heinilä & Koski 1991, 15.) Voidaan sanoa, että mitä suurempi organisaatio, sitä jäsenytyneempi on sen rakenne eli erikoistuneempia ovat sen tehtävät. Myös sen toimintayksiköt ovat sitä eriytyneempiä ja sen hallinnon osa-alueet sitä kehittyneempiä, mitä suuremmasta organisaatiosta on kyse. (Mintzberg 1979, 230–231.)

Liikuntaseurat erotellaan yleisimmin niiden lajiohjelman erikoistuneisuuden ja monipuolisuuden perusteella. Kyse on joko yhteen tai kahteen lajiin keskittyneistä erikoisseuroista tai laaja-alaisista, useamman lajin yleisseuroista. Tutkimushavainnot osoittavat, että jatkuvasti eriytyvä liikuntakulttuuri on lisännyt maassamme liikuntaseurojen erikoistumista ja erikoisseurat ovat syrjäyttäneet yleisseurat hallitsevana seuratyypinä. (Heinilä & Koski 1991, 15.)

Liikuntaseurat ovat myös jaoteltavissa niiden toimintatarkoituksen ja tehtäväalueen mukaisesti eri kategorioihin. Ensinnäkin seurat voidaan jakaa perustavanlaatuisen liikuntakäsityksen mukaan kilpailullista menestystä korostaviin tai toisaalta liikuntaharrastusta sinällään painottavaan käsitykseen. Ensimmäinen liikuntakäsitys ilmentää tavoitteellista käsitystä ja jälkimmäinen edustaa ilmaisullista, ekspressiivistä käsitystä. (Heinilä 1991, 16.) Toiminnan päätarkoituksen mukaan seurat on jäsennettävissä kolmeen pääluokkaan, jotka ovat 1) kilpaseurat, 2) kuntoseurat ja 3) monialaseurat. Kilpaseurojen ensisijainen toimintatarkoitus on kilpailumenestys tai liikuntasaavutuksiin pyrkiminen. Kuntoseuroissa korostuu liikunta- ja ulkoiluharrastus sinällään toimintatarkoituksena ja monialaseuroissa tarkoituksena on edistää tasapuolisesti sekä kilpaurheilua että kuntoliikuntaa. (Heinilä & Koski 1991, 18.)

Itkonen (2000, 23–24.) kuvailee liikuntakulttuurin organisaatiomuodostusta asettelemalla liikunta- ja urheiluseurat seuraavanlaiseen seuratypologiaan:

KUVIO 2. Seurojen tyyppiluokittelu (Itkonen 2000, 23)

Typologiassa muodostetaan ensinnäkin pääjako urheilullis-suorituksellisten ja sosio-kulttuuristen seurojen välillä. Urheilullis-suoritukselliset seurat kytkeytyvät enemmän tai vähemmän urheilun kilpajärjestelmään. Liikunnallis-harrastuksellinen seura osallistuu kaikkein vähemmän kilpailutoimintaan, esimerkiksi pikaisesti koottu joukkueellinen seuran jäseniä osallistuu paikallistason kilpailutoimintaan. Kilpailullis-kasvatuksellisessa seurassa korostuvat lajinomaisuus, säännöllinen valmennustoiminta sekä kilpailullisten tulostavoitteiden asettaminen. Seuraorganisaation sisällä työtehtävät on myös jaettu tarkemmin kuin liikunnallis-harrastuksellisessa seurassa. Tämän urheilullis-suorituksellisen seuratyyppin kategorian huipulla on julkisuus-markkinallinen seuratyyppi, joka on medioitumisen ja kaupallistumisen myötä muotoutunut liikeyritysmäiseksi toiminnaksi. Näiden huippu-urheiluseurojen työnjakoa säätelevät kasvavassa määrin palkka- ja sopimussuhteet. (Itkonen 2000, 23–24.)

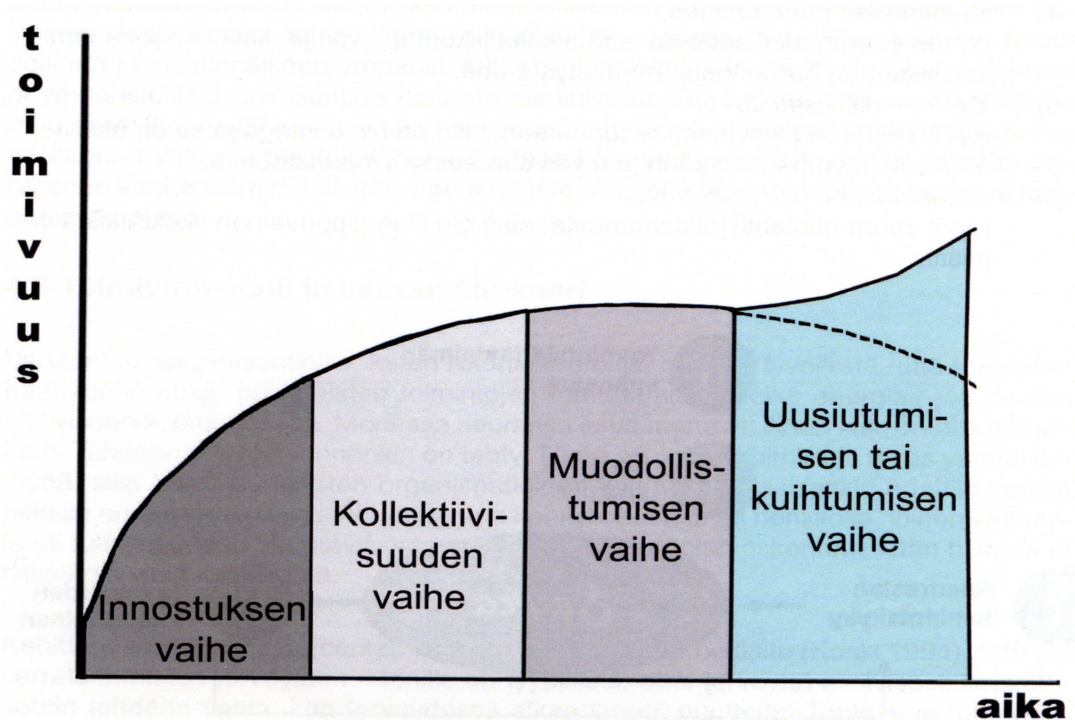
Sosiokulttuurinen seuratoiminta ei pääasiassa tähtää kilpailulliseen menestykseen tai suoritukselliseen kyvykkyyteen. Yhteisöllis-elämyksellisessä seurassa organisoitumisen tavoitteena voi olla yhteisön toiminnan kehittäminen tai yhteisten liikunnallisten elämyksien toteuttaminen. Alueellis-liikunnallisen seuran toiminta rakentuu fyysisen olotilan ja siihen liittyvän sosiaalisen tilan yhteensovittamisen perustalle. Kyseistä toimintaa toteuttavat esimerkiksi asuinalueiden liikuntaryhmät tai kuppiloiden

harrasteporukat. Kasvatuksellis-sosiaalisessa seurassa liikunnalla pyritään saavuttamaan muita kuin kilpailutavoitteita. Liikuntaa voidaan käyttää apuvälineenä esimerkiksi kuntoutuksessa tai terapiassa. (Itkonen 2000, 24.)

3.7 Liikuntaseuran elämäнкаari

Quinn ja Cameron (Koski 1994 mukaan) ovat hahmotelleet organisaation elämäнкаaren nelivaiheiseksi malliksi, joka soveltuu myös liikuntaseurojen tarkasteluun. Ensimmäistä vaihetta kutsutaan *innostuksen vaiheeksi*, jolloin toiminta ei ole vielä kovin suunnitelmallista, mutta intoa, ideoita ja tekemisen halua riittää. Toiminta on aktiivista voimavaroihin nähden ja toiminta on harvojen henkilöiden varassa, mutta oleellisinta alkuvaiheessa on kuitenkin organisaation selviytyminen. Toinen vaihe on nimeltään *kollektiivisuuden vaihe*, jota heijastaa jäsenistön vahva sitoutuminen toimintaan. Organisaation rakenne hakee vielä muotoaan eikä kommunikaatio ole riittävän järjestelmällistä, mutta jäsenistö luottaa asetettuihin päämääriin ja yhteisöllisyys on voimakasta. Organisaatiolla on hyvä mahdollisuus kasvattaa jäsenmääräänsä ja toimintaansa. (Koski 1994, 66.)

Kolmas vaihe on nimetty *kontrollivaiheeksi* tai *muodollistumisen vaiheeksi*. Organisaation rakenteet ovat muotoutuneet selviksi, säännöt ovat vakiintuneet ja niitä myös noudatetaan. Käytännöt muuttuvat formaaleiksi ja organisaatiossa tapahtuu institutionalisoitumista, joka tarkoittaa sisäisen toiminnan vakiinnuttamista ja tehokkuuden korostamista. Neljättä vaihetta kutsutaan *tuhoutumisen tai uusiutumisen vaiheeksi*. Neljänteen vaiheeseen tultaessa organisaatio on kasvanut ja sen lisäksi byrokratisoitunut. Nämä ominaisuudet muodostavat uhkan organisaation toiminnalle ja koko olemassaololle. Tämä kriittinen vaihe edellyttää rakenteen tarkempaa tutkimista. Joko organisaatio löytää ratkaisun rakenteelliseen ongelmaan tai sitten se joudutaan lakkauttamaan. Toiminnan kaavamaistuminen ja byrokratisoituminen alkuinnostuksen ja kollektiivisen vaiheen jälkeen on tuttu näky myös seuratoiminnassa. Tähän seuratoimijat ovat esimerkiksi reagoineet purkamalla yleisseuroja yhden lajin erikoisseuroiksi. (Koski 1994, 66–67.)

KUVIO 3. Organisaation elinkaarimalli (Quinn & Cameron 1983; Koski 2009a, 22)

Seuran elämänsaari voi myös välillä lakata ja herätä jälleen uusien aktiivisten ihmisten myötä henkiin. Syynä tähän voi olla ympäristön epäsuotuisa kehitys, kuten taloudellinen laskusuhdanne. Toisaalta kyse saattaa olla atropiasta, jolloin pitkään seuraa pyörittäneet ihmiset eivät kykene reagoimaan ympäristön muutoksiin eivätkä synnyttämään uusia ideoita. Mahdollista on myös, että ympäristö ei enää kykene tuottamaan organisaation tarvitsemia voimavaroja. Tällöin kyse on entropiasta, jota esiintyy esimerkiksi maaseutupaikkakunnilla, jossa seurat ovat surkastuneet nuorison määrän vähentyessä. Seuran täytyisi supistaa toimintaa tai esimerkiksi kohdentaa sitä ikääntyvien erityisliikuntaan. (Koski 1994, 67.)

4 MUUTTUVA LIIKUNTAKULTTUURI

Yhteiskunnan yleiset muutokset heijastuvat yleisesti liikuntakulttuurissamme. Yksilöllistyminen, lajitarjonnan laajeneminen, kaupallistuminen ja kasvava median rooli ovat koskettaneet samalla myös ruohonjuuritason seuratoimintaa. Harrastusmuodot lisääntyvät, mutta sopeutuminen liikuntakulttuuriin vie aikansa ja vaatii lajiaktiivien ponnisteluja sekä pitkäjänteistä sitoutumista yhdistystoimintaan.

4.1 Eriytyvä liikuntakulttuuri ja seuratoiminnan muutokset

Itkonen (1996) on tarkastellut suomalaisen liikuntakulttuurin muutosta urheiluseuroissa tapahtuvan kansalaistoiminnan näkökulmasta ja jakanut liikunnan organisoitumisen ja seuratoiminnan neljään eri kauteen. Nämä kaudet ovat järjestökulttuurin kausi, harrastuksellisuus-kilpailullinen kausi, kilpailullisuus-valmennuksellinen kausi sekä eriytyneen toiminnan kausi. (Itkonen 1996, 218–230.)

1980-luvulta alkanut ja edelleen jatkuva seuratoiminnan ajanjakso on nimetty eriytyneen toiminnan kaudeksi. Kansallinen liikuntakenttä laajeni sekä sisällöllisesti että organisatorisesti eriytyneellä kaudella. (Itkonen 2000, 23–24.) Nykyään ei voida enää puhua yhdestä yhtenäisestä liikuntakulttuurista, koska liikunta ja sen muodot elävät jatkuvassa muutoksessa. Tämä jatkuva eriytyminen synnyttää uusia liikuntakulttuureja ja organisaatiomalleja, jotka pilkkovat urheilun yhtenäisyyttä entisestään. Urheilu- ja liikuntaorganisaatiot kirjavoituvat epävirallistuuksaan, mutta toisaalta kamppailu harrastajista, yleisöstä ja yhteistyökumppaneista kiristyy, kun urheiluorganisaatioiden sitomispyrkimykset vahvistuvat. (Itkonen 1996, 226–228.) Eriytyneen toiminnan kauden suuret linjat voidaan tiivistää kolmeen osatekijään. Ensinnäkin urheilun ja liikunnan sisällä on tapahtunut jako vapaaehtoiseen liikunnan kansalaistoimintaan ja yritysmäiseen huippu-urheiluun. Toiseksi ruumiinkulttuurin muotojen ja kuntoliikunnan lisääntyminen on synnyttänyt liikuntaa, jolla ei ole mitään varsinaista tekemistä urheilun kanssa. Kolmas eriytyneen seuratoiminnan ilmentäjä on liikunnallisten viiteryhmien lisääntyminen ja yhteisömuotojen kirjavoituminen. Osa näistä liikuntaryhmistä järjestää toimintaa omatoimisesti ilman siteitä paikallisiin, alueellisiin tai valtakunnallisiin liikuntaorganisaatioihin. (Itkonen 2000, 24.)

Liikuntaseuratoiminnan asema on kuitenkin säilynyt vahvana, vaikka yhteiskunta elää muutoksessa ja kansalaisyhteiskunta pirstoutuu koko ajan. Kuten koko suomalainen kansalaisyhteiskunta nykypäivänä myös liikuntakulttuuri on kirjavampi ja eriytyneempi kuin koskaan aiemmin. (Itkonen 2000, 17.) Suomalainen liikuntakulttuuri on kohdannut viime vuosien aikana perustavanlaatuisia muutoksia. Heikkalan (2000) mukaan taustalla vaikuttaa kolme keskeistä tekijää, jotka ovat kasvu, eriytyminen ja ammattilaistuminen. Heikkala kertoo liikunnan järjestökentän kasvaneen yhtä aikaa suomalaisen hyvinvointivaltion kanssa 1990-luvulle asti. Taloudellisten resurssien kasvaessa, myös lajimäärät ja lajiorganisaatiot, kuten lajiliittojen määrät lisääntyivät. 1990-luvun alkupuoliskolla osuivat yhteen liikunnan järjestökentän rakenteellinen uudistaminen, eli siirtyminen keskitetystä järjestelmästä hajautettuun toimintamalliin sekä taloudellinen taantuma. Juuri liikunnan järjestökentän laajeneminen on johtanut osaltaan myös liikuntakulttuurin eriytymiseen. Eryityisesti 1980-luvulta nousi esiin uusia liikuntatoiminnan muotoja, kuten terveystoiminta ja seikkailuliikunta. Kolmas muutoksentekijä, eli ammattimaistuminen hallinnollisessa merkityksessä koskee puolestaan keskusjärjestöjä, lajiliittoja ja toimialajärjestöjä, mutta myös joitain aluejärjestöjä ja seuroja. Heikkala toteaa määrällisen ammattimaistumisen viittaavan palkatun henkilöstön määrään ja laadullisen ammattimaistumisen viittaavan uusiin toimintakulttuureihin. (Heikkala 2000, 120.)

Nykyään suomalainen liikunnan ja urheilun kenttä on vahvasti eriytynyt, ja ihmisten yksilölliset intressit näkyvät myös uusien liikuntamuotojen valinnassa. Itkonen ja Nevala (1991) ovat jakaneet liikuntakulttuurin neljään eri osa-alueeseen, jotka ovat kilpa- ja huippu-urheilu, kuntoliikunta, kaupallinen liikunta ja vaihtoehtoinen liikunta. Sironen (1988) hahmotteli 1980-luvun lopulla tulevaisuuden liikuntakulttuuria jakamalla liikunnan toimintakentän neljään osaan. Sironen visio neljästä liikuntakulttuurista muistuttaa hyvin paljon Itkosen ja Nevalan mallia, sillä hän erottaa liikuntakulttuurin sisällä kilpa- ja huippu-urheilun, järjestäytyneen ja spontaanin kansanliikunnan, kaupallisen liikuntakulttuurin sekä liikunnan vaihtoehtosektorin. Voimme siis jo näiden tulkintojen perusteella todeta, ettei ole enää olemassa mitään yhtä yhtenäistä liikuntakulttuuria. (Itkonen & Nevala 1991, 18; Sironen 1988 13–19.)

Koski (2000a) on pohtinut nykyajan liikuntakulttuurissa olevia muutossuuntia ja listannut joitain nähtävissä olevia muutoksentekijöitä. Tulevaisuuden liikuntakulttuurissa tulee korostumaan kaupallistuminen, kansainvälistyminen,

ammattimaistuminen, totaalistuminen, medioituminen, eriytyminen, yhteistoiminta ja yleisen käytännön muuttuminen tarjontaorientaatiosta kysyntäorientaatioon. (Koski 2000a, 20–21.) Ilmanen ja Kontio (2003) ovat tutkineet seuratoiminnan muutossuuntia Jyväskylässä ja sen pohjalta myös koko liikuntakulttuurissa. He toteavat, että seuratoiminnan aatteelliset ja yhteisölliset perustelut ovat menettäneet merkitystään liikuntaseuran toiminnan kivijalkana. Aiemmin urheilun järjestökenttää määrittäneet porvarillisen ja työläisurheilun ideologiat ovat heikentyneet ja nykyään seuratoimintaa pyritään johtamaan yritysmaailman keinoin tuotteistamalla, tarjoamalla palveluja ja lisäämällä toiminnan tehokkuutta. Myös liikuntakulttuurin uudet muoti-ilmiöt haastavat perinteisen urheilu- ja liikuntaseuratoiminnan. Liikkujien seurakytkenät ovat heikentyneet ja omatoiminen liikkuminen on lisääntynyt. Nykynuoriso ei näe seurajäsenyyttä ja urheiluseuran tukea tarpeellisena, vaan harrastus saattaa merkitä elämäntyylä eli niin sanottua jäsenyyttä kulttuuriin. (Ilmanen & Kontio 121–122.)

Seurakentälle on myös yhä enemmän ilmaantunut pieniä muutaman hengen ryhmiä, joille seura on vain sen hetkisen toiminnan kehys. Nykymaailman kiireinen elämänrytmi vaatii järjestelmiä, jotka mahdollistavat kohdennettuja valintoja ilman suurempaa sitoutumista tai seuratoiminnan muodollisuuksia, puhumattakaan hallinnollisesta taakasta. Kiireiset nykyihmiset eivät kykene sitoutumaan tiiviisti seuratoimintaan, jolloin työnjakoa on ryhdytty laajentamaan. Seurojen toiminnassa on mukana harrastajia ja toimijoita enemmän kuin koskaan ja heidän vaatimustasonsa seuroja kohtaan ovat kasvaneet merkittävästi. Vaatimustason ja työnjaon kasvu seuroissa on johtanut siihen, että toimijoita tarvittaisiin yhä lisää. Ammattimainen toiminta voidaan yrittää taata osittain palkatun henkilöstön avulla, mutta seuratoiminnan pysyvyyden kannalta tärkeintä on seurassa toimivien ihmisten yhteisvastuullinen kokonaisuus. (Koski 2009b 5–8.)

4.2 Lajitarjonta lisääntyy

Elämänvalintojen moninaistuessa ihmisten elämäntapojen sekä uusien liikunnallisten ryhmien ohjailu muuttuu yhä vaikeammaksi. Liikuntakulttuurin joustavuus antaa mahdollisuuden uusien lajien syntymiseen ja leviämiseen. Lajikirjon kasvaessa jatkuvasti, kilpailun tasot moninaistuvat ja samalla uusien kilpailulajien seuraaminen hankaloituu. Lajit saapuvat maahamme lukuisia eri teitä, eivätkä ne enää kaipaa

hallitsevien liikuntajärjestöjen organisatorista hyväksyntää. (Itkonen 1996, 229.) Uudet liikuntamuodot ja -lajit sekä näiden yhteyteen syntyneet oheistoiminnot kertovat, että liikunnan kulttuuriset merkitykset ovat laajentuneet ja yksilön identiteettityö on mahdollista myös liikunnan alueella (Itkonen & Ranto 1991, 9).

Heinilä (1985) puhuu palloilulajien sisäisestä viehtymysvoimasta, minkä takia niiden suosio on vähemmän riippuvainen kansainvälisen kilpailun kiristyvistä markkinoista (Heinilä 1985, 22). Lajitarjonnan lisääntyessä kilpalajin valinta tapahtuu entistä useammin viehtymysominaisuuksien perusteella, jolloin perinteiset yksiarvoiset lajit menettävät asemiaan moniarvoisille lajeille. Palloilulajien vahvuutena on se, että ne ovat rakenteeltaan kompleksisempia kuin perinteiset yksilölajit ja ne antavat harjoittajilleen monipuolisempia haasteita ja elämyksiä. Palloilu nivoutuu myös hyvin ns. modernin yhteiskunnan elämänmuotoon ja se vastaa nykynuorison monipuolisia urheilullisia intressejä, joita ovat esimerkiksi yhteiset menestyskokemukset, mielikuvituksellisuus ja jännitys. (Heinilä, 1985, 20–21.)

Futsalin sisäiset, palloilulajeille ominaiset viehtymysominaisuudet sekä kompleksisuus ja lajin matala aloituskynnys ovat osasyinä lajin suuriin harrastajamääriin. Joukkuelajina futsal tarjoaa harrastajille mahdollisuuden nauttia yhteisistä kokemuksista ja liikunnallisista elämyksistä. Toisaalta futsal on lajina myös erittäin haastava, niin teknisesti kuin taktisestikin. Jo pelkkä pallon käsittely jaloin on huomattavasti vaativampaa kuin käsillä pelaaminen, ja kun siihen liitetään vielä lajin taktisuus ja pieni pelialue niin harjoiteltavaa riittää. Futsalin vetovoimaan liittyvät myös lajin pelilliset yhtäläisyydet maailman harrastetuimman lajin, jalkapallon kanssa. Samoin eräänlainen eteläamerikkalainen, lajin synnyinseudulta lähtöisin oleva tuulahdus, pehmeä pallonkäsittelytaito, ketteryys, räjähtävyys, taidokkuus ja samban rennot rytmit ovat futsalille ominaisia piirteitä, jotka viehättävät niin harrastajia kuin katsojia ympäri maailman.

4.3 Lajien akkulturaatio

Akkulturaatio tarkoittaa sosiaalista prosessia kulttuuriin sulautumisessa ja sopeutumisessa, kun erilaiset kulttuuriryhmät joutuvat jatkuvaan läheisyyteen (Vornanen, 1999, 24). Siinä kohtaavat kaksi erilaista kulttuuria ja niiden

vuorovaikutuksella on kulttuuria muokkaavia vaikutuksia (Blanchard & Cheska 1985, Itkonen 1996, 374 mukaan, Talonen 2003, 58). Vuolle ja Puronaho (1987) ovat todenneet uusien lajien nopean leviämisen edellyttävän kahden ehdon täyttymistä: 1) laji organisoituu ja se hyväksytään liikuntajärjestöjen ohjelmaan sekä 2) lajin on oltava kaupallisesti kiinnostava. Se, miten hyvin uuden liikuntalajin akkulturaatio on onnistunut, näkyy ensisijaisesti siinä, miten nopeasti laji on onnistunut leviämään alueellisesti sekä missä määrin laji on kyennyt kasvattamaan harrastajamääriä. (Vuolle & Puronaho 1987, 103.) Urheilullisen tarkoituksen sekä liikuntaharrastuksen jatkuvuuden kautta, voidaan lajeja tarkastella niiden suoritusvaatimusten tuloksena. Kyseiset tekijät antavat lajille pysyvyyttä. Lajit, jotka kykenevät antamaan koko elämänkaaren mittaisen harrastuksen tai valmiudet jatkaa liikkumista muulla tavalla kilpailu-uran jälkeen, toteuttavat tässä jatkuvuuden periaatetta. (Heinilä 1974, 208–209.)

Liikuntakulttuurissa akkulturaatio koostuu ensinnäkin lähitekijöistä, jotka ilmenevät yhdyskuntatasolla urheiluseurojen ollessa vuorovaikutuksessa paikallisen liikuntakulttuurin kanssa sekä yksittäisen seuran kilpaillessa muiden paikallisten järjestöjen kanssa. Yhteiskunnalliset kaukotekijät, kuten ruumiillisuuden tulkinnat, sosiaalinen kontrolli ja liikuntapoliittiset linjaukset, puolestaan määrittelevät koko kansallista liikuntakulttuuria. Yksittäisen urheiluseuran toiminnallisen kehyksen muodostavat paikkakunnan taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset pääomat. Uusien lajien tai liikuntamuotojen rantautuessa paikkakunnalle seuratoimijat joutuvat määrittelemään uusia ilmiöitä ja ratkaisemaan torjutaanko, hyväksytäänkö uusi laji osittain vai kokonaan osaksi paikallista liikuntakulttuuria. (Itkonen 1996, 78–79.)

Itkonen (1992) on soveltanut Hemmersamin organisaatioiden kulttuuritason kolmijakoa; 1) johtajat, 2) organisaatio sekä 3) jäsenistö liikuntakulttuurin kenttään ja lisännyt organisaation ulkopuoliset potentiaaliset liikunnan harrastajat mukaan kuvioon pohtiessaan akkulturaatiota urheiluseuran kannalta. Akkulturaatio koskettaa organisaatiotasoa eriaikaisesti. Näillä tasoilla myös reagoidaan ja suhtaudutaan poikkeavin tavoin liikuntakulttuuriin muutoksiin. (Itkonen 1992, 106.)

Johtajien kulttuurissa annetaan suuntaviivoja ja suosituksia miten liikuntaa tulisi järjestää ja mitä liikuntamuotoja tulisi painottaa. Tämä ei kuitenkaan vaikuta juurikaan perustason toimintaan, sillä harrastajat valitsevat ne liikuntalajit ja muodot, jotka sopivat parhaiten heidän elämäntapaansa ja mieltymyksiinsä. Seuratason kulttuurissa

korostuvat vastuu ja päätökset. Seurapäättäjät kantavat paikallistasolla suurimman vastuun urheiluseuroissa tapahtuvasta toiminnasta. Eri seurojen päättäjät käyvät jatkuvaa kamppailua olemassa olevista resursseista, harrastajista, yhteistyökumppaneista, taloudellisista avustuksista, liikuntapaikoista sekä muusta tuesta. Seurajäsenistön tasolla liikuntakulttuurin muutos näkyy harrastajien kiinnostuksena tiettyjä lajeja ja harrastusmuotoja kohtaan. Kiinnostuksen muutos saattaa johtaa tietyn lajin harrastamisen loppumiseen kokonaan, uuden lajin viedessä harrastajat mukanaan. (Itkonen 1992, 106–107.)

Akkulturaatio on moniulotteinen käsite ja sopeutumisprosessi vie aikansa. Lajin kytkeytyminen paikalliseen liikuntakulttuuriin on pitkä päätösten ja tekojen sarja, johon osallistuvat monen eri tason toimijat. Lajin hyväksyminen ja toiminnan laajentuminen on vahvasti lajin levittäjien toimintojen, resurssien saatavuuden ja harrastajien mieltymysten varassa. (Itkonen 1996, 374.) Mitä korkeampi yhteiskunnallinen asema lajin levittäjällä on ollut, sitä paremmin hän on voinut vaikuttaa liikuntakulttuurin muotoihin ja sisältöihin. Myös lajien ja liikuntamuotojen levittäjien suhteet harrastajiin vaihtelevat, sillä jo olemassa olevat harrastukset voivat ruokkia tietyn lajin elinvoimaisuutta tai sitten liikuntakulttuuria yritetään muokata aktiivisen rekrytoimisen kautta. Harrastajamäärät ja lajissa saavutetut tulokset vaikuttavat lajin organisoitumiseen ja lajille tarjottaviin talous- sekä tilaresursseihin. Akkulturaatioon vaikuttavat nimenomaan myös olemassa olevat ja potentiaaliset resurssit. Lajit ja niiden toimintamuodot arvioidaan resursseja jakavan kunnallishallinnon premissien mukaan, joskin lajiväki pyrkii tietoisesti parantamaan suhteellista asemaansa kunnallisille päättäjille suunnatuilla aloitteilla. (emt. 1996, 378–379.)

Uusien lajien, kuten futsalin, on sopeuduttava valmiina olevaan urheilun lajikenttään ja vakuutettava eri organisaatiotasot sen merkityksellisyydestä. Myös futsal joutuu paikallistasolla kamppailemaan perinteisten lajien kanssa harjoitusvuoroista ja keräämään kilpailullisella menestyksellä sekä harrastajamääriä kasvattamalla lisää arvostusta kunnallisten liikuntatoimien piirissä. Itkonen (1996) kuvaa koripalloilun haasteita 1960- ja 1970-luvuilla Varkaudessa, jotka johtuivat sisäliikuntatilojen puutteista. Liikuntasalien mittasuhteet vaihtelivat, eivätkä kaikki sisäliikuntatilat täyttäneet virallisia mittoja. Tämän lisäksi yleisölle ei ollut juurikaan tilaa saleissa. Lisäksi salivuorojen vähyys haittasi junioritoiminnan organisoimista ja harrastajamäärien kasvattamista. (Itkonen 1996, 376–377.)

Uuden liikuntamuodon on siis rakennettava lajille menestyvä pohja. Kuntien on järjestettävä riittävät harjoitteluolosuhteet ja seurojen sekä futsalharrastajien on houkuteltava lisää liikkujia lajin pariin. Valtakunnallisella tasolla on vakiinnutettava säännöt ja järjestettävä kilpailu- sekä harrastetoimintaa, mikä taas tarkoittaa käytännössä urheilulajin organisoitumista liitoksi. Futsal on helppo harrastettavuus sekä yhtäläisyydet jalkapalloon madaltavat niin ikään liikkujien kynnystä tutustua lajiin. Futsal on sisätiloissa pelattava jalkapallon sukulaislaji, jota voidaan harrastaa lähes kaikissa koulujen liikuntasaleissa ja sovelletusti myös ulkokentillä. Nämä asiat ovat edesauttaneet futsal sopeutumista suomalaiseen liikuntakulttuuriin. Myös nopea organisoituminen ja liittyminen valmiin lajiliiton, Suomen Palloliiton, alaisuuteen ovat antaneet hyvät lähtökohdat futsaltoiminnan kehittämiseen.

4.4 Menestystekijät uuden urheilulajin taustalla

Itkonen ja Kortelainen (1999) ovat jakaneet paikallisen urheilun menestystekijät neljään ryhmään: 1) väestöpohja, 2) taloudelliset resurssit, 3) lajikulttuurin muutos sekä 4) lajiaktivistien panos.

Väestöpohjan on oltava riittävän suuri, jotta edellytykset riittävälle harrastajamäärälle ja lajista kiinnostuneelle yleisölle täyttyvät. Riittävä väestöpohja turvaa väkeä seurojen vapaaehtoistehtäviin ja potentiaalisen yleisön. Yleisön kiinnostus lajia kohtaan vaikuttaa välillisesti seuran talouteen houkuttelemalla sponsoreita, tukijoita ja muita yhteistyökumppaneita mukaan toimintaan. Myös riittävät taloudelliset resurssit ovat lajimenestyksen edellytyksenä. Nämä ammattimaisen urheilun edellytykset selittävät jääkiekon ja jalkapallon pääsarjajoukkueiden sijoittumista suurimpiin kaupunkeihin. Aikaisemmin nimenomaan paikallinen talouselämä on ollut toimintojen merkittävin rahoittaja. Esimerkiksi monet teollisuuspaikkakuntien suuryritykset ovat luoneet ja ylläpitäneet taloudellista perustaa urheilumenestykselle. (Itkonen & Kortelainen 1999, 16.)

Paikallisen lajikulttuurin vahvuus on kolmas menestystekijä. Lajikulttuuri rakentuu paikallisen lajiperinteen ja siihen liittyvien käytäntöjen ja verkostojen ympärille. Lajikulttuuri liittyy tiiviisti seura- ja kansalaistoimintaan, joka mahdollistaa seurojen

menestymisen kansallisissa olosuhteissa. Lajikulttuurin pohjalle on myös helpompi rakentaa junioritoimintaa ja tietysti menestys vahvistaa lajikulttuuria seurassa entisestään. (Itkonen & Kortelainen 1999, 17.) Neljäs lajimenestyksen edellytys on paikalliset lajiaktivistit, jotka omalla henkilökohtaisella panoksellaan ja toiminnallaan ovat lisänneet lajin tunnettavuutta ja vahvistaneet sen asemaa paikkakunnalla. Lajiaktivistit toimivat useissa eri rooleissa, esimerkiksi lajin tuojina paikkakunnalle, valmentajina, seura-aktiiveina tai resurssien hankkijoina. Lajiaktivistilla voi on lajitietämystä ja innostusta, mikä voi aktivoida ja kasvattaa seura- ja kilpailutoimintaa huomattavasti. Lajiaktivistin muuttaessa pois paikkakunnalta lajitoiminta saattaa kuihtua tai ainakin vähentyä. (Kiviniemi 1997, 275.)

4.5 Osallistuminen seuratoimintaan

Osallistuminen yhdistys- ja järjestötoimintaan on parin viime vuosikymmenen aikana muuttunut suuresti Suomessa. Yhdistystoimintaan liitytään yhä useammin hyvin henkilökohtaisista syistä eikä perinteisin ideologiaan nojautuvin perustein. Vuonna 1997 rekisteröitiin lähes kaksinkertainen määrä yhdistyksiä, 1970- ja 1980-luvun huippuvuosiin verrattuna. Nykyisin yhdistyksen yleisenä perustana on ominaisuuksiin liittyvän karisman tai perinteiden sijaan jäsenistön yhteinen intressi. Syntyperä ei enää määrittele jäsenyyksiä kulttuurisissa ja sosiaalisissa yhteisöissä, kuten sääty-yhteiskunnalle oli tyypillistä. Modernissa yhteiskunnassa yksilöiden jäsenyydet kulttuurin, politiikan ja vapaa-ajan organisaatioissa perustuvat pääsääntöisesti henkilökohtaisiin valintoihin ja vapaaehtoisuuteen. Yhteiskunnallinen eriytyminen, yhdistysten erikoistuminen ja jatkuvasti etenevä työnjako on syynä yksilöiden yhteiskuntasidoksien määrän kasvuun ja samanaikaisesti yksittäisten sidosten voiman heikentymiseen. (Siisiäinen 2003, 12–13.) Yhdistysten välittämät liitynnät yhteiskuntaan ovat varsinkin nuorempien ikäluokkien osalta ohuita ja jäsenyyteen investoidaan vain pieni osa persoonallisuutta (emt. 2003, 33).

Vielä parikymmentä vuotta sitten merkittävän syyn seuratoimintaan osallistumiselle muodostivat luokkarakenteeseen pohjautuvat yhteiskunnalliset aateperustat, mutta nykyisin näiden vaikuttimien painoarvo on hiipunut ja uudet merkityksentekijät ovat nousseet tilalle (Koski 2000b, 228). Moderneissa yhdistyksissä aatteellisen toiminnan merkitys ei ole yhtä tärkeää kuin vanhoissa yhdistyksissä. Uusia yhdistyksiä yhdistävät sen sijaan kulutustavaroiden ja mainonnan maailmaan sekä elämäntapaan ja

elämäntyyliin liittyvät merkitykset, jotka voivat olla hyvin tärkeitä harrastusyhdistykselle. Uudet yhdistykset perustavat toimintansa vanhoja yhdistyksiä useammin ”omaan malliin” tai jäsenistön tarpeisiin perustuvaksi, kun taas vanhat yhdistykset kertovat kansallisen toimintamallin vaikuttaneen toimintaideaansa. Yhdistystoiminta näyttää myös rakentuvan porvarillisen sitoutumattomuuden linjalle, sillä vain 40 prosenttia 1990-luvun puolivälin jälkeen perustetuista yhdistyksistä kuului keskusjärjestöön. Poikkeuksen tähän tekevät vain liikuntajärjestöt, josta valtaenemmistö (91%) kuului keskusjärjestöihin. Syynä tähän pidetään sitä, että keskusjärjestöön kuuluminen on välttämättömänä vaatimuksena liikuntaseuran jäsenten halutessa osallistua oman lajin kilpaurheiluun. (Siisiäinen 2003, 19–21.)

Nykyihmisten kiireinen elämänrytmi on osaltaan vaikuttanut siihen, että liikuntaseurakentälle on syntynyt runsaasti pieniä muutaman kymmenen hengen kaveriporukoita, jotka ovat perustaneet toimintansa ympärille seuran. Seuran tarkoituksena on palvella ryhmän senhetkisiä tarpeita, eikä toimintaa ole välttämättä suunniteltu kovin pitkäjärteiseksi tai tavoitteellisesti. Pienseuran toiminta ei vaadi suuremman seurakokonaisuuden muodollisuuksia, valtarakennelmia tai hallinnollista taakkaa. Seurat toimivat osallistujien omien intressien mukaisesti. Rekisteröityinä yhdistyksinä seurat saavat heille kuuluvat oikeudet ja kohtelun sekä edullisempia tilamaksuja. Vaikka seurat ovatkin keskimäärin pienentyneet aktiivisesti seuratoimintaan osallistuvien määrä ja suhteellinen osuus seurojen jäsenistössä on kasvanut. (Koski 2009b, 6.)

Monesti vapaaehtoistyötä tekemättömät näkevät toiminnan jonkinlaisena oman ajan ja toimintaresurssien uhrauksena toisten hyväksi tai jonkin asian edistämiseksi. Osallistumista ja sitoutumista organisaation toimintaan voidaan ymmärtää paremmin selvittämällä yksilön kykyjä, ominaisuuksia ja taustaa. Entiset urheilijat ajautuvat todennäköisemmin oman lajinsa pariin myös urheilu-uransa jälkeen ja liikunnallisesti lahjakkaat ovat useammin mukana seuratoiminnassa kuin vähemmän lahjakkaat. Osallistumiseen vaikuttavat myös yksilön persoonalliset ja sosiaalipsykologiset ominaisuudet, kuten toimeliaisuus ja yleinen aktiivisuus. Myös tilannetekijät, kuten asumisympäristö ja harrastusmahdollisuudet sekä elämäntilanne ja vapaa-ajan määrä voivat selittää osallistumisaktiivisuutta, samoin kuin sosioekonominen status. (Koski 2000b, 22.) Sitoutuminen tarkoittaa yleisellä tasolla yksilöiden tai persoonallisuuden kytkemistä sosiaaliseen järjestelmään, sen rakenteisiin ja arvoihin. Kyse on myös

solidaarisuudesta, kollektiivisuudesta ja vastavuoroisuudesta. Laaja pyyteettömyys on mahdollista, jos kollektiivinen tajunta, arvomaailma ja vastavuoroisuusverkot palkitsevat myös pyyteettömyydestä. (Siisiäinen 2003, 25–27.)

Osallistuminen voi myös johtua osittain organisatorisista tekijöistä. Seura saattaa olla vetovoimainen ja houkutella vapaaehtoisia organisaation koon, menestyksen tai julkisuuskuvan avulla. Toisaalta yksilön elämäntyylin ja organisaation intressien sekä päämäärien on myös jollain asteella kohdattava, jotta yksilö sitoutuu organisaation toimintaan. Kaksi muuta osallistumisen selittämisen näkökulmaa ovat utilitaristinen ja kulttuurinen lähestymistapa. Perinteisesti on ajateltu, että osallistumisen ja sitoutumisen perusteena on vaihtosuhde eli kustannus-hyötyajattelu. Toiminnassa mukana olevan henkilön on siis saatava uhraamansa panoksiin nähden vähintään yhtä suuri kannustin tai hyöty, jotta hän jatkossakin osallistuu seuratoimintaan. (Koski 2000b, 223.)

Knoke ja Prensky (1984, Koski 2000b mukaan) ovat jakaneet toimijoiden kannustimet kolmeen ryhmään: hyötykannustimiin, normatiivisiin kannustimiin ja affektiivisiin kannustimiin. Hyötykannustimet koostuvat tosiasiallisista palkkioista, kuten rahallisista korvauksista, hyödykkeistä tai palveluista. Normatiiviset kannustimet liittyvät osallistujien arvoihin ja arvokkaiksi kokemuksiin asioihin. Affektiiviset kannustimet syntyvät ihmisten välisistä suhteista, symbolisista piirteistä ja niihin liittyvistä tunteista. Vapaaehtoisorganisaatioiden kannustinjärjestelmät perustuvat pääsääntöisesti normatiivisiin ja/tai affektiivisiin kannustimiin eivätkä hyötyajatteluun. (Koski 2000b, 223.)

Heinilä (1986) erottaa kannustimet, jotka perustuvat henkilökohtaiseen tai oman ryhmän hyötyyn, ns. minähyvän intressit ja yleisen hyvän eteen tehdyn työn, ns. sosiaaliset intressit toisistaan (Heinilä 1986, 40). Henkilökohtaisen hyödyn tavoittelu saattaa monesti olla merkittävämpi tekijä toimintaan osallistumiselle, mutta laajemmat yleishyödylliset intressit antavat lisäkannustetta toiminnalle. Vaikka seuratoiminnan organisointiin osallistuvien henkilöiden kannustimina voivat usein olla itsekkäät lähtökohdat, niin nuorten kanssa toimivien perusteena ovat myös laajemmat intressit, jotka liittyvät nuorten kasvuun, kehittämiseen ja sosiaalistamiseen liikunnan avulla, jolla luodaan pohjaa kestäväälle liikunnalliselle elämäntavalle. (Koski 2000b, 223–224.)

Seuratoiminnassa pääsee toimimaan hyvin erilaisissa tehtävissä, kuten valmennuksellisissa, hallinnollisissa ja viestinnällisissä tehtävissä. Seuratoiminnassa voi hyödyntää aiempaa tietämystään ja oppia uusia taitoja sekä harjaantua työelämän vaatimiin toimiin. Seuratoimintaa voidaan käyttää väylänä sosiaaliselle nousulle ja omaleimaisuuden hankkimiselle. Nämä kaikki mahdollisuudet ja virikkeet voidaan nähdä yksilön kannustimina. Myös uusien seuratoimijoiden rekrytoiminen ja kouluttaminen eri rooleihin on tärkeää, jotta järjestelmään syntyy jatkuvuutta. Monet seuratoiminnan anneista voidaan luokitella minähyvän intresseiksi, mutta moni kannustimista voidaan liittää myös yhteiskunnan kannalta laajempaan näkökulmaan. (Koski 2000b, 224–225.)

Seuratoiminta antaa yksilöille monenlaisia kannustimia, joiden merkittävyys vaihtelee toimenkuvasta riippuen (kuvio 4).

	Liikkuja	Ohjaaja	Johto	Toimitsija	Taustarooli
Tunne-elämyksiä	**	**		**	**
Taitoja	**	**	**		
Itsensä kehittämistä	**	**	**		
Terveyttä	**				
Kuntoa	***				
Nuorekkuutta		**		**	
Esteettisiä elämyksiä	*	*		*	
Tietoja	*	**	**		
Elämän sisältöä	*	**	**	**	
Kokemusta	*	**	**		
Vapaa-ajan harrastus	***	***	**	***	
Ystäviä	***	**	**	**	**
Kontakteja (suhteita)	**	**	***	**	**
Statusta	**	**	***		
Mahdollisuuden päteä	**	***	***		
Toimia muiden hyväksi		***	***	***	***
Valtaa		**	***		
Materiaalista hyötyä		**			

KUVIO 4. Seuratoiminnan anti eri tehtävärooleissa. (Koski 2000b, 226)

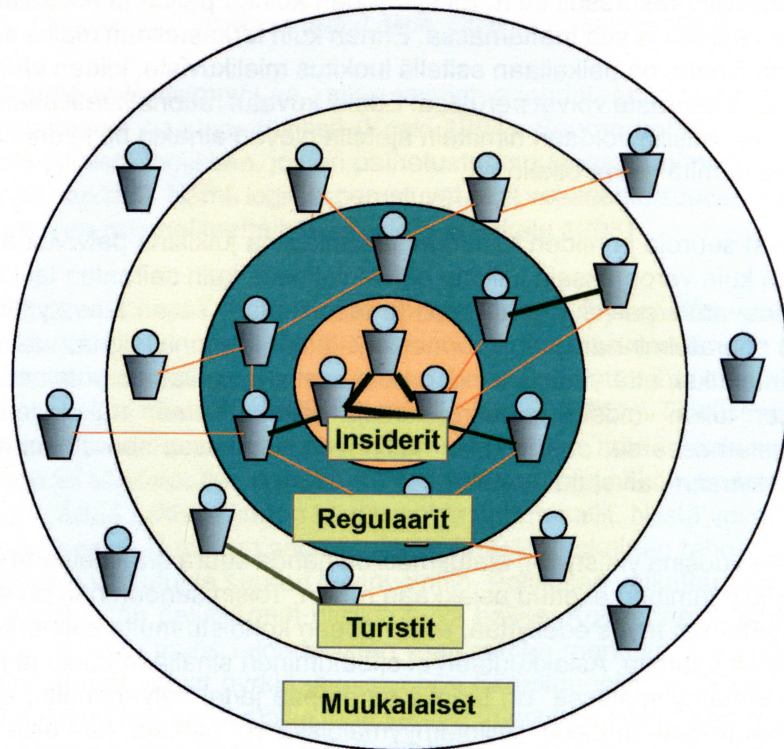
*** = merkittävä, ** = melko merkittävä, * = vähän merkittävä

Seurojen järjestämä liikuntatoiminta on yleensä säännöllistä ja intensiivistä, mikä mahdollistaa voimakkaiden ystävyysuhteiden syntymisen kaikissa toimijaryhmissä. Seuratoiminta on liikkujalle vapaa-ajan harrastus, valmentajalle se on mahdollisuus toimia muiden hyväksi, tyydyttää pätemisen tarvetta ja nauttia menestyksestä. Johtotehtävissä tyydytetään niin ikään pätemisen tarvetta, käytetään valtaa, voidaan nostaa sosiaalista statusta ja luoda verkostoja, joista saattaa olla hyötyä muilla

elämänalueilla. Toisaalta osallistuminen seuratoimintaan vaatii niin liikkujalta, valmentajalta, taustatoimijoilta kuin seurajohdoltakin rahan ja ajan käyttöä sekä edellyttää voimakasta sitoutumista. Tämä muodostaa kustannus-hyötyperspektiivin kääntöpuolen. Sitoutuminen taso ja ajan käyttö osuus ovat kytköksissä harrastamisen tavoitteisiin ja lajiin. (Koski 2000b, 226–227.)

Unruh (1979 Koski 2000a, 2009a mukaan) jakaa sosiaaliseen maailmaan osallistujat neljään eri tyyppiin. Tyypittely perustuu yksittäisen toimijan sosiaaliselle läheisyydelle toimintoihin sekä hänen tietämyksensä määrään kyseisestä sosiaalisesta maailmasta. Muukalaisilla ei ole tarkkaa käsitystä sosiaalisen maailman keskeisistä asioista, mutta he ovat kuitenkin jollain tapaa osallisina toiminnassa. Seuratoiminnassa muukalaisia ovat esimerkiksi vanhemmat, jotka kuskaavat lapsensa harjoituksiin, mutta eivät uhraa ajatuksiaan seuratyölle. Turistit saattavat tyydyttää uteliaisuuttaan ja saattavat hetkeksi osallistukin toimintaan, mutta vaatimuksena on toiminnan viihdyttävyyden, tuottavuuden tai ajankulun. Lyhytaikainen vierailu on vain yksipuolisesti sitovaa ja heillekin toiminnan, esimerkiksi tietyn lajin, merkitysmaailma jää vieraaksi. (Koski 2000a 140–142., Koski 2009a, 24–25.)

Regulaarit osallistuvat toimintaan säännöllisesti ja he integroituvat sen myötä sosiaaliseen maailmaan. Näitä seuratoiminnan regulaareja ovat esimerkiksi toimitsijatehtäviin osallistuvat vanhemmat, jotka ovat alkaneet ymmärtää seuratyön ja tietyn lajin sisältöjä. Insiderit, eli sisäpiiriläiset ovat seuran ydintä ja heille seuratyöllä on merkittävä sija elämässä. He tuottavat toimintaa osallistujille, rekrytoivat uusia toimijoita, ymmärtävät sisäpiirin asioita ja jopa luovat toimintaan kuuluvia merkityksiä kokien kyseisen sosiaalisen maailman merkitykselliseksi. Seuratoiminnan perusideaan kuuluu yhteisvastuu ja ryhmän yhteenkuuluvuus sekä yhteisöllisyys. Seura rakentuu ja elää siihen kuuluvien ja sitoutuneiden ihmisten ryhmästä, joka muodostaa toimintansa yhteenkuuluvuudelle ja ”me-hengelle”. Sisäpiiriläiset ymmärtävät parhaiten me-ajatuksen ja sen perusteet, kun taas muukalaiset ja turistit mieltävät seuratoiminnan jonkinlaisiksi palvelulaitoksiksi tai valintamyymälöiksi. (Koski 2000a 140–142., Koski 2009a, 24–25.)

KUVIO 5. Seuratoimintaan osallistujien tyypittely (Unruh 1979; Koski 2009, 24)

On muistettava, että seuran jäsenistö on inhimillinen resurssi, joka on toiminnan kohteena ja samalla myös toiminnan toteuttajana. Sitoutumattomuus ja ohut osallistuminen ovat usean perinteisen seuran haasteena ja huolenaiheena. Tärkeintä on miettiä, miten ihmisiä sitoutetaan mukaan toimintaan ja vapaaehtoisuuteen sekä mitkä voivat olla kannustimina ja motiiveina tähän. Järjestelmien sopimusperusteisuus on osittain ohittanut yhteisöllisyyden, minkä myötä jäsenet voivat mieltää itsensä enemmän asiakkaiksi kuin yhteisön jäseniksi. Seuratoimintaan osallistuvilla on aina tietty motiivi, joka innostaa heitä toimimaan yhteisön hyväksi. Motivaatiotyyppit voidaan esimerkiksi jakaa neljään kategoriaan: 1) vanhemmat, 2) lajifanaatikot, 3) idealistit ja 4) entiset aktiivit (Koski 1994, 134–135.)

5 FUTSAL

Tämän luvun tarkoituksena on antaa lukijalle tiivis katsaus futsalin historiaan, lajin syntyyn ja sen kehittymiseen. Listaan futsalin tärkeimmät sääntöeriäväisyydet jalkapalloon nähden, jotta lukija saisi käsityksen lajin luonteesta. Sitten luon nopean katsauksen lajin leviämiseen, harrastuneisuuteen ja kilpasarjoihin maailmalla. Tämän jälkeen esittelen lajin rantautumisen Suomeen, lajin valtakunnallisen organisoitumisen sekä kansallisen kilpailutoiminnan kehitysvaiheet.

5.1 Futsalin historia

Yleisen käsityksen mukaan futsalin juuret löytyvät Uruguaysta, jossa sitä on jo 1930-luvulla pelattu lähes nykyisessä muodossa. Uruguayn vuoden 1930 jalkapallon maailmanmestaruuskilpailujen siivittämänä ja kotijoukkueen menestyksen myötä jalkapallo siirtyi viheriöiden vähyden vuoksi myös muille pienemmille pelikentille, kuten esimerkiksi koripallokentille. Täysmittaisten jalkapallokenttien puuttuessa lapset ja nuoret valtasivat kaikkia mahdollisia pelikenttiä, kuten koulun sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja potkiakseen ja leikkiäkseen pallon kanssa. (FIFA 2009a.)

Argentiinalainen liikunnanopettaja Juan Carlos Ceriani havaitsi tämän ilmiön ja kehitti idean 5 vastaan 5 -pelimuodosta. Ceriani yhdisteli peliin sääntöjä parhaaksi havaitsemallaan tavalla, poimimalla muista palloilulajeista tiettyjä sääntömääräyksiä, jotka yhdessä muodostivat lajin ensimmäiset säännöt. (FIFA 2009a.)

Vuonna 1965 perustettiin Confederación Sudamericana de Fútbol de Salón eli Etelä-Amerikan futsal-järjestö, jonka jäsenmaita olivat Uruguay, Paraguay, Argentiina ja Brasilia. Futsal levisi Atlantin yli Etelä-Eurooppaan maahanmuuttajien myötä. Futsalin kasvu ja leviäminen myös eurooppalaiseen urheilu- ja liikuntakulttuurin kenttään johti futsalin kansainvälisen järjestön FIFUSA:n (Federação Internationale de Futebol de Salão) perustamiseen vuonna 1974 São Paulossa. Vuonna 1985 FIFA:n (Federation Internationale de Football Association) eli kansainvälisen jalkapalloliiton puheenjohtajana toimineen João Havelangen ja FIFA:n teknisen johtajan Sepp Blatterin aloitteesta futsalia ryhdyttiin työstämään, jotta se voitaisiin liittää kansainvälisen jalkapalloliiton alaiseksi lajiksi. (FIFA 2009a.)

Tapaukseen liittyvät myös futbol (jalkapallo) -sanon käyttöön liittyvät kiistat. FIFA halusi pitää oikeudet sanaan ja sen alla olevaan toimintaan itsellään ja lopulta FIFUSA joutui taipumaan. Näin myös kansainvälinen termi *futsal* otettiin vuonna 1985 käyttöön. Futsal on saanut nimensä portugalinkielisestä sanasta *futbol salão* ja espanjankielisistä sanoista *fútbol sala/de salón*, jotka sananmukaisesti tarkoittavat salijalkapalloa. (Kuusela 2009, 47)

Blatterin ja Havelangen työryhmä totesi, etteivät lajin säännöt olleetkaan vielä yhtenäiset, joten he kehittivät tarkentavia sääntömuutoksia lajiin. Pitkän työstämisprosessin ja muutaman testiturnauksen jälkeen työryhmä ilmoitti vuonna 1987 olleensa tyytyväinen lajin sääntöihin. Näin ollen FIFA järjesti vuonna 1987 ensimmäisen virallisen futsalin MM-turnauksen Hollannissa. Maailmanmestariksi kruunattiin Brasilia, joka voitti isäntämaan maalein 2-1. (FIFA 2009a.)

5.2 Futsalin säännöt

Futsalin säännöt ovat siis Juan Carlos Cerianin 1930-luvulla kehittäneet. Ne mukailevat suurelta osin jalkapallon sääntöjä, mutta niissä on elementtejä useasta muusta palloilulajista, kuten vesipallosta (maalivahdin säännöt), käsipallosta (kentän koko) ja koripallosta (pelaajien lukumäärät, kumuloituvat virheet). Burns (2003) mukaan vuonna 1954 kaikki Brasilian osavaltiot hyväksyivät Cerianin valmistelevat pelisäännöt, jotka virallistettiin myös 1974 kansainvälisen futsal-järjestön FIFUSA:n taholta (Burns 2003, 6). Futsalin tullessa FIFA:n alaisuuteen 1980-luvulla sääntöjä uudistettiin ja yhtenäistettiin lopulliseen muotoonsa. Muun muassa kentän, maalin ja pallon mittoja standardisoitiin. (FIFA 2009a.)

Futsalin säännöt koostuvat 18 säännöstä, jotka löytyvät suomeksi SPL:n sivustoilta sekä englanniksi FIFA:n sivustoilta (FIFA 2010b). Olen koonnut tärkeimpiä sääntöpoikkeuksia vertaillaessa futsalia jalkapalloon, jotta lukija saisi käsityksen futsalin luonteesta. Suurin ero liittyy kentän kokoon ja pelaajamääriin. Jokainen voi kuvitella miltä kuulostaisi jalkapallo-ottelu, jossa 22 pelaajan sijaan jalkapallokentällä pelaisi 90 pelaajaa, eli 45 vastaan 45. Tämän lisäksi listaamistani sääntökohdista käy ilmi, että futsaliin on lisätty piirteitä muista palloilulajeista.

TAULUKKO 1. Sääntöeroja jalkapallon ja futsalin välillä (muokattu Burns 2003, 7)

JALKAPALLO	FUTSAL
Pallon ympäryys 68-70 cm	Pallon ympäryys 62-68 cm
Kentän pituus 90-120m ja leveys 45-90m	Kentän pituus 25-42m ja leveys 15-25m
3 pelaajavaihtoa sallittu	Rajoittamaton määrä pelaajavaihtoja, ”lentävät vaihdot”
11 pelaajaa	5 pelaajaa (neljä kenttäpelaajaa + 1 maalivahti)
Erotuomari & 2 avustavaa erotuomaria	Erotuomari & toinen erotuomari
Juokseva peliaika	Tehokas peliaika
45-minuutin puoliaika	20-minuutin puoliaika
Rajaheitot	Rajapotkut
Maalipotku	Maalivahti heittää pallon peliin
Ei tarkkaan rajoitettua aikarajaa pelin uudelleen käynnistämiseen	4-sekunnin sääntö pelin uudelleen käynnistämiseksi
Paitsiot	Ei paitsiota
(Maalivahdilla) 6-sekunnin sääntö laittaa pallo jälleen peliin.	4-sekunnin sääntö laittaa pallo jälleen peliin
Ei aikalisiä	1 aikalisa per puoliaika
Ulosajettua pelaajaa ei saa korvata vaihtopelaajalla.	Ulosajetun pelaajan tilalle saa vaihtaa toisen pelaajan 2 minuutin jälkeen tai vastustajan tehdessä maalin.
Joukkueen rikkomusten määrällä ei ole merkitystä.	Kumulatiiviset joukkuevirheet, kuudennesta rikkomuksesta seuraa 10m rangaistuspotku. Joukkuevirheet nollataan toiselle puoliajalle, mutta jatko-ottelussa 2.puoliajan virheet säilyvät voimassa.
Maalivahdille saa syöttää rajoittamattomasti.	Pallon saa käyttää kerran maalivahdilla.
Fyysinen kontakti ja liikutaklaukset sallittuja, mutta säännöin rajoitetut.	Laukauksen saa peittää liukumalla ja vapaata palloa saa liukua. Fyysinen kontakti sääntöjen rajoissa sallittua.

Suurin osa säännöistä on pyritty laatimaan siten, että futsalista tulisi vauhdikas ja nopeatempoinen. Pelialue on myös haastavan pieni verrattaessa jalkapalloon, joten jokainen harhasyöttö ja pallonmenetys voi johtaa nopeaan vastahyökkäykseen. Myös kumulatiiviset joukkuevirheet lisäävät jännitystä, jolloin kuudennen rikkeen jälkeen vastustaja saa 10 metrin rangaistuspotkun. Törkeään sääntörikkeeseen syyllistyneelle pelaajalle on näytettävä punaista korttia, jonka jälkeen pelaaja on poistettava kentältä kuten jalkapallossa. Futsalissa joukkue joutuu kuitenkin pelaamaan maksimissaan vain kaksi minuuttia alivoimalla. Joukkueen onnistuessa maalinteossa ylivoimalla vastustaja

saa jälleen ottaa käyttöön neljännen kenttäpelaajan. Nämä kaikki säännöt tekevät futsalista yleisöystävällisen ja tilannerikkaan lajin, jossa ottelu ratkeaa usein vasta viime hetkillä. Tappioasemassa oleva joukkue vaihtaa usein ottelun loppuhetkillä maalivahdin tilalle viidennen kenttäpelaajan, kuten esimerkiksi jääkiekossa on tapana. Futsalissa on pyritty poistamaan pelaajiin kohdistuneet liukutaklaukset, mutta kevyempiä kontaktitilanteita riittää silti. (Tauluko 1.)

5.3 Futsal maailmalla

Futsal on Euroopassa edelleen suhteellisen nuori ja tuntematon laji. Vuoden 1989 Hollannissa järjestettyjen ensimmäisten FIFA:n futsalin MM-kilpailujen innoittamana laji alkoi levittäytyä kunnolla myös Eurooppaan. Suosio oli varsinkin Itä-Euroopassa nousussa. Futsaliala pelaavien maiden määrä lisääntyi rajusti sosialististen valtioiden Neuvostoliiton, Tšekkoslovakian ja Jugoslavian hajoamisen jälkeen 1990-luvulla. Ensimmäiset Euroopan jalkapalloliiton, UEFA:n (Union of European Football Associations) järjestämät futsalin EM-kisat käytiin tammikuussa 1996 Cordobassa, Espanjassa isäntämaan voittaessa finaalisissa Venäjän maalein 5-3. (UEFA 2010b.)

Vuonna 2002 UEFA järjesti ensimmäisen virallisen futsalin seurajoukkueiden välisen UEFA Futsal Cupin lopputurnauksen Lissabonissa, Portugalissa. Lopputurnaukseen selviytyi 27 seurajoukkueen joukosta kahdeksan ja voiton vei espanjalainen Castellón. (UEFA 2010a.) Futsalilla ammattilaissarjoja on tällä hetkellä Euroopassa ainakin Espanjassa, Italiassa, Portugalissa, Belgiassa ja Venäjällä. Euroopan kovatasoisimpana kansallisena sarjana pidetään Espanjan *Liga Nacional de Fútbol Sala*, jonka seurajoukkueet ovat hallinneet myös UEFA Futsal Cupia. Pelaajat ansaitsevat jopa 10 000 € kuukaudessa. (Kaestner 2004, 9.)

Futsal ei kuitenkaan ole vielä kovin tunnettua kaikissa perinteikkäissä Euroopan jalkapallomaissa. Englannissa on pelattu futsalia reilut viisi vuotta. Lajia on viety päämäärätietoisesti eteenpäin, mikä on myös näkynyt maajoukkueen pelillisessä menestyksessä. Englanti osallistui ensimmäisen kerran futsalin EM-karsintaturnauksen vasta vuonna 2004, mutta ei ole vielä onnistunut selviytymään lopputurnaukseen. (Futsal England 2010.) Jalkapallon vahva asema saarivaltiossa on varmasti syynä siihen, ettei futsal ole vielä noussut kunnolla pinnalle.

Saksassa otetaan vasta ensiaskeleita. Saksassa futsalin läpimurtoa on haitannut ”Hallenfussball”, eli hallissa keinonurmella pelattava sisäjalkapallo, jossa sivurajojen sijaan on kaukalo. ”Hallenfussball” on erittäin suosittu pelimuoto talvella, kun ulkokentät eivät ole pelikunnossa. Useita turnauksia järjestetään kahden kuukauden mittaisella talvitaueilla tammi- ja helmikuussa. Saksassa on vasta vuodesta 2008 lähtien pelattu alueellisia futsal-sarjoja ja Saksan jalkapalloliitto järjestää tänä vuonna ensimmäistä kertaa kansallisen Futsal Cupin, DFB Futsal Cup 2010. Maajoukkuetoimintaa ei Saksassa vielä ole. (Futsal5.de 2010.)

Burns (2003) pitää futsalia yhtenä nopeimmin kasvavana sisäliikuntalajina maailmassa ja arvioi jopa 30 miljoonan ihmisen harrastavan futsalia yli 100 maassa ympäri maapalloa (Holistic Futsal). On kuitenkin erittäin vaikeata löytää luotettavaa tietoa futsalin virallisista pelaajamääristä. FIFA:n Big Count 2006 -tutkimuksen mukaan futsalia pelattiin vuoteen 2006 mennessä maailmalla yli sadassa maassa, joissa rekisteröityjä pelaajia yhteensä oli 1,1 miljoonaa. Näistä pelaajista noin 500 000 pelasi Euroopassa ja noin 400 000 Etelä-Amerikassa, pääasiassa Brasiliassa (FIFA 2009b). Eniten rekisteröityjä futsalin pelaajia löytyy Brasiliasta (310 000), Japanista (120 000), Espanjasta (100 000), Italiasta (75 000), Venäjältä (60 000) ja Hollannista (60 000) (FIFA 2009c).

Rekisteröityjä pelaajamääriä on hankala tilastoida suuressa osassa maita, koska futsal on useimmiten liitetty kansallisen jalkapallonliiton alaiseksi lajiksi. Tästä johtuen pelaajalisenssit ovat futsalille ja jalkapallolle saman lajiliiton myöntämiä, eikä niitä ole tarkemmin eritelty. Lunastamalla jalkapallolisenssin pelaaja saa myös osallistua futsaltapahtumiin. Tämän vuoksi futsalin vuosittaiset harrastaja- ja pelaajamäärät perustuvat osittain puhtaasti arvioihin, jotka on muodostettu lajiliiton virallisiin sarjoihin ja turnauksiin osallistuneiden joukkueiden määrien perusteella.

Merkittävin kansainvälinen futsalkilpailu on FIFA:n järjestämät maailmanmestaruuskilpailut, jotka järjestetään neljän vuoden välein. Vuoden 2008 Brasiliassa järjestettyyn futsalin MM-lopputurnaukseen selviytyi alueellisten karsintaturnauksiin osallistuneiden yli 100 maajoukkueen joukosta 20 parasta joukkuetta. Maailmanmestariksi kruunattiin jo neljännen kerran Brasilia, toiseksi sijoittui Espanja ja kolmanneksi Italia. (FIFA 2010c.) Euroopan tärkeimmät futsalkilpailut ovat UEFA:n järjestämät futsalin Euroopan-mestaruuskilpailut sekä

UEFA:n seurajoukkueiden lopputurnaus UEFA Futsal Cup (UEFA 2010a, UEFA 2010c).

5.4 Futsal Suomessa

Suomen Palloliiton entisen harrastepäällikön Tero Auvisen mukaan futsalista ei vielä 1990-luvun vaihteessa oltu kuultu Suomessa. Jalkapallosta sovellettuja pienpelimuotoja, kuten kaukalo- ja salijalkapalloa oli kuitenkin pelattu harrastemielessä jo aiemmin. Säännöt vaihtelivat hyvin paljon, eivätkä pelimuodot kuuluneet Suomen Palloliiton viralliseen kilpailutoimintaan. Futsalia kutsuttiin vielä sen alkuaikoina SPL:ssa virallisesti nimellä salifutis. Nimitys sai kuitenkin pian väistyä ja pelikin kehittyi alkuvaiheen sisäpotkupallosta, niin teknisellä kuin taktisella puolella, lajin arvolle paremmin sopivalle tasolle.

5.4.1 Opiskelijat löytävät futsalin

Opiskelijoiden liikuntaliiton entinen pääsihteeri Timo Simonen seurasi läheltä suomalaisen futsalin ensiaskeleita. Hän toteaa Auvisen tapaan, ettei Suomessa vielä 1990-luvulle tultaessa oltu tietoisia futsalin olemassaolosta. Ensimmäisen kosketuksen lajiin ottivatkin opiskelijat ja alkusysäyksen antoi Opiskelijoiden Liikuntaliitto (OLL). OLL:n hallituksen kokouksessa 1994 nousivat esille pyrkimykset opiskelijaliikunnan toiminnan kansainvälistämisestä ja tavoitteeksi esitettiin opiskelijoiden MM-kilpailujen järjestäminen Suomessa. OLL:n hallituksen puheenjohtajan Minna Huuskosen ja pääsihteeri Timo Simosen johdolla etsittiin kansainvälisen opiskelijaurheiluliiton, FISU:n (Federation Internationale du Sport Universitaire) listoilta urheilulajia, jonka opiskelija-arvokisojen järjestäminen olisi Suomessa mahdollista. Lajin tuli olla uusi, kiinnostava, vauhdikas ja opiskelijahenkinen. OLL löysi listalta futsalin, jossa oli mainittu lajin olevan pienen kentän jalkapalloa viiden pelaajan joukkuein. Simosen aloitteesta OLL ryhtyi toimiin opiskelijoiden vuoden 1996 futsalin MM-kilpailujen saamiseksi Suomeen.

OLL päätti tutustua tarkemmin lajiin ilmoittamalla ensimmäistä kertaa suomalaisen joukkueen vuoden 1994 Kyproksen opiskelijoiden futsalin MM-kilpailuihin. OLL otti myös heti yhteyttä Suomen Palloliittoon ja selvitti pyrkimyksensä futsalin opiskelijoiden arvokisojen järjestämisestä Suomessa, minkä myötä SPL ryhtyi yhteistyöhön OLL:n kanssa. Kyseessä oli nimittäin suuren jalkapallon sukulaislaji, joka

kuului myös kansainvälisen jalkapalloliiton, FIFA:n alaisuuteen. Suomessa futsal oli vielä tuntematon niin suurelle yleisölle kuin myös jalkapalloväelle ja jopa Suomen Palloliitolle.

“1990-luku oli yhteinen tutkimusmatka SPL:n kanssa, jolloin selvitettiin mistä lajissa on oikein kyse. Suomessa ei futsalista ollut kuultu vielä oikein mitään ennen vuoden 1994 Kyproksen opiskelijakisoihin.” (Simonen 2010)

Suomen opiskelijoiden edustusjoukkue kerättiin Kyproksen vuoden 1994 MM-kilpailuihin SPL:n ja OLL:n yhteistyöllä, ottamalla yhteyttä jalkapallon pääsarjan sekä 1. ja 2. divisioonan joukkueisiin. Selvitettiin, ketkä pelaajista ovat opiskelijoina edustuskelpoisia ja halukkaita lähtemään syyskuussa Nikosiassa, Kyproksella 1994 järjestettäviin salijalkapallon MM-kisoihin. Suomen opiskelijoiden edustusjoukkue koostui lopulta yhdestätoista pelaajasta. Joukkueen valmentajana toimi vaasalainen Lars Mosander, joukkueenjohtajana Pekka Linnainmaa. Joukkueen muut taustahenkilöt olivat Timo Simonen ja Kaisa Pyhälä sekä ensimmäisenä suomalaisena futsalerotuomarina kilpailuihin osallistunut Jyrki Filppu. Suomen joukkue ei ehtinyt kokoontua kuin pari päivää ennen kilpailuihin lähtöä eikä myöskään tutustua lajin taktiseen puoleen. (OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97.) Joukkueenjohdon tehtävissä toiminut OLL:n pääsihteeri Timo Simonen muistelee turnausta:

”Suomen joukkueen peli oli käytännössä pienen kentän jalkapalloa eikä futsalin taktisista hienouksista ollut tietoaakaan.”

Suomen joukkue sijoittui ensimmäisissä opiskelijoiden futsalin arvokilpailuissa kahdeksanneksi. Opiskelijoiden maailmanmestaruuden vei Venäjä, Espanja sai hopeaa ja Italia pronssia. (OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97.) Näin Suomen joukkue ja taustajoukot saivat ensikosketuksen lajiin ja arvokasta kokemusta niin pelillisellä puolella kuin kisajärjestelyidenkin kannalta.

5.4.2 Opiskelijoiden futsalin MM-kisat 1996 Jyväskylässä

Opiskelijoiden Liikuntaliitto sai kansainväliseltä opiskelijaurheiluliitolta, FISU:lta oikeuden järjestää vuoden 1996 opiskelijoiden salijalkapallon MM-kilpailut, jotka olivat järjestyksessään viidennet FISU:n alaiset futsalin MM-kilpailut (OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97). Simonen kertoi haastattelussa, että OLL:n hakiessa MM-kilpailujen järjestämisoikeutta, turnauspaikaksi oli nimetty Tampere. Lähemmän

olosuhdetarkastelun jälkeen selvisi, ettei suunniteltu sisähalli täyttänyt kaikkia sääntövaatimuksia. Kisakaupungiksi valittiin näin ollen Jyväskylä ja ottelupaikoiksi Hipposhalli ja Monitoimitalo. Opiskelijoiden Liikuntaliitto ja Suomen Palloliitto tekivät tiivistä yhteistyötä kilpailujen läpiviemiseksi. FISU:n alaiset kilpailut olivat ainutlaatuinen MM-tason jalkapallotapahtuma Suomessa.

Kansainvälinen jalkapallotapahtuma edellytti FIFA:n virallisia tarkkailijoita, FIFA-tuomarit, dopingtestit ja muut arvokisatapahtuman tunnusmerkit. Kilpailuihin osallistui 300 pelaajaa ja huoltajaa sekä noin 150 kilpailuorganisaation edustajaa ja vapaaehtoista. Kilpailut järjestettiin 10.–17.8.1996 Jyväskylässä ja turnauksessa pelasi 16 joukkuetta aina Brasiliasta asti. Ainoastaan Iran luopui turnauksesta poliittisista syistä joukkueen saatua Israelin sijoitusotteluvaiheessa vastaansa. Suomen edustusjoukkue sijoittui turnauksessa kahdeksanneksi. (OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97.)

Vaikka Suomen joukkue ei menestynytkään aivan toivotulla tavalla, uusi laji futsal oli tehnyt esiinmarssin Suomen maaperällä ja vieläpä kansainvälisen turnauksen muodossa. Voidaan sanoa, että näiden opiskelijakisojen myötä futsal rantautui Suomeen. Salifutis, kuten lajia alkuaikoina Suomessa vielä kutsuttiin, saapui opiskelijoiden välityksellä suomalaiseen liikuntakulttuuriin, jolloin opiskelijat toimivat uuden lajin ja tapojen maahantuojina, tastemakereina kuten Pierre Bourdieu (1985, 168) toteaa.

5.5 Futsal organisoituu

Suomen Palloliitto päätti ottaa salifutiksen osaksi sen toimintaa heti syksyllä 1996. Liittohallitus vahvisti lajille suunnitellun strategian ja toimintasuunnitelman vuodelle 1997. Suurimman vastuun salifutis-sarjojen käynnistämisessä ja lajin markkinoinnissa kantoivat SPL:n harrastepäällikkö Tero Auvinen ja SPL:n nuorisopäällikkö Simo Syrjävaara. Tavoitteena oli salifutisturnauksien käynnistäminen junioreille, yhteistyö koululiikunnan kanssa sekä lajin markkinointi junioriseuroille ja kouluille. Tavoitteena oli myös opiskelijoiden salifutiksen kilpailutoiminnan kehittäminen perustamalla opiskelijaliigoja suurimmilla opiskelijapaikkakunnilla sekä virallisen salifutiksen SM-turnauksen järjestäminen. (SPL Salifutis-Futsal strategia 1996.)

Futsalin päätyminen SPL:n alaisuuteen on ollut hyvin merkittävä asia lajin kehityksen kannalta, mutta myös varsin luonnollinen, sillä futsal kuuluu kansainvälisen

jalkapalloliiton, FIFA:n sekä Euroopan jalkapalloliiton, UEFA:n alaiseen toimintaan. Futsalin voidaan nähdä hyötyvän osittain asemastaan Suomen suurimman lajiliiton alaisuudessa, erityisesti olemassa olevien resurssien johdosta. SPL:n valmiin organisaation avulla voidaan tehokkaasti toteuttaa erilaisia tukitoimintoja esimerkiksi futsalin markkinoinnin, viestinnän ja varustehankintojen osalta. Sen lisäksi kilpailu- ja harrastetoiminnan järjestäminen laajalle harrastajakunnalle olisi hyvin vaikeasti toteutettavissa, ilman SPL:n laajaa verkostoa. Toisaalta voidaan kysyä, onko futsal jäänyt hieman jalkapallon varjoon. Futsalin arvoasema lajiliitossa näyttäisi tällä hetkellä muistuttavan hieman sitä, mikä naisjalkapalloilulla oli 1990-luvun alussa, jolloin SPL ei vielä ollut panostanut tarpeeksi tyttö- ja naisjalkapallotoimintaan.

Futsalin organisoituminen tapahtui hyvin nopeasti verrattuna salibandyyn. Heti Jyväskylässä vuonna 1996 järjestettyjen opiskelijoiden arvokilpailujen jälkeen futsal otettiin uutena lajina osaksi Suomen Palloliiton kilpailu- ja harrastetoimintaa. Heinosen (2005) mukaan sähly rantautui Suomeen 1970-luvun alussa, mutta vasta vuonna 1983 järjestettiin OLL:n toimesta ensimmäiset sählyn opiskelijoiden SM-kilpailut. Vihdoin vuonna 1985 sählyn kilpailumuoto salibandy virallistettiin perustamalla Suomen Salibandyliitto. Salibandy organisoitui yhdenmukaistamalla säännöt ja aloittamalla sarjatoiminnan vuonna 1986. (Heinonen 2005, 38–41) Sählyä harrastettiin siis ei-organisoiduna toimintana reilut kymmenen vuotta opiskelijapiireissä ennen kuin lajista muodostui salibandyn muodossa virallinen kilpailulaji, kun taas futsal järjestäytyi heti ensimmäisten opiskelijakisojen jälkeen viralliseksi lajiksi SPL:n alaisuuteen.

5.5.1 Salifutis-Futsal -strategia 1996

Kansainvälisen jalkapalloliiton FIFA:n panostaessa vahvemmin futsalin kehittämiseen ja Euroopan jalkapalloliiton UEFA:n ottaessa lajin virallisesti ohjelmaansa 1990-luvun puolivälissä, kiinnostus futsalia kohtaan kasvoi myös Suomen Palloliitossa. SPL oli osallistunut opiskelijoiden MM-kisojen järjestelyihin Jyväskylässä 1996 ja heti samana vuonna SPL:n liittohallitus vahvisti kokouksessaan 2.10.1996 Salifutis-Futsal-strategian, jonka tarkoituksena oli panostaa vaihtoehtoisen pelimuodon kehittämiseen. 1990-luvun jälkipuoliskon suomalaisen jalkapalloilun yhtenä ongelmana pidettiin nuorten pelaajien luopumista virallisesta jalkapallotoiminnasta. Futsalissa nähtiin mahdollisuus lieventää niin sanotun drop out -ilmiön vaikutusta, jonka laskettiin koskevan jopa 20 000 nuorta jalkapalloilijaa vuosittain. (SPL Salifutis-Futsal strategia 1996.)

”Salifutistoiminnan aloittamisessa keskeinen kohderyhmä on nuoret jalkapalloharrastuksen lopettamista miettivät nuoret. Salifutis tarjoaa näille nuorille vaihtoehdon jatkaa jalkapalloharrastustaan.” (SPL vuosikertomus 1996.)

Salifutis nähtiin SPL:ssa toivottuna lisänä olemassa olevalle jalkapallotoiminnalle ja erityisen sopivana lasten ja nuorten harjoittelumuodoksi. Hyötynä nähtiin myös jalkapallotoiminnan kasvaminen salifutiksen avulla ympärivuotiseksi sekä erilaisten pienpeli- ja saliturnausten kysynnän kasvu perinteisen jalkapalloilun kilpailutoiminnan rinnalle. (SPL Salifutis-Futsal strategia 1996.) Uusia lajeja yhdistää usein molempien sukupuolten yhteispeli, liian kilpailullisuuden rajoittaminen ja ruumiillisuus eri tavoin (Tiihonen 1989, 91). Salifutis nähtiin sen alkuaikoina SPL:ssa ensisijaisesti vaihtoehtoisena harrasteliikuntamuotona kaikille ikäluokille sukupuoleen katsomatta kilpailullisemman jalkapallon rinnalla, mutta hyvin pian myös futsalin kilpailutoimintaan sekä maajoukkuetoimintaan haluttiin panostaa.

”Harrastejalkapallon vastaavana olin tilanteessa, jossa jalkapalloa piti tuoteistaa uusille kohderyhmille kiinnostavaksi lajiksi. Samanaikaisesti salibandy oli kovassa nousussa, jääkiekko lanseerasi katulätkän ja koripallo toi katukoriksen. Futsal tuli kuin tilauksesta ja liittyi 5 vastaan 5 -pelin harrastelajin lanseeraukseen. Samaan aikaan tuli myös kansainvälisen jalkapalloliiton puolelta vahva ja vankka tuki, että lajista on tulossa enemmänkin kuin pelkkä harrastepelimuoto. Kiinnostus heräsi ja lajissa nähtiin valtavasti uusia mahdollisuuksia.” (Auvinen)

Salifutiksen mahdollisuuksia tarkasteltiin SPL:ssa vuonna 1996 nelikenttäanalyysin avulla. Vahvuuksina pidettiin ympärivuotisuutta, soveltuvuutta kaiken ikäisille, opiskelijoiden salijalkapallon MM-kisojen järjestäminen Suomessa, lajin alhaista aloituskynnystä sekä olemassa olevaa kysyntää lajille. Listalle mahtui hieman yllättäen myös pitkät perinteet Suomessa. Heikkouksina mainittiin salipula ja kustannukset, toimitsijoiden tarve, lajin monet eri versiot sekä pelin vaatimat jalkapallotaidot. Uhkina nähtiin muiden sisäliikuntalajien paine, salivuorojen puute ja mahdolliset ristiriidat perinteisen jalkapallon kanssa. Uhkaksi laskettiin myös se, jos joku muu taho yrittää ottaa lajin hallintaansa. Salifutiksen mahdollisuuksiksi katsottiin kansainvälinen menestyminen, pelaajien taitotason kehittyminen, nais- ja tyttöfutiksen kasvu, drop out -ilmiön ehkäiseminen, uuden talviharjoittelumuodon synty sekä uusien yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden mukaantulo. (SPL Salifutis-Futsal -strategia 1996.)

5.5.2 Kilpailutoiminnan kehittäminen

Vuonna 1997 luotiin ensimmäisiä kontakteja FIFA:n ja UEFA:n futsal-toimintaan. SPL:n edustajat osallistuivat toukokuussa 1997 Moskovassa pidettyyn Venäjän jalkapalloliiton, Venäjän futsal-liiton sekä UEFA:n järjestämään Euroopan ensimmäiseen futsal-konferenssiin yhdessä 20 muun eurooppalaisen jalkapalloliiton edustajan sekä UEFA:n ja FIFA:n futsal-komitean jäsenten kanssa. Konferenssin tarkoituksena oli edistää futsalin leviämistä Euroopan jalkapallomaihin. (Futsal Russia 1997.)

Palloliitolle oli tärkeää kouluttaa tuomareita futsalin pariin, jotta lajin säännöt olisivat FIFA:n ja UEFA:n mukaiset ja yhtenäiset järjestettäessä kansallista kilpailutoimintaa. Futsalın ensimmäinen erotuomari- ja kouluttajakurssi järjestettiin Jyväskylässä marraskuussa 1997 pelatun SPL:n ensimmäisen salifutiksen SM-turnauksen yhteydessä. SPL näki myös tärkeänä maajoukkuetoiminnan käynnistämisen ja ensimmäinen maaottelu pelattiin lokakuussa 1998 Helsingissä Unkaria vastaan. (OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97.)

Suomen kaksi korkeinta sarjatasoa, Futsal-liiga ja Futsal Ykkönen ovat Suomen Palloliiton hallinnoimia valtakunnallisia sarjoja. Alempia sarjatasoja organisoivat ja valvovat jokainen SPL:n maantieteellisesti jaettu piiri itsenäisesti. Esimerkiksi Helsingin piirin alin kilpasarjataso on Nelonen. Miesten kilpasarjojen lisäksi toimintaa on tarjolla naisille, nuorille, ikämiehille sekä harrastelijoille. (Futsal Helsingin piiri 2010.)

Ensimmäinen futsalin Suomen mestaruus ratkaistiin marraskuussa 1997 Jyväskylässä käydyssä turnauksessa ja kaudella 1998–1999 käynnistyi ensimmäinen Futsal-liiga. Liigan kuusitoista joukkuetta oli jaettu maantieteellisesti neljään lohkokseen, joiden kaksi parasta selviytyi kahdeksan joukkueen välieräturnaukseen ja lopulta neljän joukkueen SM-lopputurnaukseen. Kaudella 1999–2000 Futsal-liigan joukkuemäärä pysyi samana, mutta lohkoja oli enää kaksi ja välieräturnaus jäi pois, jolloin lohkojen kaksi parasta selviytyivät suoraan SM-lopputurnaukseen. Vasta kaudella 2002–2003 siirryttiin yksinkertaiseen 12 joukkueen sarjaan. Lähes samanlainen malli oli käytössä myös Futsal-Liigassa 2003–2004. Kahdella seuraavalla kaudella otettiin käyttöön

sarjasysteemi, jossa joukkueen lopulliset sijoitukset ratkottiin runkosarjan jälkeen mitali- ja jatkosarjassa. (Futsal.fi 2010a.)

Kaudella 2006–2007 otettiin käyttöön kymmenen joukkueen kaksinkertainen sarja, jossa runkosarjan voittaja kruunattiin Suomen mestarina. Sama sarjamalli oli käytössä seuraavalla kaudella. Vuonna 2008–2009 otettiin runkosarjan jälkeen pelattavat pudotuspelit mukaan Futsal-liigaan. Neljä runkosarjan parasta joukkuetta pelasivat pudotuspeleissä kaksiosaisen välierän, jonka voittajat ratkoivat Suomen mestaruuden niin ikään kaksiosaisessa finaalissa. Kaudella 2009–2010 muutosta tuli ainoastaan pudotuspelien osalta. Välierät ja finaali ratkotaan paras kolmesta – systeemillä, jolloin kahdella voitolla pääsee välierästä finaaliin ja finaalissa Suomen mestaruuteen vaaditaan niin ikään kaksi otteluvoittoa. (Futsal.fi 2010a.)

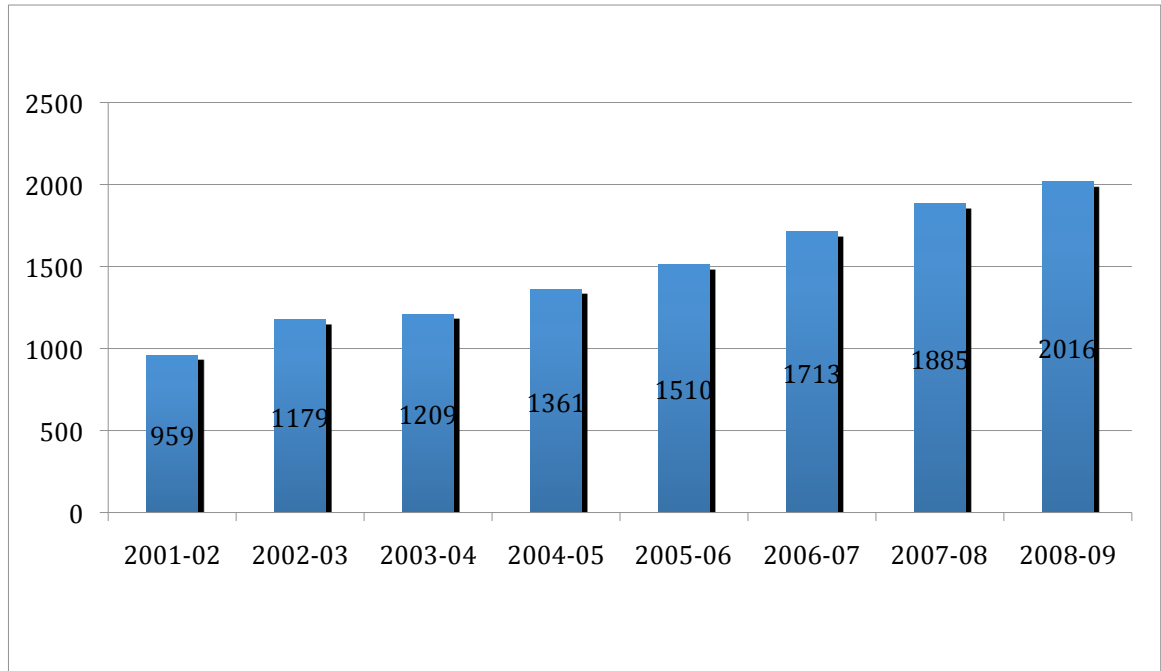
Futsal-liigan sarjajärjestelmä on siis kokenut muutoksia lähes kausi kaudelta, mikä on osaltaan saattanut horjuttaa lajin uskottavuutta. Sarjaa on kuitenkin kehitetty viime aikoina oikeaan suuntaan ja nykyinen pudotuspelimalli on tuttu muista palloilusarjoista. Playoffit lisäävät jännitystä, katsojien mielenkiintoa ja houkuttelevat suurempia yleisömääriä katsomoihin.

Pelikauden pituus on kuitenkin edelleen hyvin lyhyt ja otteluiden määrät vähäisiä verrattaessa lajin huippumaiden sarjoihin. Espanjan Futsal-Liigassa, División de Honorissa kausi 2008–2009 kesti lähes kymmenen kuukautta, kun se aloitettiin 26. elokuuta 2008 ja se päättyi 19. kesäkuuta 2009. Suomessa Futsal-Liigan finaalijoukkueet pelasivat kaudella 2008–2009 neljän ja puolen kuukauden ajan ja muut ainoastaan vajaat neljä kuukautta. (Kuusela 2009, 51.)

5.5.3 Harrastajamäärien kasvu

Futsalin tarkkoja harrastajamääriä on vaikea laskea tarkasti sen vuoksi, että futsalin pelaamiseen ei ole erillistä lisenssiä. Futsal on Suomen Palloliiton alainen laji ja jalkapallolisenssin lunastaminen kattaa myös futsalin pelaamisen. Futsal.fi julkaisi huhtikuussa 2009 futsalin joukkuemääriä kartoittaneen tutkimuksen, jonka mukaan kasvu on jatkunut tasaisena koko 2000-luvun. Kuviosta 6 näkyy, että kaudella 2001–2002 pelasi 959 joukkuetta SPL:n sekä sen alueellisten piirien sarjoissa. 2000-luvun

puolivälissä joukkueita oli 1510 ja vuoden 2008–2009 futsalsarjoissa pelasi peräti 2016 joukkuetta. Arvioiden mukaan jokaisessa joukkueessa pelaa 15 pelaaja. Tämän perusteella pelaajamäärä oli vuosina 2008–2009 noin 30 000.

KUVIO 6. Futsaljoukkueiden määrät kausittain (Futsal.fi 2009c)

Vertailtaessa futsalin harrastajamääriä KIHU:n (Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus) faktapankin (2006) tilastoihin, joihin on koottu vuosien 2005–2006 urheilulajien lisenssimääriä sekä harrastajamääriä seuroissa, voidaan todeta, että futsal on pelaajamäärältään viidenneksi suurin seuroissa harrastettu palloilulaji Suomessa. Sen edellä ovat jalkapallo (172 500), jääkiekko (80 500), salibandy (77 000) ja lentopallo (42 500). KIHU:n faktapankin tiedot ovat kuitenkin kolme vuotta futsalin pelaajamäärätilastoa vanhemmat. Silti voidaan suhteellisen uskottavasti esittää, että futsal on seurapelaajamäärillä laskettuna jopa Suomen viidenneksi suurin palloilulaji, vaikka sen arvostus on vielä kaukana monista tilastoissa sen taakse jäävistä lajeista. Perinteikkäät ja huomattavasti enemmän mediatilaa sekä arvostusta saavat lajit kuten koripallo (26 000), pesäpallo (18 000), kaukalopallo (16 000), jääpallo (5000) ja käsipallo (2000) jäävät pelaajatilastoissa futsalista jälkeen. (KIHU 2010.)

Futsalin harrastajat joutuvat kamppailemaan tiukasti kuntien liikuntatoimien jakamista salivuoroista muiden perinteikkäämpien lajien kanssa. Olisi tärkeää saada mahdollisimman pian liitettyä jalkapallon lisenssijärjestelmään mahdollisuus laskea

futsalin tarkat pelaajamäärät. Tämä lisäisi myös nykyisten pelaajamäärien arvioiden luotettavuutta ja voisi samalla nostaa koko lajin arvostusta.

”Olen vakuuttunut, että futsalin harrastajamäärät tulevat kasvamaan vielä jatkossa. En tiedä tuleeko nousu olemaan yhtä suurta kuin tähän asti, mutta kasvua tulee tapahtumaan. Futsal on sen verran uusi laji, ettei kuntien liikuntatoimissa vielä tiedosteta, kuinka paljon lajilla on harrastajia. Liikuntatoimissa salivuoroja jaetaan osittain vanhoilla meriiteillä. Ei osata hahmottaa, että futsal on noussut merkittäväksi toimijaksi ja, että juniorit sekä edustusjoukkueet tarvitsevat lisää vuoroja.” (Villgren)

Taulukossa 2 futsaljoukkueet on jaettu SPL:n piirien mukaan kahteentoista maantieteelliseen alueeseen. Tilastojen valossa voidaan tutustua tarkemmin lajin levinneisyyteen Suomessa. Futsal on levittäytynyt laajasti koko maahan, mutta joukkuemäärissä on selkeitä alueellisia eroja. Helsingin alueella on joukkueita niin miesten, naisten kuin poikienkin kohdalla selvästi eniten muihin piireihin verrattuna, ja myös tyttöjoukkueiden määrässä Helsinki on kärjen tuntumassa. Seuraavana ryhmänä erottuvat Tampereen, Turun sekä Uudenmaan piirit, joissa futsaltoimintaa näyttää joukkuemäärien puolesta riittävän hyvin. Vähiten futsaljoukkueita löytyy Ahvenanmaan lisäksi Itä-Suomen, Kaakkois-Suomen ja Keski-Pohjanmaan piireistä. Näiden piirien potentiaalia ei selvästikään vielä ole kyetty hyödyntämään. Samoin naisten futsalin osalta on vielä kehittämisen varaa jokaisessa SPL:n piirissä, joskin tyttöjen joukkuemäärät antavatkin lupauksen paremmasta.

TAULUKKO 2. Futsaljoukkueet piireittäin kaudella 2008–2009 (Futsal.fi 2010b)

	MIEHET	NAISET	POJAT	TYTÖT	YHT
HELSINKI	266	36	140	48	490
ITÄ-SUOMI	9	5	54	24	92
KAAKKOIS-SUOMI	16	5	34	12	67
KESKI-POHJANMAA	17	2	15	20	54
KESKI-SUOMI	24	5	58	32	119
POHJOIS-SUOMI	43	7	53	14	117
SATAKUNTA	30	9	56	11	106
TAMPERE	138	17	88	35	278
TURKU	86	8	142	50	286
UUSIMAA	67	33	117	56	273
VAASA	30	8	53	23	114
AHVENANMAA	13	7	0	0	20
YHT	739	142	810	325	2016

6 KAMPUKSEN DYNAMO

6.1 Seuran perustaminen – opiskelijoiden harrastejalkapalloa

Seuran alkuvuosien puheenjohtaja ja perustajajäsen Marko Laaksonen kertoo saman opiskelijoista koostuneen kaveriporukan pelanneen jo useamman vuoden Jyväskylän yliopistoalueella sijaitsevalla Kampuksen kentällä ennen seuran varsinaista perustamista. Harrastelijapohjalle perustunut opiskelijaryhmä koostui varsinkin yhteiskuntatieteilijöistä, mutta myös muiden aineiden opiskelijoista ja mukaan mahtui myös naispuolisia opiskelijoita sekä maahanmuuttajia. Pelaajia oli parhaimmillaan jopa 40 henkeä pienellä hiekkakentällä ja valtaosalla pelaajista ei ollut kokemusta virallisista sarjapeleistä. Poikkitieteellinen kaverijoukkue oli osallistunut vuosien varrella harrastelijaturnauksiin sekä yliopiston puulaakipeleihin, mutta aktiivisimmin mukana olleet pelaajat olivat yhteismielin haaveilleet mahdollisuudesta osallistua virallisiin jalkapallon alasarjan peleihin. Niinpä opiskelijaporukan aktiivit päättivät laittaa seuran pystyyn. (Laaksonen 2012.)

”No perustamisen taustalla motiivina oli varmaan suurin motiivi se, että siinä oltiin jo muutama vuosi kaveriporukalla pelailtu ja sellasiin harrastelijaturnauksiin osallistuttu, yliopiston puulaakiin osallistuttu ja näin edelleen. Tarpeeks monta vuotta, kun oltiin kaveriporukalla pelattu niin tuumattiin, että ois kiva saada, että ois joku vastustajakin, niinku säännöllisemminkin. Tuumattiin, että no ei mitään, mennään näihin alasarjan jalkapallopeleihin mukaan, jotta saadaan oikeat tuomarit ja kentät ja otteluita ja sarjaa ja niin edelleen. Meitä alkupelaajista niin ei tainnu olla muita kun minä ja Juntusen Timo, joilla nyt oli sarjapeleistä kokemusta takavuosilta, että muut lähti kyllä aika harrastelijapohjalta siinä vaiheessa. Siinä oli tosiaan taustalle se, että monta vuotta oltiin jo pelattu samalla kaveriporukalla. Aika vähän oli niitä vastustajaotteluita ollu, niin päätettiin sitten, että no perustetaan seura, niin saadaan tuomarit ja vastustaja ja kentät ja vähän pelireissuja.” (Laaksonen 2012.)

Opiskelijaryhmä oli pelannut jo vuosien saatossa yliopiston harrastelijaturnauksissa Kampuksen Dynamo -nimellä, millä oli suurin painoarvo kyseisen nimen valinnan taustalla toisen nimivaihtoehdon, Kampus Senators, sijaan. Kampus viittaa yliopistoalueeseen sekä yliopiston urheilukenttään, Kampuksen kenttään, jolla opiskelijaporukka oli jalkapalloharrastuksensa käynnistänyt. (Laaksonen 2012.) Dynamo -nimellä ei sen sijaan ollut mitään sen kummempaa ideologista kytköstä sosialistiseen aatteeseen, vaikka nimi voitaisiin historiallisessa mielessä yhdistää Neuvostoliittoon ja siellä käytettyyn Dinamo -urheiluyhteisöön. Myös Koski (2009)

toteaa liikunnan ja urheilun ulkopuolisten aatteiden merkityksen vähentymisen jatkuneen jo vuodesta 1986 lähtien eikä poliittisävytteisillä painotuksilla, kuten oikeistolaisuudella tai vasemmistolaisuudella, työvänaatteella tai yhteiskunnallisella luokkatietoisuudella ole kovin yleisesti sijaa seurojen painotuksissa (Koski 2009, 34). Laaksonen (2012) kertoo Dynamon viittaavan sähkögeneraattoriin ja valonlähteeseen.

”Se nyt ehkä oli vaan tollainen valonlähde siinä Kampuksen kentällä, kun pelattiin ja vieressä kun oli tämä Lozzin talossa oleva lyhty. Ehkä se sieltä sitten tuli, että valo loisti myös kentällä, sitten kun Dynamo pelasi siellä, välillä hyvinkin pimeessä.” (Laaksonen 2012.)

Kampuksen Dynamo ry. perustettiin 11. syyskuuta 1995 Jyväskylässä. Seuran kotipaikka ja toimialue on Jyväskylä. Seura kuuluu jäsenenä Suomen Palloliitto ry:hyn (SPL) ja seuran kieli on suomi. (KaDy:n säännöt.)

”Seuran tarkoituksena on edistää, kehittää ja vaalia jalkapalloiluharrastusta toimialueellaan tavoitteena jäsenistön ruumiillisen ja henkisen kunnon kehittäminen, jalkapalloilutaitojen edistäminen ja sosiaalisten valmiuksien ylläpitäminen ja edelleenkehittäminen.” (KaDy:n säännöt 1§)

”Tarkoituksensa toteuttamiseksi seura järjestää jäsenille monipuolisia harjoittelumahdollisuuksia ja osallistuu erilaisiin jalkapalloturnauksiin ja – tapahtumiin tarkoituksenmukaisilla vaatimus- tai sarjatasoilla, toimeenpanee kilpailuja ja juhlia.” (KaDy:n säännöt 2§)

Kampuksen Dynamon perustamiskirjan allekirjoittivat Marko Laaksonen, Jari Hoffrén ja Jarkko Kandelin. Perustamiskokouksen puheenjohtajana toimi Marko Laaksonen, joka nimettiin myös väliaikaiseksi puheenjohtajaksi ja hallituksen väliaikaisiksi jäseniksi valittiin allekirjoittaneet Jari Hoffrén ja Jarkko Kandelin sekä rahastonhoitajaksi Harri Summanen. Kokouksessa päätettiin hakea Suomen Palloliiton (SPL) jäsenyyttä ja pitää ylimääräinen vuosikokous lokakuun aikana hallituksen ja tilintarkastajien sekä näiden varamiesten valitsemiseksi. (KaDy:n perustamiskokouksen pöytäkirja 1995.)

Seuran ylimääräistä vuosikokousta ei kuitenkaan pidetty suunnitellusti heti lokakuussa 1995, sillä seuraava arkistodokumentti löytyy Kampuksen Dynamo ry:n ylimääräisestä vuosikokouksesta 21. tammikuuta 1996. Kyseisessä kokouksessa päätettiin, että tilaisuus toimi samalla seuran ensimmäisenä varsinaisena vuosikokouksena. Vuosikokouksen pöytäkirjassa todetaan, että hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin

perustamiskokouksen suositusten mukaan Marko Laaksonen (puheenjohtaja), Jarkko Kandelin (varapuheenjohtaja), Jari Hoffrén (sihteeri) ja Harri Summanen (rahastonhoitaja) sekä varajäseniksi Petteri Ruuska ja Timo Juntunen. Seuran ensimmäinen tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto päätettiin antaa seuraavassa vuosikokouksessa ja sisällyttää vuosikertomukseen myös perustamiskokouksen 11.9.1995 ja ensimmäisen vuosikokouksen välinen aika. Kokouksessa hyväksyttiin seuran ensimmäinen toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä määriteltiin jäsenmaksujen suuruudet vuodelle 1996: liittymismaksu 100mk (noin 21 euroa vuoden 2012 rahassa), jäsenmaksu 100 mk (noin 21 euroa vuoden 2012 rahassa) ja kannattajajäsenmaksu 50mk (noin 10 euroa vuoden 2012 rahassa) tai enemmän. KaDy:n vuoden 1996 budjetti-arvio oli 11 800 markkaa (noin 2 500 euroa vuoden 2012 rahassa)¹. Suurimmiksi menoeriksi laskettiin kuuluvaksi peliasuhankinnat, erotuomarimaksut sekä matkustuskulut. Toimintakuluista kolmannes katettiin mainossopimuksilla, jäljelle jäävät kaksi kolmasosaa kerättiin liittymis- ja jäsenmaksuilla. (KaDy:n vuosikokous 1996.)

Kampuksen Dynamo hyväksyttiin patenti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin vuoden 1996 lopussa, 31.12.1996. (KaDy:n yhdistysrekisteri 1996.) Vuosi 1996 oli seuran ensimmäinen todellinen toimintavuosi. Seura liittyi SPL:n jäseneksi ja osallistui Keski-Suomen piirin 6. divisioonaan. Dynamo voitti pelaamistaan 15 ottelusta neljä, pelasi kaksi tasan ja hävisi yhdeksän. Lopullinen sijoitus sarjassa oli kahden viiden lohkon joukkueen sarjassa seitsemäs. Yhdistys piti myös kiinni yleisestä periaatteestaan, viihtymisestä jalkapalloilun parissa ja osallistui myös muihin pienempiin turnauksiin ja yliopistosarjoihin. Harjoituksia seuralla oli keskimäärin kerran viikossa. KaDy otti mm. keväällä 1996 osaa Huhtasuon sisäjalkapalloturnaukseen. Toimintakertomuksessa kerrotaan menestyksen sisäjalkapallossa jääneen vaisuksi – ”menestyksen korvasi oppi ja tuntuma tuommoiseenkin tapaan pelata jalkapalloa.” (KaDy:n toimintakertomus 1997.) Näin ollen ensimmäinen maininta sisäjalkapalloilusta, jota voidaan pitää futsalin esiasteena, on vuodelta 1996.

KaDy jatkoi kaudella 1997 pelaamista Keski-Suomen 6. divisioonassa harjoitellen yhdessä vähintään kerran viikossa sekä osallistuen muihin pienempiin turnauksiin mm. yliopistolla. Vuoden 1997 tulo- ja menoarvioesitys oli yli puolet pienempi kuin

---

¹ Suomen Pankin rahanarvolaskuri.
(Rahan arvo on muutettu markoista euroiksi Suomen Pankin rahanarvolaskurilla.)

edellisellä kaudella, 5 100 markkaa (1 050 euroa vuoden 2012 rahassa)², koska peliasuhankintoja ei tarvinnut tehdä. Suurimmat menot kertyivät Keski-Suomen piirin jäsenmaksusta, erotuomarimaksuista, sekä matkakuluista. Tulonlähteitä olivat jäsenmaksut ja uusien jäsenten liittymismaksut, jotka kattoivat kolme viidesosaa menoista. Loput toimintakulut rahoitettiin sponsoreiden avustuksilla. (KaDy:n toimintakertomus 1997.) Seurajohdon ja jäsenten toiminnalliset ja kilpailulliset tavoitteet olivat alkuvuosina hyvin maltilliset ja harrastussuuntautuneet, kuten Laaksonen (2012) toteaa:

”No kyllä meidän alkuvaiheen tavoitteet oli vaan siinä, että päästiin pelaamaan näitä sarjapelejä ja, että saadaan nostettua sitä tasoa, millä oltiin siinä vaiheessa, että mitään suuria tavoitteita ei sen kummemmin ollut menestymisen suhteen tai muuten. Tietysti haluttiin, että pelattaisiin mahdollisimman hyviä pelejä ja että olisi kivaa ja niin edelleen.”

Toisaalta seuran perustaminen ja toiminnan organisoituminen karsi harrastajamäärää, koska toiminta muuttui hieman kilpailullisemmaksi KaDy:n rekisteröidyttä lajiliiton alaiseksi seuraksi. Jäsenmäärä vakiintui alkuvaiheessa noin kahteenkymmeneen pelaajaan. Seuratoiminta järjestäytyi nuorten miesten harrastuksen ympärille ja naiset saivat väistyä. Seuran perustamisen motiivina oli siis käytännössä mahdollisuus pelata opiskelijaporukalla muita joukkueita vastaan säännöllisesti kilpailukauden ajan. Leikkimielisestä yliopistokampuksen kentällä tapahtuneesta pelailusta kehittyi liikunnallis-harrastuksellista pienseuratoimintaa. Kyseessä olivat suhteellisen lyhytjänteiset suunnitelmat yhdistystoiminnasta, jonka myötä nuorten miesten kaveriporukalle luotiin mahdollisuuksia organisoidumman jalkapallotoiminnan järjestämiseksi.

Koski (2009) toteaa nykyajan elämänmenon kiertonopeuden kasvaneen huimasti, mikä nousee esiin myös seuratoiminnassa. Vastuulliset seuravetäjät keskittyvät ponnekkaasti nykyhetkeen, mutta he eivät ehdi huolehtimaan lähitulevaisuudesta tai seuran jatkuvuudesta pidemmällä tähtäimellä. Vapaa yhdistystoiminta antaa mahdollisuuden ”päiväperhoille” eli yhdistyksille, joilla on lyhyt elinkaari ja jotka kantavat hetkellisesti toimijoidensa intressiä. Näitä ovat esimerkiksi nuorten miesten kaveriporukat, jotka osallistuvat jalkapallon harrastesarjaan ja saavat rekisteröitynä yhdistyksenä liikuntapaikkavuoromaksuihin liittyvä etuja, vaikka seura ei muuta

---

² Suomen Pankin rahanarvolaskuri.

lisäarvoa antaisikaan. Toiminnan jatkuvuus ei ole tällöin keskeisellä sijalla. (Koski 2009a, 30.)

Kampuksen Dynamo pelasi vuosien 1998–2003 aikana vaihtelevalla menestyksellä Keski-Suomen 4. divisioonassa sekä 5. divisioonassa (Taulukko 3). Seuran jäsenmäärä ei juuri kasvanut vuosien varrella ja pelaajarinki koostui vuosina 1998–2000 alle 20 pelaajasta. Niinpä liittymis- ja kannattajajäsenmaksuista luovuttiin 1998 ja jäsenmaksua nostettiin. Jäsenmaksu asettui 300 markkaan (noin 60 euroa vuoden 2012 rahassa)³. Vuosikokousten pöytäkirjoista käy ilmi, että pelaajarinkiä pyrittiin vuosi vuodelta laajentamaan tavoitteena vähintään 20 pelaajaa. (KaDy:n toimintakertomukset -98, -99, -00.)

Vuonna 2001 Kampuksen Dynamon pelaajamäärä oli vakiintunut kahteenkymmeneen. Tasainen muutaman uuden pelaajan rekrytointi vuodessa ajoi KaDy:n tilanteeseen, jossa seura päätti ensimmäistä kertaa seuran historiassa jäsenten toivomuksesta ilmoittaa kaudelle 2004 kaksi joukkuetta Keski-Suomen piirin jalkapallosarjoihin. Tavoitteena oli kerätä 35–40 pelaajan rinki, eli rekrytoida 10–15 uutta pelaajaa mukaan toimintaan, mikä niukasti onnistuikin. Seuran joukkueet pelasivat Suomen Palloliiton Keski-Suomen piirin 3. ja 4. divisioonassa. (KaDy:n toimintakertomus 2004.) Laaksonen (2012) toteaa, että seuran toimintaan alkoi tulla nuorempaa ja kilpailuhenkisempää porukkaa mukaan 2000-luvun alussa. Seuran kokeneemmat pelaajat olivat edelleen enemmän harrastusmiehellä mukana, mutta nuoret innokkaat pelaajat halusivat harrastaa jalkapalloa tavoitteellisemmin ja harjoituksiakin alettiin selkeämmin suunnitella. Seuran noustua kaudelle 2004 kolmanteen divisioonaan muodostettiin kaksi joukkuetta. Ykkösjoukkueessa pelasivat ne, jotka suhtautuivat harrastukseen vakavammin ja toisessa joukkueessa pelasivat harrastusmiehellä mukana olleet jäsenet. (Laaksonen 2012.)

Kolmas divisioona oli korkein sarjaporras, jolla seura oli koskaan esiintynyt. Ykkösjoukkueen tavoitteena oli vakiinnuttaa sarjapaikka 3. divisioonassa ja olla paras jyväskyläläinen 3. divisioonan joukkue. Tämän vuoksi joukkueeseen valittiin parhaat pelaajat. Seurassa toimi myös ensimmäistä kertaa erillinen valmentaja, joka ei ollut pelaaja-valmentaja. KaDy II -joukkueen toiminnan periaatteena oli mahdollistaa kaikille

---

³ Suomen Pankin rahanarvolaskuri.

seuran jäsenille tasapuolisesti pelaikaa sekä liikunnallisia ja yhteisöllisiä kokemuksia. (KaDy:n toimintakertomus 2004.)

KaDy I pelasi seuraavat seitsemän kautta Keski-Suomen piirin 4. divisioonassa vuosina 2005–2011 (Taulukko 3). KaDy II pelasi kaudet 2004–2007 Keski-Suomen piirin 4. divisioonassa, kunnes putosi kaudeksi 2008 sarjaporrasta alemmas. 5. divisioonassa KaDy II kamppaili neljä vuotta, kauden 2011 loppuun asti, jolloin KaDy I putosi myös 5. divisioonaan ja joukkueet yhdistivät voimansa ja pelasivat yhden joukkueen voimin Keski-Suomen piirin 5. divisioonaa. (KaDy jalkapallo tilastot; K-S piirin sarjat ja tulokset 2007–2012.)

Kokonaisuudessaan jalkapallotoiminnan tavoitteena on ollut vuosien aikana tarjota matalan kynnyksen seurana laadukasta aikuisten harrastejalkapalloa erityisesti opiskelijoille ja Suomen ulkopuolelta kotoisin oleville jyväskyläläisille. Seuran jalkapallojoukkue on pelannut parhaimmillaan Keski-Suomen 3. divisioonassa, mutta suurimmaksi osaksi seura on kilpaillut Keski-Suomen piirin alemmilla sarjatasoilla (Taulukko 3). Seura on siis vuosina 2004–2011 ylläpitänyt kahta aikuisten jalkapallojoukkuetta mahdollistaen harjoituksiin osallistumisen kesällä parhaimmillaan noin 50 pelaajalle. Tällä hetkellä seurassa toimii vain yksi jalkapallojoukkue, joka pelaa Keski-Suomen 5. divisioonassa. Junioritoimintaa seuralla ei ole ollut koko historiansa aikana.

TAULUKKO 3. KaDy:n jalkapallon edustusjoukkueen sarjatasot kautta aikain (KaDy:n toimintakertomus 1997,1998 ja 1999; KaDy jalkapallo tilastot; K-S piirin sarjat ja tulokset 2007–2012)

Kausi:	Sarja:
1996, 1997	Keski-Suomen 6. divisioona
1998,1999	Keski-Suomen 5. divisioona
2000	Keski-Suomen 4. divisioona
2001	Keski-Suomen 5. divisioona
2002, 2003	Keski-Suomen 4. divisioona
2004	Keski-Suomen 3. divisioona
2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011	Keski-Suomen 4. divisioona
2012	Keski-Suomen 5. divisioona

6.2 Futsaltoiminta käynnistyy syksyllä 2002

Kampuksen Dynamon pelaajat olivat vuosien varrella ottaneet tuntumaa myös jalkapalloiluun liikuntasalissa, sillä vuoroja lähialueen jalkapallohalleista oli tarjolla hyvin rajoitetusta ala-sarjan joukkueelle. Seuran nykyinen puheenjohtaja Samu Kytölä oli mukana heti KaDy:n futsaltoiminnan käynnistyessä 2000-luvun alussa. Hän muistelee joukkueen pelanneen vuoteen 2002 saakka välillä karvapintaisella sisäjalkapallolla tai tavallisella jalkapallolla yliopiston liikuntasaleissa, ennen kuin joukkue sai käyttöönsä virallisen futsalpallon.

”...en muista enää tarkkaan, mikä vuosi tai mikä kerta, mutta se oli varmasti tuossa 2001–2002 paikkeilla ja joka tapauksessa ennen 2002 syksyä, kun joku toi sinne futsalpallon ja siitä eteenpäin niillä yhteisillä vuoroilla pelattiin sitten futsalia ja jalkapallon peluu siirrettiin sitten tonne Hippos-hallin puolelle...” (Kytölä S. 2012)

Kuriositeettina Kytölä mainitsee, että samaan aikaan kun KaDy:n pelaajat räiskivät karvapallolla ahtaissa yliopiston liikuntasaleissa jyvaskyläläinen FS Campus United pelasi Futsal-liigassa ja Lohikosken Pallokerho Futsal Ykkösessä. Kampuksen Dynamo ei siis missään nimessä ollut lajin kilpasarjatoiminnan edelläkävijä Keski-Suomessa.

Joukkue nimeltä FC Kampuksen Dynamo esiintyi kausilla 1997, 1998–1999 sekä 1999–2000 miesten Futsal-liigassa (Futsal.fi -sivusto 2011). Kyseessä ei kuitenkaan ollut Kampuksen Dynamo ry:n joukkue, vaan aivan eri seurajoukkue, jonka pelaajat koostuivat käytännössä Säynätsalon Riennon (SäyRi) pelaajista. Kaudelle 2000–2001 kyseinen joukkue siirtyikin SäyRi:n alaiseksi joukkueeksi ja pelasi Futsal-liigaa vielä kauden 2001–2002 SäyRi:n nimellä. Tämän jälkeen joukkue perusti oman seuran nimeltään FS Campus United (FS CAMU) ja pelasi Futsal-liigassa kauteen 2003–2004 asti, jonka jälkeen joukkue putosi Futsal Ykköseen. Futsal Ykkösessä FS CAMU pelasi kauteen 2007–2008 asti, jonka jälkeen seuran aktiivinen toiminta lakkasi. (Kytölä, S. 2012; Futsal.fi -sivusto 2011.)

KaDy:n vuoden 1999 vuosikokouksessa pöytäkirjaan on kirjattu, että Kampuksen Dynamo -nimeä on käytetty futsalin kilpailutoiminnan yhteydessä toisen joukkueen toimesta suullisen sopimuksen perusteella, jonka voimassaoloehdot olivat olennaisesti muuttuneet. Näin ollen Kampuksen Dynamo ry ei jatkossa enää antanut kyseisen nimen käyttö lupaa eikä sitoutunut juridiseen vastuuseen muutoin kuin erillisellä sopimuksella,

johon oli liitetty 3000 markan (noin 605 euroa vuoden 2012 rahassa)⁴ nimenkäyttöehto. (KaDy:n vuosikokous 1999.)

KaDy pelasi ensimmäisiä futsalturnauksia vuosien 2001 ja 2002 kevätkausilla, mutta ensimmäiseksi viralliseksi talvikilpailukaudeksi muodostui kausi 2002–2003 Keski-Suomen piirin 3. divisioonassa, jolloin seuran futsaljoukkue pelasi yhden kauden paikallisen urheilupubin Sport House Varikon -nimellä. Pelaajaryhmä koostui lähinnä seuran jalkapallojoukkueen pelaajista ja keskeisinä henkilöinä futsaltoimintaa alkuvuosina pyörittivät Ville Ruuska ja Samu Kytölä, jotka toimivat myös joukkueen valmennuksessa ja kapteenistossa. Futsaliala ei myöskään aluksi tietoisesti lisätty seuran liikuntaohjelmaan eikä sitä lisätty yhdistyksen sääntöihin kuin vasta vuonna 2012. Myös seuran vuosikertomuksissa on ainoastaan lyhyitä mainintoja osallistumisista turnauksiin tai piirisarjaan. (Kytölä S. 2012.) KaDy:n ensimmäinen virallinen kilpasarjan ottelu pelattiin 8.12.2002 Leppäveden liikuntahallissa ja siihen liittyvässä sähköpostissa muistutettiin asianmukaisista pelivarusteista:

*”Moro eli futsal kausi alkaa käyttäkää tätä listaa futsalia koskeviin viesteihin. ensimmäiset pelit on 8.12. klo 11.10 ja 12.50 leppäveden liikuntahallilla. ilmoittakaa mahdolliset poisjäännit ynm. ajoissa. tarvitsen ne pelaajalistaa varten. Joukkueen nimi on toistaiseksi **Sport House** Varikko. Karilta pyytäisin varman puolustuspelin lisäksi kadyn pelipaitoja lainaan ainakin toistaiseksi lyhyet urheiluhousut ovat pakolliset siis **PAKOLLISET** paitsi tietenkin maalivahdilla sekä tietysti vaaleapohjaiset kengät...”* (Ruuska-Kytölä S. 2002)

KaDy lähti kilpailemaan uuden lajin parissa harrastus- ja kokeilumielellä. Joukkue sijoittui kuuden joukkueen Keski-Suomen piirin 3. divisioonassa kolmanneksi. Vuonna 2003 futsaljoukkue osallistui keväällä myös Vaaja-Cup -turnaukseen Huhtaharjun koululla. Myös seuraava kausi 2003–2004 pelattiin harrastemielessä 3. divisioonassa ja sijoituttiin sarjassa toiseksi. Kipinä futsaliin oli jo syttynyt, ja sosiaalisten verkostojen kautta joukkue alkoi vahvistua pelaajamateriaaliltaan. Kuitenkin kausi 2004–2005 muodostui joukkueen kannalta ensimmäiseksi elämyskaudeksi. Kyseisellä kaudella 3. divisioonaa ei pelattu lainkaan, minkä myötä futsalin Keski-Suomen piirin 2. divisioonassa kamppaili useampi joukkue ja sarjaotteluita riitti koko talven ympäri. Joukkue vahvistui nykyisellä futsalin maajoukkuepelaajalla Mikko Kytölällä sekä muutamalla muulla pelimiehellä. Joukkue koki sysäyksen kohti kilpailullisempaa suuntaa ja sai rutkasti itseluottamusta kaatamalla Futsal-Ykkösen seuran Ilves-Kissat

---

⁴ Suomen Pankin rahanarvolaskuri.

Futsal Cupissa. Vihtavuoren Pamaus vei 2. divisioonan voiton, KaDy:n jäädessä toiseksi. (Kytölä S. 2012.)

Kausi 2005–2006 muodostui edellisen kaltaiseksi. Joukkue vahvistui uusilla pelaajilla, mm. Kytöläiden veljestrion nuorin jäsen Jukka Kytölä, joka on myös nykyisin maajoukkueen runkopelaajia, liittyi KaDy:n futsaljoukkueeseen. KaDy pudotti jälleen Futsal Cupissa Futsal Ykkösen joukkueen, tällä kertaa TKT:n Tampereelta maalein 7-5. (KaDy uutiset 6.11.2005.) 2. divisioonassa jouduttiin lopulta tyytymään kolmanteen sijaan.

Sen sijaan kausi 2006–2007 oli Kampuksen Dynamon edustusjoukkueen viimeinen kausi piirisarjatasolla (Kytölä S. 2012). KaDy voitti Keski-Suomen piirin 2. divisioonan selvästi. Toiseksi sijoittunut Jyväskylän Palloseura jäi kuuden pisteen päähän. (K-S piirin sarjat ja tulokset 2007–2012.) KaDy selviytyi näin Futsal Ykkösen nousukarsintoihin, joissa se kohtasi ensimmäisessä karsintavaiheessa Vaasan piirin 2. divisioonan voittaneen Hullu Pullo Teamin. KaDy voitti ottelun Vaasassa maalein 5-7 ja selviytyi ratkaisevaan nousukarsintaotteluun, jossa vastaan asettui Pohjois-Suomen piirin 2. divisioonan voittaja. (KaDy uutiset 8.3.2007; KaDy uutiset 11.3.2007.) KaDy joutui kuitenkin pettymään Rovaniemellä, kun isäntäjoukkue FC Lynx kaatoi jyväskyläläiset 5-3 ja rovaniemeläiset sinetöivät näin nousunsa Futsal Ykköseen kaudelle 2007–2008 (KaDy uutiset 24.3.2007). KaDy:lle tarjoutui kuitenkin mahdollisuus nousta Futsal Ykkösen pohjoislohkoon Palloliiton suljettua vaasalaisen VFC:n sarjasta ja seura otti uuden haasteen innolla vastaan (KaDy uutiset 25.4.2007).

”...ihan paria viikkoa myöhemmin meille, minulle tuli puhelu Palloliitosta ja meille tarjottiin sitten ensimmäistä peruutuspaikkaa Futsal Ykkösestä. Ja takaportin kautta sinne päätettiin nousta. Oltiin sitä mieltä, että oltiin jotenkin myös ansaittu se nousu, vaikka hävittiinkin Rovaniemellä, että siinä oli ollut niin monta pikku tekijää meitä vastaan, että ei ollut semmoinen olo, että ois saatu jonkinlainen armopala vaan ihan ansaitulta nousulta se tuntui.” (Kytölä S. 2012)

6.3 KaDy:n nousu kansalliselle huipulle 2007–2012

Seuraavaksi tarkastellaan Kampuksen Dynamon seuratoiminnan kannalta olennaisia vaihteita. Nämä murrosvaiheet kytkeytyvät tiiviisti yhteen edustusjoukkueen kilpailullisen menestyksen kanssa. KaDy:n nousu ensin Futsal Ykköseen ja sitten Futsal-liigaan toivat seuratoiminnalle lisää haasteita liittyen etenkin seuran taloudellisiin, mutta myös inhimillisiin resursseihin.

6.3.1 Kaksi kautta Futsal Ykkösessä

Kampuksen Dynamo oli noussut kaudelle 2007–2008 ensimmäistä kertaa kansallisen tason sarjaan, Futsalin Ykköseen. Kyseessä oli futsalin toiseksi korkein sarjataso Suomessa, joka pelattiin kolmessa maantieteellisesti jaetussa lohossa. KaDy pelasi ns. Pohjoislohossa yhdessä seitsemän muun joukkueen kanssa, jotka olivat FC Lynx Rovaniemeltä, FS Campus United (FS CAMU) Jyväskylästä, FT Kemi-Tornio (FTK)Torniosta, Jalkapalloseura FC YPA (Sievi Futsal) Ylivieskasta, Keminmaan Pallo (KemPa), Lohikosken Pallokerho (LPK) Jyväskylä sekä Oulun Jalkapallokлубi (OuJK). KaDy pelasi kyseisellä kaudella 14 ottelua, joista se voitti seitsemän ja hävisi yhtä monta. Lopullinen sarjasijoitus oli neljäs ja KaDy säilytti näin ainoana jyvaskyläläisseurana sarjapaikkansa Futsal Ykkösessä. Lohkon kaksi viimeistä, LPK ja FS CAMU, putosivat Keski-Suomen 2. divisioonaan. (Futsal.fi/Ykkönen.)

Seuran futsaltoiminnalle nousu kansallisen tason sarjaan oli iso askel eteenpäin. Se loi uusia haasteita niin seuran hallinto- kuin kilpailutoimintaan. Ensinnäkin taloudellisten resurssien tarve kasvoi huomattavasti pelimatkojen pidentyessä, kun ei enää pelattu ainoastaan Keski-Suomen alueella vaan myös Pohjois-Suomessa. Futsal Ykkönen ei ole myöskään yleisöä kiinnostava kilpasarja, joten lipputulojen ja sponsorien varaan ei kannattanut koko kausibudjettia laskea. Kausimaksut ja talkootyöt tulivat tutuiksi Futsal Ykkösen kausilla, samoin edulliset majatalot vierasmatkoilla.

”Ensimmäinen askel oli, että rahan tarve oli valtavasti suurempi ja Futsal Ykkönen on just siinä pullonkaula-asemassa, että se ei vielä kiinnosta yleisöä eikä sponsoreita eikä mediaa juurikaan. Futsal Ykkönen siniteltiin kahdessa vuodessa läpi osaltamme lähinnä pelaajilta kerätyillä kausimaksuilla ja kengännauhahudjetilla. Eli kuljettiin mahdollisimman edullisesti ja yövyttiin ahtaissa matkustajakodeissa, mutta niin me vaan luovittiin kaksi vuotta siellä läpi ja toisena vuonna sitten...jo ensimmäisenä vuonna huomattiin, että mehän voidaan pärjätä tässäkin sarjassa pienillä vahvistuksilla ja lisätään tekemiseen vähän laatua. Toisena vuonna sitten palaset loksatti kohdalleen monellakin tavalla. Tuli valmennukseen lisää ideoita ja lisää tekijöitä ja tuli erittäin tärkeitä palasia pelaajaosastolle.” (Kytölä S. 2012)

Vuoden 2008 toimintakertomuksen mukaan futsalissa pidettiin harjoituksia kolmesti viikossa, osin Huhtaharjun koululla ja osin yliopiston liikuntatiloissa. Seuran budjetti kasvoi huomattavasti vuodesta 2007, futsaljoukkueen pelattua ensimmäistä kertaa koko vuoden valtakunnallisella tasolla. Kampuksen Dynamon toiminnan kulut nousivatkin vuonna 2008 6 659 euroon. Vuoden 2007 toimintakulut olivat yhteensä 3 804 euroa.

Näin ollen vuoden 2008 tilikaudelle syntyi kasvua yhteensä 2 855 euroa. Suurimpia lisäkuluja aiheuttivat Palloliiton alaisen sarjan osallistumismaksu (1 518 €), joka oli 838 euroa enemmän kuin piirin sarjan osallistumismaksu edellisvuonna. Matka- ja majoituskulut kasvoivat nollassa 560 euroon. Myös harjoituskenttien vuokramaksut lisääntyivät sekä erotuomarimaksut kasvoivat. Sponsoritilanteen kuvailtiin olevan kilpailullisesta menestyksestä huolimatta heikko ja kustannuksia jäi maksettavaksi pääasiassa pelaajille. (KaDy:n toimintakertomus 2008.) Toimintakulut katettiin suurimmaksi osaksi jäsenmaksuilla, jotka muodostivat kaksi kolmasosaa tuloista (ks. kuvio 7, 83). Loput tulot kertyivät sponsoreiden tukimaksuista. Vuoden 2008 tilinpäätös oli niukasti ylijäämäinen, mutta kassavarat olivat hyvin pienet (KaDy:n tuloslaskelma 2008).

Kaudella 2008–2009 KaDy:n edustusjoukkue voitti Futsal Ykkösen Pohjoislohkon ja onnistui kaatamaan jatkokarsinnan 1. kierroksella TP-Kaarlen 13-0 ja 2. kierroksella FTK:n 6-4. Nämä kaksi pudotuspelien voittoa sinetöivät KaDy:n nousun Futsal-liigaan kaudeksi 2009–2010. Liiganousu huomioitiin myös Keski-Suomen Liikunta ry:n toimesta vuoden urheilutekona 2009 jalkapallon saralla. Määrätietoinen valmennus ja seuraan sitoutuneet taitavat pelaajat olivat avainasiat liigapaikan saavuttamiselle ja liigassa menestymiselle. (KaDy:n toimintakertomus 2009.) KaDy oli ottanut suuren harppauksen eteenpäin nousemalla Futsal-liigaan. Tätä seuran statuksennostoa pyrittiin varovasti hyödyntämään niin ottelutapahtumien markkinoinnissa kuin uusien yhteistyösopimusten solmimisessa.

”Niin sittenhän me nousiinkin jo toisena vuonna Futsal-liigaan komeasti ja sen jälkeen olikin taas aika ottaa uusia askeleita siellä organisaation taustalla, että me ruvettiin sitten solmimaan parempia yhteistyösopimuksia ja saamaan yleisötulojakin jo tästä parempitasoisesta sarjasta ja edes jonkin verran mediahuomiota, että siitä eteenpäin ollaan hieman ammattimaisemmin, mutta edelleen kuitenkin harrastelijapohjalta markkinoitu ja myyty tätä meidän taitavaa joukkuetta yleisölle.” (Kytölä S. 2012)

6.3.2 Liigaottelut ahtaassa Huhtaharjun koulussa

Vuoden 2009 aikana KaDy oli noussut Suomen parhaiden futsalseurojen joukkoon ja pyrki taistelemaan paikasta mitalipeleissä jo ensimmäisellä liigakaudellaan. Yksittäiset pelaajat olivat jopa nousseet maajoukkueeseen asti ja yleisömäärät Huhtaharjun koulun liikuntasalissa ovat menestyksen myötä kasvaneet parhaimmillaan jo lähes sataan katsojaan. (KaDy:n toimintakertomus 2009.) Seuran toiminnan kokonaisbudjetti

melkein kaksinkertaistui vuodesta 2008. Vuoden 2009 kulut olivat yhteensä 12 556 €, kun ne olivat edellisellä kaudella 6 659 €. Harjoituskenttien vuokramaksut nousivat vuoteen 2008 nähden 901 euroa (2167€). Tämä johtui siitä, että harjoitusmäärät lisääntyivät liigakaudella. Myös ottelumäärät kasvoivat, joten pelikentän vuokramaksut nousivat 939,33 euroa (1 588,25 €). Liigakaudella osallistumismaksujen yhteishinta (2 700 €) kasvoi 1 182 eurolla Futsal Ykkösessä vietettyyn kauteen nähden. Osallistumismaksuihin vaikuttivat osaltaan myös muiden seuran joukkueiden sarjamaksut sekä joukkueiden cup-kilpailujen osallistumismaksut. Matka- ja majoituskulut kasvoivat 703,93 eurolla (1 263,93 €). Seuralle hankittiin myös uusia pelitarvikkeita 1 321 eurolla. (KaDy:n toimintakertomus 2009.)

Sponsoritilanne parantui liiganousun myötä varsinkin futsaltoiminnassa ja suurin osa edustusjoukkueen välittömistä kustannuksista kyettiin kattamaan näillä tuloilla (ks. kuvio 7, 83). Sponsoritulot (6 205,50 €) kasvoivat 3 925 eurolla edellisvuodesta. Jäsenmaksuilla perityt tuotot nousivat vain hieman. Muut tuotot nousivat 1473,65 euroa edellisvuoden sadasta eurosta. Taloudellisesti toiminta oli vakaata. Vuonna 2009 tilinpäätös oli niukasti ylijäämäinen, mutta kassavarat olivat edelleen pienet. Toiminnallisesti futsal- ja jalkapallotoiminta eriytyivät entisestään. Hallinnollisesti ja taloudellisesti molemmat toimivat Kampuksen Dynamo ry:n alla, kuten ennenkin, mutta futsal-jaostolle perustettiin alkusyksystä oma KaDy:n kirjanpitoon liitettävä tilinsä. (KaDy:n toimintakertomus 2009.) Futsaltoiminnan toimintakulut kaudella 2009–2010 olivat 10 017 euroa (ks. taulukko 4, 72).

KaDy pelasi ensimmäisen liigakautensa kotiottelut Huhtaharjun koulun liikuntasalissa, joka oli virallisilta mitoiltaan 20 cm liian lyhyt Futsal-liigan virallisiin otteluihin Palloliiton kenttämääräysten mukaan, mutta kentälle saatiin kuitenkin poikkeuslupa. Toimintakertomuksessa todetaan, että kentän tiedettiin olevan pieni ja ahdas, mutta Jyväskylän kaupungin liikuntatoimen nuiva suhtautuminen pääsarjatason futsalotteluihin ei mahdollistanut muita kenttävaihtoehtoja kyseisessä vaiheessa. (KaDy:n toimintakertomus 2009.) Myös rajalliset katsomotilat Huhtaharjun koulun liikuntasalissa aiheuttivat katsojille tungosta parvella. Seuraavan vuoden toimintasuunnitelmaan kirjattiin välttämättömäksi tavoitteeksi päästä pelaamaan Futsal-liigan otteluita kunnolliset katsomotilat omaavaan pelipaikkaan, mielellään Jyväskylän monitoimitalolle. KaDy:lla oli myös kiinnostusta järjestää Palloliiton kanssa yhteistyössä futsalmaaottelu Jyväskylässä, mutta vielä ei ollut tarjolla asianmukaista

pelikenttää. Tähän yritettiin vuoden 2010 aikana löytää ratkaisu yhteistyössä kaupungin kanssa. (KaDy:n toimintasuunnitelma 2010.)

Kampuksen Dynamo saavutti ensimmäisellä liigakaudellaan 2009–2010 kuudennen sijan ja 30 sarjapistettä, joten nousijajoukkue ylsi hienosti valmennuksen asettamiin tavoitteisiin, jotka olivat sijat 4-8 sekä yli 20 sarjapistettä. Kuitenkin joukkueelle ja sen päävalmentajalle Tero Kelhälälle jäivät kaksijakoiset tunnelmat kaudesta, sillä loppukaudesta joukkue taisteli jopa paikasta neljän joukkueen mitalipeleihin. Vaikka joukkueen kilpailullinen tavoite saavutettiin, niin enemmänkin olisi ollut tarjolla. Toisaalta nousijajoukkue pystyi kuitenkin haastamaan ja jopa voittamaan Suomen parhaita futsaljoukkueita sekä osoitti, että pelaajien taitotaso ja joukkueen taktinen osaaminen oli hyvällä mallilla verrattaessa moneen muuhun futsal-liigajoukkueeseen. (KaDy uutiset 21.2.2010.)

Kampuksen Dynamon futsal-jaosto jätti 26.2.2010 Jyväskylän liikuntapalveluille esityksen toimintansa osittaisesta siirtämisestä Jyväskylän monitoimitalolle. Tärkeimmät perustelut koskivat Huhtaharjun koulun kehnoja katsomo-olosuhteita ja tilakapasiteetin riittämättömyyttä. Liikuntasalin katsomo-olosuhteet eivät myöskään mahdollistaneet otteluiden laadukasta videokuvaamista eivätkä näin ollen myöskään verkkolähetyksien toteuttamista, mikä on ollut liigaseurojen yhteinen kehitystavoite. Myös pelikenttä todettiin liian pieneksi kansainvälisille otteluille ja lisäksi kentän mitat oli aivan kansallisten sääntömääräysten minimirajoilla, tarkkaan ottaen 20 cm liian lyhyet. (KaDy uutiset 1.3.2010.)

Maaliskuun puolella välissä Jyväskylän kaupungin liikuntapalveluyksikkö antoi myönteisen päätöksen KaDy:n esitykseen seuran futsaltahtumien osittaisesta siirtämisestä Jyväskylän monitoimitalolle syksystä 2010 lähtien (KaDy uutiset 13.3.2010). Päätöksen myötä Jyväskylän monitoimitalo sai uudet rajaviivat, kun ruskeanväriset futsalviivat maalattiin kesän 2010 aikana ”Monnarin” parketilattiaan. Siirtymisen toivottiin luovan seuratoiminnalle paremmat puitteet sekä tuovan pelikentän keskeisemmän sijainnin sekä hyvien katsomo-olosuhteiden ja tapahtumapalveluiden myötä myös enemmän yleisöä katsomoon.

6.3.3 Muutto Monnarille ja SM-hopea

Kaudeksi 2010–2011 Kampuksen Dynamon futsal-liigajoukkue pääsi siis ensi kertaa pelaamaan Jyväskylän monitoimitalon liikuntasaliin, joka tarjosi katsojille huomattavasti Huhtaharjun koulua laadukkaammat katsomo-olosuhteet. Myös pelikentän koko täytti kansainvälisten sääntöjen edellyttämät mitat ja monitoimitalon sijainti keskustan alueella helpotti ottelutapahtuman saavutettavuutta. Joukkue oli asettanut tulevan kauden tavoitteeksi cup-mestaruuden sekä mitalin Futsal-liigassa (KaDy uutiset 6.10.2010). Futsaltoiminnan toimintakulut nousivat edelliskauteen nähden 3 452 euroa. Toimintakulut olivat kaudella 2010–2011 yhteensä 13 469 euroa (ks. taulukko 4, 72). Suurimmat tulonlähteet muodostivat pääsylipputulot, sponsoritulot, talkootuotot sekä muut tulot kuten maaottelun ja opiskelijoiden SM-kisojen tuotot (ks. kuvio 7, 83). Jäsenmaksujen osuus tuloista oli vain 6 prosenttia.

Syyskuussa järjestetyille maajoukkue-ehdokkaiden leirille kutsuttiin neljä KaDy:n pelaajaa, joten seuran laadukas toiminta sai myös tunnustusta maajoukkueen valmennusryhmältä. Kolme pelaajaa sai kauden 2010–2011 aikana useita maaotteluita tililleen. Kampuksen Dynamo järjesti yhdessä Jyväskylän Jalkapalloklubin kanssa hyväntekeväisyysottelun, jossa Veikkausliigajoukkue JJK haastoi KaDy:n monitoimitalon futsalparketilla. Ottelun tuotot, yli 6000 euroa, jotka koostuivat lipputulosta ja yhteistyökumppaneiden lahjoituksista, luovutettiin Keski-Suomen keskussairaalan lastenosastojen tuki ry:lle (LasTu ry). (KaDy uutiset 5.12.2010.) KaDy järjesti myös futsalmaaottelun Suomi – Irlanti yhteistyössä Suomen Palloliiton kanssa Jyväskylän monitoimitalolla 14.12.2010 ja houkutteli katsomoon 368 henkeä. Ottelu päättyi Suomen 8-2 voittoon ja Suomi-paidassa kotikentällään nähtiin myös kaksi KaDy:n pelaajaa. (KaDy uutiset 15.12.2010.)

KaDy:n toinen liigakausi sujui suunnitelmien mukaan ja joukkue varmisti paikan pudotuspeleissä sijoittumalla sarjassa viidenneksi, joten puolivälierissä joukkue kohtasi sarjassa neljänneksi sijoittuneen Sievi Futsalin (KaDy uutiset 1.3.2011). Vierasottelussaan KaDy voitti Sievi Futsalin rangaistuspotkukilpailun jälkeen 5-6 ja kotonaan Jyväskylän monitoimitalossa Sievi jäi KaDy:n jyrän alle maalein 13-1. KaDy eteni välieriin otteluvoitoin 2-0 ja sai vastaansa runkosarjan voittajan Golden Futsal Teamin Espoosta. (KaDy uutiset 5.3.–9.3.2011.) KaDy yllätti GTF:n ensimmäisessä vierasottelussa maalein 3-2 Espoossa, mutta joutui nöyrytmään kotikentällään, kun GFT

voitti KaDy:n 1-4 Jyväskylässä. Ratkaiseva välieräkamppailu pelattiin Espoossa 16.3.2011, jossa KaDy kukisti sensaatiomaisesti runkosarjan voittajajoukkueen GFT:n maalein 3-4 ja eteni finaaliin. (KaDy uutiset 12.3.–17.3.2011.) Finaalissa vastaan asettui hallitseva Suomen mestari Ilves FS Tampereelta. KaDy jäi vaille mahdollisuuksia häviten finaalisarjan puhtaasti voitoin 0-3 jääden näin SM-hopealle. Kyseessä olivat kuitenkin KaDy:n seurahistorian ensimmäiset miesten pääsarjan SM-mitalit, joten joukkueella oli aihetta juhlaan. (KaDy uutiset 25.3.2011.)

Kampuksen Dynamon runkosarjan kotiotteluiden yleisömäärät kasvoivat edelliseen Huhtaharjun koulun liikuntasalissa pelattuun kauteen 2009–2010 nähden 55,6 prosenttia. KaDy keräsi Huhtaharjulle yleisöä keskimäärin 72 katsojaa (vaihteluväli 37-96), kun Jyväskylän monitoimitalolle kaudella 2010-2011 saapui keskimäärin 112 katsojaa (vaihteluväli 94-145). KaDy ei aivan yltänyt Futsal-liigan keskiarvoon, joka oli 127 katsojaa. (KaDy:n yleisömäärät.) Futsal-liigan pudotuspeleissä 2011 KaDy rikkoi omia yleisöennätyksiään, kun puolivälieräottelussa KaDy – Sievi Futsal katsojamäärä oli 215, välierässä KaDy – GFT oli paikalla 222 katsojaa ja finaalissa FS Ilvestä vastaan ottelua seurasi ennätysyleisö 357 katsojaa (KaDy uutiset 6.3., 13.3. ja 20.3.2011).

Vuosi 2011 oli Kampuksen Dynamo ry:lle menestyksekäs, sillä seura saavutti futsalissa SM-hopeaa ja yleisöä osallistui aiempaa enemmän KaDy:n ottelutapahtumiin. Seuran opiskelijajoukkue saavutti opiskelijoiden Suomen mestaruuden ja edusti Suomea futsalin opiskelijoiden EM-kisoissa Tampereella sijoittuen kovatasoisessa 24 joukkueen turnauksessa seitsemänneksi. Hyväntekeväisyysottelu JJK:n kanssa hyvän asian edistämiseksi toi seuralle positiivista näkyvyyttä ja loi suhteita muuhun kilpaurheiluväkeen. Vuonna 2011 KaDy vakiinnutti asemansa ja tunnettavuutensa jyväskyläläisten opiskelijoiden parissa, etenkin liikuntatieteilijöiden keskuudessa. KaDy osallistui myös liikuntakasvatukseen järjestämällä yhteistyössä paikallisten jalkapallojoukkueiden kanssa futsalkouluja junioreikäisille. (KaDy:n toimintakertomus 2011.) Jyväskylän kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunta myönsi Kampuksen Dynamolle 30.3.2011 tekemässään päätöksessään toiminta-avustusta 400 euroa (Jyväskylän kaupungin tiedoksianto 2011).

6.3.4 Lajin ja seuran markkinointia

Vuodelle 2012 asetetussa seuran toimintasuunnitelmassa mainitaan, että seura on yhä vahvemmin profiloitumassa futsalseuraksi, vaikka Kampuksen Dynamo pyrkii

järjestämään, vaalimaan ja kehittämään futsalin ohella myös jalkapallotoimintaa. Jalkapallotoiminta on kuitenkin jäämässä seuran sivutoiminnaksi. Seuran hallitus teki myös periaatepäätöksen nuorten pelaajien tukirahaston perustamisesta, jolla pyritään auttamaan seuraan liittyvien juniori-ikäisten ja heikosti toimeentulevien nuorten jäsen- ja kausimaksujen maksamisessa, ja näin madaltaa heidän kynnystään osallistua seuratoimintaan. (KaDy:n toimintasuunnitelma 2012.) Kampuksen Dynamon futsaltoiminnan kausibudjetti kasvoi kaudelle 2011–2012 19 699 euroon, mikä tarkoitti taloudellisten resurssien kasvaneen 6 500 eurolla edellisvuoteen nähden (Taulukko 4). Suurin osa toimintakuluista katettiin yleisön lipputuloilla sekä sponsorituloilla. Jäsenmaksuilla katettiin vain 5 prosenttia menoista (ks. kuvio 7, 83).

TAULUKKO 4. KaDy:n futsal-liigajoukkueen ja kakkosjoukkueen toimintakulut liigakausien aikana (KaDy futsal taloustoteutumat 09-10, 10-11, 11-12)

Kausi	Toimintakulut
2009–2010	10 017 euroa
2010–2011	13 469 euroa
2011–2012	19 969 euroa

KaDy on onnistunut lyhyen liigahistoriansa aikana vakiinnuttamaan paikkansa Suomen neljän parhaan futsaljoukkueen joukossa. Seuran tavoitteeksi asetettiin vuoden 2011 hopeajoukkueena pysyä mitalikannassa ja jopa tavoitella Suomen mestaruutta vuosina 2012 ja 2013. Joukkueen taktista osaamista ja pelaajien yksilötaitoja pyrittiin edelleen kehittämään. Osoituksena oikeansuuntaisesta harjoittelusta ja laadukkaasta valmennuksesta on ollut useiden pelaajien esiintyminen maajoukkuetoiminnassa. KaDy valmistautui liittymään Futsal-liigaseurat ry:hyn, vaikka se merkitsee myös taloudellista sitoutumista. Seura luottaa futsalin asemaan tulevaisuuden lajina sekä omaan säilymiseen liigakartalla. Futsal-liigaseurojen järjestäytymisen ja yhteisten lajin kehittämissuunnitelmien uskotaan tuovan vakautta lajiin sekä lisäävän medianäkyvyyttä. (KaDy:n toimintasuunnitelma 2012.)

KaDy on lisännyt myös kasvatuksellista toimintaansa. Futsal-jaosto on ollut aktiivisesti mukana kehittämässä yhteistyötä Jyväskylän alueen jalkapalloseurojen kanssa futsaltoiminnan osalta ja tarjonnut juniorivalmennusta, sillä KaDy:lla ei ole omaa junioritoimintaa. Juniori-ikäisten ja nuorten aikuisten futsalvalmennuksen

kehittämiseksi yhteistyötä on vuosien 2011–2012 aikana tehty mm. Lohikosken Pallokerhon, Jyväskylän Pallokerhon sekä Leppäveden Lepän kummijoukkueiden kanssa (KaDy:n toimintasuunnitelma 2012). Lisäksi KaDy on ollut mukana Jyväskylän kaupungin LiikuntaLaturi -hankkeessa, jonka tehtävänä on tarjota ilmaista matalan kynnyksen liikuntaa 13–19-vuotialle nuorille, jotka eivät ole mukana minkään seuran toiminnassa (LiikuntaLaturi, KaDy:n toimintasuunnitelma 2012). KaDy on myös järjestänyt koulujen liikunnallisia iltapäiväkerhoja Halssilan ja Puuppolan alakoululaisille. Tavoitteena on niin ikään vahvistaa kummijoukkueiden juniorivalmennustoimintaa tulevaisuudessakin ja viedä futsal-sanomaa ja -tietoisuutta yhä laajemmalle harrastajakunnalle Jyväskylän seudulla. (KaDy:n toimintasuunnitelma 2012.)

Kampuksen Dynamon liigajoukkue lähti kauteen 2011–2012 yhtenä Futsal-liigan mitaliehdokkaana edelliskauden SM-hopeajoukkueena. Ehdottomana mestarisuosikkina kauteen lähti tietenkin Ilves FS Tampereelta sekä tiukkana haastajana GFT Espoosta. KaDy:n pelaajamateriaali oli säilynyt runkopelaajien osalta koossa, joten joukkueelta osattiin odottaa menestyksestä kilpailukautta. (KaDy:n uutiset 30.9.2011.) Joukkue eteni Futsal Cupissa ensikertaa neljän joukkueen lopputurnaukseen, joka pelattiin 3.-4.12.2011 Vantaan Energia Arenalla. KaDy kuitenkin hävisi välieräottelunsa Futsal Ykkösen kärkijoukkueelle Ekenäs Sport Clubille Tammisaaresta maalein 3-1 ja Cup-mestaruus jäi jälleen vain haaveeksi. (KaDy uutiset 3.12.2011.) Futsal-liigan hopeamitalisti ja Veikkausliigan pronssimitalisti JJK kohtasivat jälleen joulukuisessa futsalin hyväntekeväisyysottelussa Jyväskylän monitoimitalolla. Tapahtuman tuotto, yli 2500 euroa lahjoitettiin lyhentämättömänä Syöpäsäätiön Roosa Nauha –kampanjalle. (KaDy uutiset 20.12.2011.)

Futsal-liigassa KaDy sijoittui kaudella 2011–2012 heti hallitsevan Suomen mestarin Ilveksen jälkeen runkosarjan toiseksi ja kohtasi puolivälierissä TP-Kaarlen Kokkolasta (KaDy uutiset 18.3.2012). KaDy selviytyi puolivälieristä hieman takerrellenkin jatkoon, otteluvoitoin 2-1 ja sai välierissä vastaan tutun pohjalaisen pudotuspelivihollisen edelliskaudelta, Sievi Futsalina (KaDy uutiset 28.3.2012). KaDy otti kaksi niukkaa voittoa Sievi Futsalista ja eteni voitoin 2-0 Futsal-liigan finaaliin, jossa vastaan asettui jälleen Ilves FS Tampereelta. (KaDy uutiset 1.4.2012.) KaDy taisteli Ilvestä vastaan urhoollisesti ja onnistui tasoittamaan otteluvoitot ensimmäisessä kotiottelussaan (1-1). Ilves voitti jälleen oman kotiottelunsa, joten mestaruus oli katkolla KaDy:n toisessa

kotiottelussa, finaalisarjan neljännessä ottelussa, Ilves nousi neljän maalin takaa-ajoasemasta tasoihin ja lopulta niukasti yhden maalin voittoon ja näin Ilves FS vei jälleen Suomen mestaruuden Tampereelle, tällä kertaa voitoin 3-1. (KaDy uutiset 14.4.2012.)

Kampuksen Dynamon opiskelijajoukkue voitti kuitenkin kolmannen kerran peräkkäin opiskelijoiden futsalin SM-kultaa ja toistamiseen kotiturnauksessaan Jyväskylässä. Näin ollen KaDy Students lunasti neljännen kerran Suomen edustuspaikan opiskelijoiden futsalin EM-kilpailuihin, jotka järjestetään 2013 Malagassa. (KaDy uutiset 29.4.2012; OSM-2012.) KaDy Students edusti Suomea ja Jyväskylän yliopistoa heinäkuussa 2012 Cordobassa, Espanjassa käydyissä opiskelijoiden futsalin EM-kilpailuissa. KaDy Students jäi harmittavasti maalierolla lohkonsa kolmanneksi eikä päässyt taistelemaan sijoista 1-8. KaDy Students hävisi EM-kisoissa ainoastaan yhden ottelun ja voitti loput viisi otteluaan, mutta loppusijoitukseksi jäi lopulta 9. sija. (KaDy uutiset 24.7.2012.)

6.4 Seuran laaja-alaisia tavoitteita

Kampuksen Dynamon säännöt olivat säilyneet seuran perustamisajankohdasta lähtien samoina, vaikka seuran liikuntaohjelmaan on vuodesta 2002 lähtien kuulunut myös futsal. Varsinkin vuodesta 2007 lähtien, kun futsalin edustusjoukkue nousi Futsal Ykköseen, koko seuran vuosibudjetti kasvoi niin tuntuvasti, että futsaltoiminnalle päätettiin muodostaa oma erillinen tili. Voidaan sanoa, että futsal nousi seuran päälajiksi edustusjoukkueen noustua kansallisen tason sarjaan, Futsal Ykköseen tai viimeistäänkin vuonna 2009, kun futsaljoukkue nousi Futsal-liigaan. KaDy:n futsalin edustusjoukkueen ympärillä toiminut epävirallinen futsal-jaosto vahvistettiin viralliseksi seuran hallintoelimeksi vuosikokouksessa 2010 (KaDy:n vuosikokous 2010). Seuran sääntöihin tehtiin kuitenkin vasta kevään 2012 aikana virallisia lisäyksiä futsaltoiminnan huomioimiseksi. Kampuksen Dynamo järjesti 13.3.2012 ylimääräisen hallituksen kokouksen, jossa seuran sääntöjä muokattiin ja niihin tehtiin vihdoin futsaltoiminnan eriytymisen aiheuttamia lisäyksiä (tummennetulla) (KaDy hallituksen kokous 13.3.2012):

*”Seuran tarkoituksena on edistää, kehittää ja vaalia jalkapallo- ja **futsalharrastusta** toimialueellaan tavoitteena jäsenistön ruumiillisen ja henkisen kunnon kehittämisen, jalkapalloilutaitojen edistäminen ja sosiaalisten valmiuksien ylläpitäminen ja edelleenkehittäminen.”* (KaDy:n säännöt 1§)

Sääntöjen 4§ Kampuksen Dynamo ry:n toimintatapaa koskevaan lauseeseen tehtiin myös lisäys:

*”Seuran jäsenten asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja vähintään kaksi (2) ja enintään neljä (4) varsinaista jäsentä ja kaksi (2) varajäsentä. **Seuralla on erillinen futsal-jaosto, jonka johtokunta toimii ja panee päätöksiä täytäntöön itsenäisesti. Futsal-jaoston toiminta ei saa olla taloudellisesti tappiollista.**”*

Sekä kohdan 5§ nimenkirjoitusta koskeva pykälä muutettiin, helpottamaan seuran futsal-liigaseurat ry:n yhteishenkilön toimia, seuraavaan muotoon:

*”Seuran nimen kirjoittavat puheenjohtaja tai rahastonhoitaja, kumpikin yksin **tai henkilö, jolla on siihen hallituksen erikseen antama henkilökohtainen oikeus.**”*

Kampuksen Dynamon futsal-jaostolla ja seurajohtolla on ollut koko historian ajan maltillinen tavoite nostaa seuran futsalin edustusjoukkue kohti kansallista huippua. Seurajohto on asettanut vuosittain selkeät kilpailulliset tavoitteet seuran futsal-liigajoukkueelle. Ensimmäisellä liigakaudella lähdettiin haastajan roolissa tavoittelemaan paikkaa sarjan keskikastissa ja sijoituttiin kuudenneksi. Toisella liigakaudella tavoiteltiin paikkaa pudotuspeleissä ja saavutettiin kaikkien yllätykseksi SM-hopeaa. Kolmannella kaudella tavoitteena oli pysyä mitalikannassa ja tuloksena oli jälleen SM-hopea. Nyt neljännelle liigakaudelle lähettäessä tavoitteena on kunnianhimoinen liiga- ja cupmestaruus sekä paikka vuoden 2013 UEFA Futsal Cupissa, jossa ratkaistaan Euroopan seurajoukkueiden mestaruus. (Kytölä S. 2012; Taulukko 5.)

Seuralla on siis kovia kilpailullisia tavoitteita, vaikka kyseessä on pienseura eikä seuralla ole laajaa jäsenpohjaa. Seura on kuitenkin osoittanut, että pienseurankin on mahdollista menestyä, jos jäsenet ovat tarpeeksi sitoutuneita seuratoimintaan. Tietysti lajiorientaatiolla voidaan myös selvästi parantaa menestysmahdollisuuksia. Suhteellisen uuden lajin parissa menestyminen on aluksi mahdollista myös pienseuralla, jos lajifanaatikkoja ja motivoituneita pelaajia sekä valmentajia on riittävästi mukana seuratoiminnassa. Kosken (2009) mukaan kilpaurheilun aseman muutos seuratoiminnassa on nähtävissä vuosien 1986 ja 2006 välillä, mitä osoittaa kansallisen kilpailumenestyksen seuran päätarkoituksena pudonneen. Vielä 1986 noin kolmannes seuroista asetti kansallisen menestyksen päätarkoitukseksi, kun 2006 osuus oli pudonnut neljännekseen. Samoin seurojen toiminnallinen tarjonta on lisääntynyt ja

aktiiviurheilijoille tarkoitettujen valmennus- ja harjoitustilaisuuksien määrä on pudonnut 20 vuoden aikana. (Koski 2009, 38–39) Näin ollen KaDy:n seuratoiminta poikkeaa yleisesti laskevasta kilpailullisen menestymisen tavoittelun trendistä, koska seurassa on lisätty panostusta kilpaurheiluun ja harjoittelun määrään ja laatuun. Panostaminen kilpaurheiluun onkin yksi seuran keskeisimmistä päämääristä futsalin markkinoinnin ja lajitietämyksen jakamisen lisäksi.

TAULUKKO 5. KaDy:n futsalin edustusjoukkueen sijoitukset kautta aikain (KaDy sijoitukset)

Kausi:	Sarja:	Sijoitus:
2002–2003	Keski-Suomen 3. divisioona	3. sija
2003–2004	Keski-Suomen 3. divisioona	2. sija
2004–2005	Keski-Suomen 2. divisioona	2. sija
	Futsal Cup	4. kierros
2005–2006	Keski-Suomen 2. divisioona	3. sija
	Futsal Cup	4. kierros
2006–2007	Keski-Suomen 2. divisioona	1. sija
2007–2008	Futsal Ykkönen, lohko C	4. sija
	Futsal Cup	3. kierros
2008–2009	Futsal Ykkönen, lohko B	1. sija
2009–2010	Futsal-liiga	6. sija
	Futsal Cup	4. kierros
2010–2011	Futsal-liiga	SM-hopea
	Futsal Cup	3. kierros
2011–2012	Futsal-liiga	SM-hopea
	Futsal Cup	välierä

Kampuksen Dynamolla on kuitenkin myös laaja-alaisempia tavoitteita kuin ainoastaan kilpailulliset tavoitteet. Seurajohdon tavoitteet voidaan jakaa futsaltoiminnan osalta neljään osa-alueeseen: 1) liigajoukkueen menestyminen, 2) futsal-sanoman levittäminen paikallisella tasolla, 3) lajitietämyksen jakaminen lähialueen jalkapalloseuroille sekä 4) seuratoiminnan ammattimaistuminen.

Kampuksen Dynamon futsaljoukkue on noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana tasaisella vauhdilla piiritason harrastejoukkueesta kansallisen tason kärkijoukkueiden joukkoon (Taulukko 5). Dynamo tavoittelee myös kaudella 2012–2013 Futsal Cupin mestaruutta sekä Futsal-liigan kärkisijoja, unelmana saavuttaa seurahistorian ensimmäinen Suomen mestaruus (KaDy:n kausijulkaisu 2012.). Liigajoukkueen menestys takaa seuralle mahdollisuuden medianäkyvyyteen ja yleisötuloihin. Miesten

mestaruussarjan mitalijoukkueen on myös helpompi neuvotella yhteistyösopimuksista yritysten kanssa. Menestyksestä seuraavan medianäkyvyyden kautta, laji saadaan tuotua keskisuomalaisten tietoisuuteen. Samalla edistetään seuran kokonaisvaltaista tavoitetta, eli futsal-sanoman levittämistä Jyväskylän alueella, mitä toteutetaan markkinoimalla lajia ja seuraa eri medioissa, kuten internet-sivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä paikallislehdissä. Seura on myös järjestänyt futsalmaaottelun, opiskelijoiden futsalin SM-kilpailuja sekä hyväntekeväisyysotteluita JJK:n kanssa, jotta lajin näkyvyyttä saataisiin nostettua.

Tämän lisäksi futsalin lajitietämystä jaetaan paikallisille jalkapalloseuroille. Juniorivalmentajille pidetään luentoja ja junioreille ohjataan futsalharjoituksia. Seura ohjaa myös alakoulujen liikunnallisia iltapäiväkerhoja sekä maksutonta matalan kynnyksen liikuntaa jyvaskyläläisille nuorille futsalteemoin. Lisäksi seuratoiminnan vahvistaminen sekä ammattimaistuminen ovat pienseuran tulevaisuuden suunnitelmissa. Tämä vaatii merkittäviä panostuksia seuran vapaaehtoisten rekrytoimiseen sekä strategiseen ja operatiiviseen toimintaan, jotta seura kykenee laajentamaan toimintaansa jatkossa.

6.5 Seuran nykyinen organisaatorakenne

Kampuksen Dynamon hallinnollinen rakenne koostuu viisijäsenisestä hallituksesta, johon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, taloudenhoitaja, sihteeri sekä varasihteeri. Kampuksen Dynamo ry:n hallitus käsittelee kokouksissaan sääntömääräiset asiat sekä jalkapallo-jaoston asiat. Jalkapallo-jaoston toiminta käsittää myös seuran futsalin piirisarjatoiminnan. Seurassa on sen lisäksi toiminut vuodesta 2007 epävirallinen futsal-jaosto, joka nimettiin virallisesti yhdistyksen futsal-jaostoksi 2009, kun seura nousi Futsal-liigaan.

Futsaljoukkueen manageri Samu Kytölä toteaa, että futsal-jaosto on perustettu hallinnoimaan seuran futsalin edustusjoukkueen asioita sekä liigajoukkueen toimintaan läheisesti kytkeytyvän opiskelijajoukkueen, KaDy Studentsin toiminnallisia asioita. Futsal-jaoston johtokunta koostuu nykyisin kahdeksasta henkilöstä, jossa ovat edustettuina seurajohto, valmennusjohto, joukkueen kapteeni, pelaajat, taloudenhoitaja sekä tiedotustiimi. Johtokunta käsittelee kuukausittain kokouksissaan sekä viikoittain sähköpostitse Futsal-liigajoukkueen akuutit hallinnolliset, toiminnalliset sekä

taloudelliset asiat. Näitä ovat mm. varustehankinnat, salivuorojen varaukset, varainkeruu, yhteistyökumppanit, seurayhteistyö sekä ottelutapahtumien järjestäminen.

Seuran hallinto-organisaation tehtävänä on siis käytännössä huolehtia jäsenistön yhteistoiminnan ja organisaation muiden voimavarojen, viestinnän ja toimintaohjelman järjestelystä ja säätelystä seuran tarkoitusten mukaisesti. Esiin nousevat kysymykset yhdistysdemokratiasta, toiminnan suunnitelmallisuudesta, viestinnästä sekä hallinnollisesta työnjaosta. (Heinilä 1986, 18, 84–85.) Futsaltoimintaan on viimeisten vuosien aika tullut selvästi enemmän läpinäkyvyyttä ja päätöksenteko on demokratisoitunut futsal-jaoston johtokunnan perustamisen myötä. Tätä ennen päätöksenteko oli keskittynyt muutamalle joukkueen johtotehtävissä olevalle henkilölle. Vastuuta sekä työtehtäviä on jaettu laajemmin jäsenistön kesken ja voimavarojen oikeanlaisesta kohdistamisesta on keskusteltu avoimesti. Laaja-alainen osallistuminen mahdollistaa sen, että jäsenten seuratoimintaan kohdistamat intressit pääsevät vaikuttamaan seuratoiminnan ratkaisuihin. Seuran sisäinen viestintä on myös kehittynyt ja sähköpostien lisäksi myös sosiaalista mediaa on hyödynnetty keskustelufoorumina.

Seuran joukkuemäärä on vaihdellut vuosittain, mutta tällä hetkellä seuralla on ainoastaan yksi jalkapallojoukkue, joka pelaa Keski-Suomen piirin 5. divisioonassa. Futsalissa seuran edustusjoukkue pelaa Futsal-liigassa neljättä kautta peräkkäin ja liigajoukkueesta pääosin koostuva KaDy Students on edustanut Jyväskylän yliopistoa ja Suomea niin opiskelijoiden futsalin SM- kuin EM-kilpailuissa useana vuonna. KaDy:n kakkosjoukkueen, eli reservijoukkueen toiminta lopetettiin viime kauteen 2011–2012, mutta sen sijaan jalkapallojoukkueen pelaajista koostuva KaDy:n kolmosjoukkue pelaa Keski- ja Itä-Suomen piirisarjassa 2.divisioonassa sekä seuraan uutena joukkueena liitetty harrastelijaporukka KaDy Vellamo pelaa lähinnä aikuisten puulaakipelejä ja harrastesarjoja. (Kytölä S. 2012; Kytölä J. 2012.)

6.6 Seuran toiminnan tarkoitus

Kampuksen Dynamon toiminnan perustarkoituksena on yhdistyksen vuonna 2012 muokattujen sääntöjen mukaisesti edistää, kehittää ja vaalia niin jalkapallo- kuin futsalharrastusta toimialueellaan, kehittää jäsenten ruumiillista ja henkistä kuntoa ja edistää jalkapalloilutaitoja sekä ylläpitää sosiaalisia valmiuksia. (KaDy hallituksen kokous 13.3.2012.) KaDy tarjoaa jalkapallossa ja futsalissa harrastus- ja kilpailumahdollisuuden miehille. Niin futsal- kuin jalkapallotoimintaakaan ei ole

periaatteellisesti rajattu vain miehiin, mutta toistaiseksi ei ole ollut henkilöitä eikä taloudellisia resursseja, että olisi voitu järjestää seuratoimintaa myös naisille tai junioreille. Seura pyrkii tarjoamaan liikuntaa ja terveyttä edistävää harrastustoimintaa niin kesällä kuin talvellakin. KaDy on jalkapallon puolella pyrkinyt palauttamaan opiskelijapainotteisen leiman seuran toimintaan, joka on alkuvuosien jälkeen hieman väistynyt. (Kytölä S. 2012.)

Koski (2009) huomioi, että lajien eriytyminen etenee ja seurat saattavat kirjata jalkapallon lisäksi toisena lajina myös futsalin omaksi lajikseen, joskin Koski hieman epäilee lajien varsinaisen eriytymisen astetta (Koski 2009, 42). Kosken toteamuksesta käy ilmi, ettei futsalin eriytymistä jalkapallosta omaksi lajikseen vielä täysin myönnetä. Tosin useissa jalkapalloseuroissa futsal on käytössä vain lyhytkestoisena jalkapallon pienpelimuotona talvikaudella, jolloin eriytyminen ei ole täysin toteutunutkaan. Vastoin tätä yleistä linjaa Kampuksen Dynamon seuratoiminta on kuitenkin painottunut entistä enemmän futsaliin, joten seuran aiempi ykköslaji jalkapallo on jäänyt selkeästi seuran toiseksi lajiksi.

Seuran alkuperäinen toimintaideologia perustui jalkapalloharrastuksen ympärillä tapahtuvaan kehitys- ja edistystyöhön. Poiketen tästä organisaation virallisesta kirjallisesta tavoitteesta seura on keskittynyt viimeisinä vuosina operatiivisella tasolla nimenomaan futsalin kehitystyöhön. Samoin seuran perinteistä harrastuspainotteista liikuntakäsitystä on laajennettu lisäämällä seuran toimintatarkoitukseksi myös suorituspainotteinen liikunta. Toimintaideologian vaihtuminen tai laajentuminen sekä virallisten ja operationaalisten tavoitteiden väliset poikkeavuudet ovatkin mahdollisia dynaamisessa seuraorganisaatiossa (Heinilä 1986, 20–26).

Lajien ja lajikulttuurin asema on vahvistunut seuratoiminnassa seurakulttuurin kustannuksella viimeisten vuosikymmenten aikana (Koski 2009, 44). Myös Dynamossa futsal ja sen lajikulttuuri ovat ohjanneet seuratoimintaa ja sen toimintasisältöä hyvin vahvasti viimeisten viiden vuoden aikana seurakulttuurin sijaan. Heinilän (1986) mukaan lajikeskeisyys voi olla niin korostunut, että se on yksi päämääräarvo, samoin kuin lajin kehittämisen pyrkimyksen liittäminen osaksi seuran toimintaideologiaa (Heinilä 1986, 56–57). Dynamossa futsalia ja sen kehittämistä voidaan pitää yhtenä päämääräarvona. Kuitenkin seurassa on myös pyritty ehostamaan seurakulttuuria ja vahvistamaan sen opiskelijavetoista toimintaa myös jalkapallossa. Suurimman

muutoksen seuratoiminnan päämääriin on aiheuttanut kilpailullinen menestys futsalissa. Seuratoiminta onkin kilpailullisen menestyksen myötä suuntautunut pääosin suoritustavoitteellisesti kilpaurheiluun. Tosin seura on samalla huomannut futsalin paikallisten kehittämis- ja levittämistoimenpiteiden tarpeellisuuden lajin sekä myös oman seuratoiminnan jatkuvuuden kannalta.

Seuratoiminta on viimeisten vuosien aikana rakentunut voimakkaasti futsalin ympärille. Vuodesta 2007 lähtien seuran futsalin edustusjoukkue on noussut seuran lippulaivaksi. Seuran futsaltoiminta tarjoaa nykyään mahdollisuuden niin kilpaurheiluun kansallisen tason huipulla kuin alemman tason harrastustoimintaan. Sen lisäksi seura tarjoaa sosiaalista yhdessäoloa, vapaaehtoistoimintaa sekä valmennus- ja konsultointiapua futsalasioissa paikallisille jalkapalloseuroille, lajin ja sen harrastustoiminnan edistämiseksi.

Kampuksen Dynamo on pyrkinyt nostamaan futsalin arvostusta, lajin näkyvyyttä sekä jakamaan lajitietämystään eteenpäin. Tätä toimintatarkoitusta välittömästi tukevana toimintana seura on tehnyt yhteistyötä keskisuomalaisten lasten ja nuorten parissa liikunta-aktiivisuuden edistämiseksi futsalin avulla. Pyrkimyksenä on ollut välittää futsalsanomaa suunnitelmallisesti paikallisille jalkapalloseuroille ja ajaa Keski-Suomessa sisään ajatusta siitä, että futsal on myös erinomainen harjoittelumuoto jalkapalloilijalle. KaDy ohjaa mm. iltapäiväkerhoja alakoululaisille sekä järjestää Jyväskylän kaupungin kanssa yhteistyössä maksutonta matalan kynnyksen liikuntaa 13–19-vuotiaille nuorille, jotka eivät ole aktiivisesti seuratoiminnassa mukana. KaDy tarjoaa myös valmennusapua sekä futsalin esittely- tai teemaluentoja seuroille ja vetää tarvittaessa juniorijoukkueille futsalharjoituksia. (KaDy:n kausijulkaisu 2012.)

Seura on pyrkinyt markkinoimaan lajia järjestämällä kahdesti futsalin opiskelijoiden SM-kilpailut Jyväskylässä, vuosina 2011 ja 2012. Monipuolista yhteistyötä on siis tehty Opiskelijoiden Liikuntaliiton sekä Jyväskylän yliopiston kanssa. KaDy on myös järjestänyt futsalmaaottelun Suomi – Irlanti Jyväskylän monitoimitalossa yhteistyössä Suomen Palloliiton kanssa joulukuussa 2010. (Kytölä J. 2012.) Lisäksi KaDy on yhdessä Jyväskylän Jalkapalloklubin (JJK) kanssa kantanut yhteiskuntavastuuta järjestämällä kahtena peräkkäisenä vuonna hyväntekeväisyysottelun, jossa tilaisuuden tuotot on lahjoitettu hyväntekeväisyyskohteisiin. Joten myös yhteiskunnallinen vastuu ja

liikuntatilaisuuksien järjestelytehtävät ovat tärkeitä seuran toimintatarkoitusta tukevia toimintoja.

Seura on myös koko historian ajan järjestänyt yhteisötoimintaa, joka on koostunut talkootoiminnasta ja varainkeruusta sekä yhteisistä palavereista ja saunailloista. Talkootoiminta on sisältänyt teltanpystytyshommia Jyväskylän Sataman yössä, postitustalkoita Kirjapaino Karilla, kloorikonttien tyhjennystä, jalkapallon erotuomaritehtäviä junioriturnauksissa sekä nykyään yhä enemmän futsalkehujen sekä futsalharjoitusten ohjaamista erilaisille lasten ja nuorten ryhmille sekä jalkapallojunioreille. (Laaksonen 2012; Kytölä S. 2012; Kytölä J. 2012.) Yhteisötoiminnan tarkoituksena on osaltaan huolehtia seuran taloudesta ja toisaalta huolehtia liikuntaseuran toimivuudesta yhteisönä, kehittää toimintakapasiteettia ja resurssivarantoa, mutta myös vastata yhdessäolon tarpeisiin ja ylläpitää yhteisökiinteyttä (Heinilä 1986, 65–67). Myös Kampuksen Dynamossa yhdessäolotoiminta on tärkeässä osassa yhteenkuuluvuuden ja joukkuehengen lujittamisessa. Saunailloissa käydään läpi menneitä kokemuksia, niin pelillisiä kuin kentän ulkopuolisia asioita, kisailaan sekä palkitaan henkilöitä. Talkoissa luodaan yhteisvastuuntuntoa ja yhteisöhenkeä, vaikka varsinaisena tarkoituksena onkin kerätä seuralle taloudellisia resursseja tulevia menoeriä varten. Näissä tapahtumissa ollaan joukkueen jäsenten kesken edistämässä yhteisökiinteyttä, jakamassa näkemyksiä ja mielipiteitä sekä nauttimassa seurasta.

Heinilän (1986) luettelemat seuratoiminnan kolme peruspilaria, 1) perustoiminta, 2) tukitoiminta ja 3) yhteisötoiminta ovat kohdanneet Kampuksen Dynamon viimeisten vuosien seuratoiminnassa selkeitä muutoksia (Heinilä 56–67). Seuran perustoiminta rakentuu liikuntaohjelman varaan, johon sisältyy nykyisin perinteisen harrastuskorosteisen liikunnan lisäksi myös suoritustavoitteinen kilpaurheilu. Perustoimintaa vahvistavat seuran tukitoiminnot, jotka ovat laajentuneet viime vuosina tarjonnaltaan selvästi. Tukitoiminnot ovat muuttuneet merkittäviksi keinoiksi levittää yleisesti futsal-sanomaa ja markkinoida seuraa paikallistasolla. Niitä ovat esimerkiksi liikunnanohjaus-, valmennus- ja neuvontapalvelut sekä tapahtuman järjestämiset. Seuran toiminnallinen tarjonta on kohdistettu useammalle kohderyhmälle. Aktiiviurheilijat ovat edelleen tärkeässä osassa liikuntaohjelmassa, mutta heidän lisäksi seura pyrkii huomioimaan lasten ja nuorten liikunnan järjestämällä ohjattua kerhotoimintaa sekä futsalharjoituksia ja -luentoja paikallisille jalkapalloseuroille ja

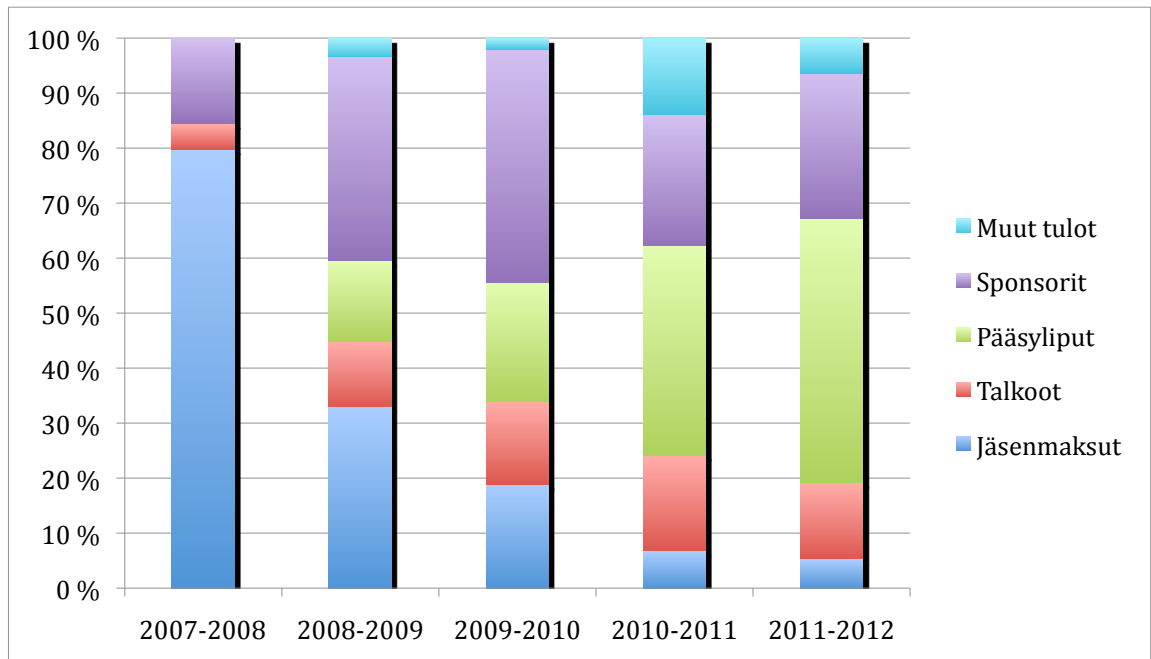
liikuntaryhmille. Yhteisötoiminta, joka koostuu mm. palaverista, illanvietoista ja talkootoiminnasta on säilynyt seuratoiminnassa jokseenkin ennallaan.

6.7 Seuran resurssit

Kampuksen Dynamon alasarjojen jalkapallotoimintaa ylläpidetään edelleen pääosin pelaajien jäsen- ja kausimaksuilla. Sen lisäksi taloutta kartuttavat satunnaiset talkootyöt sekä muutamat sponsorit. KaDy:n futsal-liigajoukkueen toiminnan pyörittäminen muodostaa reilusti yli puolet koko seuran budjetista, jolloin toimintaa ei voida rahoittaa pelkästään pelaajien kausimaksuilla. Suurin osa joukkueen taloudellisista resursseista koostuu nykyään yhteistyökumppaneiden tuista sekä yleisöltä saaduista pääsylippituloista, joita molempia on myös pyritty kasvattamaan (Kuvio 7). Samaan aikaan jäsen- ja kausimaksujen määrät ovat pudonneet. Talkootoiminta on aiempina vuosina ollut myös merkittävä tulonlähde, mutta sitä seura on pyrkinyt vähentämään, jotta toimintaa saataisiin vietyä ammattimaisempaan suuntaan eikä pelaajien tarvitsisi viettää vapaa-aikaansa talkootöissä, vaan he voisivat keskittyä harjoitteluun ja pelaamiseen. (KaDy futsal taloustoteutumat 09-10, 10-11, 11-12; Kytölä J. 2012.)

Koski (2009) toteaa urheiluseurojen aikuisjäsenmaksujen suhteellisen osuuden kolminkertaistuneen vuodesta 1986 vuoteen 2006. Syynä tähän on yksilöllistymiskehitys ja jäsenten asettuminen passiiviseen asiakasrooliin. Seura nähdään palvelun tarjoajana ja asiakas kuittaa kyseisen palvelun jäsenmaksulla sitoutumatta muutoin seuratoimintaan. (Koski 2009, 100–102.) Dynamon futsaltoiminnassa on yleisen jäsenmaksun kasvun vastaisesti kyetty vähentämään jäsenmaksujen osuutta vuosibudjetissa viimeisten vuosien aikana selvästi (Kuvio 7).

Jäsenmaksujen sijaan pääsylipputulot ja sponsoreiden tuet ovat nousseet futsaltoiminnan suurimmiksi tulonlähteiksi. Tulonlähteiden valossa seuran toiminta onkin kehittynyt hieman ammattimaisempaan suuntaan. Heinilä (1986) arvioi liikuntaseurojen vaatimustason nousun kuormittavan seurojen menotaloutta yhä enemmän (Heinilä 1986, 72–74). Myös Kampuksen Dynamossa kilpailutoiminta muodostaa sekä suurimman tulo- että menolähteen. Samalla, kun kilpaurheilu mahdollistaa uudet tulonhankintamahdollisuudet, esimerkiksi sponsorien ja yleisötulojen muodossa, se kuitenkin myös kuormittaa seuran taloutta eniten.

KUVIO 7. Kampuksen Dynamon futsaltoiminnan tulonlähteiden jakautuminen prosentuaalisesti kausina 2007–2008 – 2011–2012. (KaDy:n tuloslaskelmat -07, -08, -09; KaDy futsal taloustoteutumat 09-10, 10-11, 11-12)

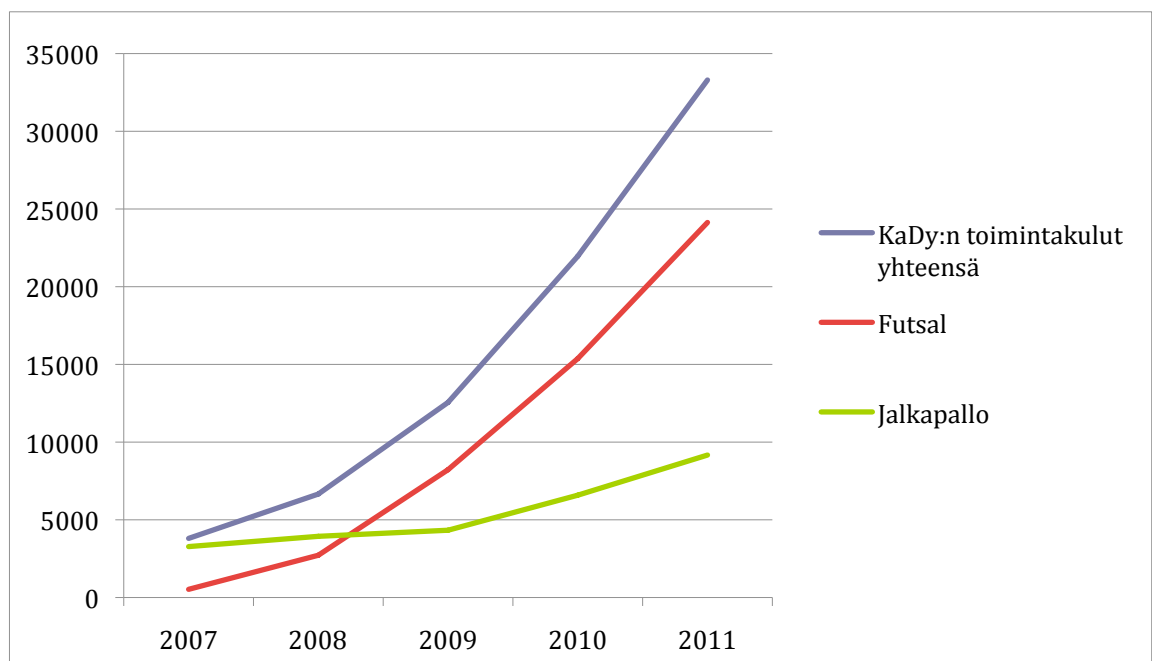
Kamppailu taloudellisista resursseista paikallisten seurojen ja harrastusmuotojen välillä on kovaa. Jyväskylä on urheilukaupunki ja kaupungissa on useita pääsarjatason sisä- ja ulkopalloilulajin joukkueita futsalia tunnetummissa lajeissa. Varsinkin uusien lajien ja kilpaseurojen on vaikea neuvotella yhteistyösopimuksista yritysten kanssa, sillä medianäkyvyys on vähäistä eivätkä yleisömäärät ole riittävän suuria.

”Totta kai on tiedossa, että isot lajit ja isot seurat vie tuota resursseja eniten ja meille pienemmille jää sitten vähemmän jaettavaa. Että jos puhutaan yhteistyöeuroista, niin jääkiekko ja jalkapallo on varmasti suurimmat ja moni muukin laji menee futsalin edelle. Ja sitten taas meillä tämmöisen rahankeruun ohella on ollut tää treenivuoroista taistelu, niin siinä me ollaan päästy nyt erittäin hyvään asemaan.” (Kytölä S. 2012)

Kuviosta 8 näkee miten Kampuksen Dynamon toimintakulut ovat kasvaneet vuodesta 2007 vuoteen 2011. Kuviossa on eroteltu myös futsal- ja jalkapallotoiminnan omat kulut toisistaan. Jalkapallotoiminnan kulut ovat nousseet maltillisesti koko tarkasteluajanjakson vuoteen 2011 asti, jolloin toimintakulut olivat 9 167 euroa. Jalkapallotoiminnan kulut olivat vuonna 2008 vielä futsaltoimintaa suuremmat. Futsaltoiminnan toimintakulut ovat nousseet runsaasti ensimmäisestä Futsal Ykköissä vietetystä kaudesta 2007–2008 lähtien. Kauden 2008–2009 aikana futsaltoiminnan kulut ohittivat jalkapallotoiminnan menot. Vuoden 2009 liiganousun jälkeen futsaltoiminnan kulut kaksinkertaistuivat jalkapalloon nähden. Kaudesta 2009–2010 lähtien

futsaltoiminnan budjettia on suunniteltu jalkapallosta erillään (ks. Taulukko 4, 72). Syynä tähän ovat toisistaan poikkeavat kilpailukaudet, jotka myös muodostavat poikkean tilikauden rytmityksen. Futsalin kilpailukausi ajoittuu syksystä kevääseen, kun taas jalkapallossa käytetään kalenterivuoden mukaista tilikautta.

Futsaltoiminnan budjettia ovat nostaneet etenkin salivuokrat, liigan osallistumismaksu, vierasotteluiden matkustuskustannukset sekä opiskelijajoukkueen EM-kisamatkat. Futsaltoiminnan kuluihin on laskettu myös reservijoukkueen kulut, jotka ovat kuitenkin olleet vähäiset liigajoukkueen kuluihin nähden. Futsaltoiminnan kulut ja nimenomaan liigajoukkueen ja opiskelijajoukkueen toimintakulut ovat kasvattaneet koko seuran budjettia viimeisten neljän vuoden aikana reilusti. Seuran kokonaistoiminnan kulut olivat vuonna 2011 jo nousseet 33 300 euroon, josta futsalin osuus on 72,5 prosenttia eli 24 133 euroa. Kuvion 8 futsalin toimintakulut ovat suuremmat kuin taulukossa 4 esitetyt futsaltoiminnan lukemat, koska kuvioon 8 on myös sisällytetty KaDy:n opiskelijajoukkueen toimintamenot, kuten opiskelijoiden EM-kisamatkat. Lisäksi taulukon 4 taloustoteutumat on kirjattu futsalin kilpailukauden ajalta eikä kalenterivuodelta, kuten KaDy:n viralliset tilinpäätökset, joten lukujen tarkempi vertailu on hankalaa.

KUVIO 8. Kampuksen Dynamon toimintakulut euroina vuosina 2007–2011 (KaDy:n tuloslaskelmat -07, -08, -09; KaDy:n tilinpäätökset 2010, 2011)

Tilaresursseissa on tapahtunut muutos parempaan joukkueen liikuntatoiminnan siirryttyä liigajoukkueen osalta syksyksi 2011 pääosin Jyväskylän monitoimitalolle. Liigamenestyksen myötä lajin arvostus on noussut kunnallisessa päätöksenteossa ja Jyväskylän kaupungin liikuntatoimessa. Seura on saanut hyvät ottelu- ja harjoitusvuorot kaupungin ns. ”ykkösliikuntasalista” monitoimitalolta käyttöönsä.

Tarkoituksenmukaiset liikuntatilat ovat seuran toimivuuden kannalta hyvin merkitykselliset ja useissa lajeissa kilpailumenestys on ratkaisevasti yhteydessä liikuntatilojen tarkoituksen- ja ajanmukaisuuteen (Heinilä 1986, 75–76). Dynamolle siirtyminen syrjäiseltä Huhtaharjulta keskusta-alueelle, Jyväskylän monitoimitalolle on merkinnyt seuralle huomattavaa parannusta harjoitus- ja otteluolosuhteisiin sekä lajin yleistä statuksen nostoa. Dynamo saattoi saada jonkinlaista kotikenttätuetta Huhtaharjun koulun liikuntasalin alimittaisen pelikentän takia, mutta ”Monnarin” täysimittainen pelikenttä tarjoaa paremmat mahdollisuudet kehittää pelillisiä taktiikoita ja kuvioita sekä toteuttaa näitä myös vierasotteluissa. Lisäksi yhteistyökumppaneille on tarjolla enemmän näkyvyyttä kuin Huhtaharjulla ja yleisöllä on asianmukaiset katsomo-olosuhteet. Monitoimitalon tarkoituksenmukaiset liikuntatilat ja ympäristöolosuhteet ovat vaikuttaneet positiivisesti joukkueen menestykseen sekä seuran toimivuuteen ja yleisömääriin.

”No, kyllä täällä Jyväskylässä tuntuis, että aika kova kilpailu on, että meidänkin on vaikea välillä. Tai laji on pienempi eikä ehkä niin tunnettu, niin vaikeampi on saada palstatilaa lehdissä ja yhteistyökumppaneitakaan. Kun täällä on kuitenkin jalkapallossa, jääkiekossa, salibandyssä on ja koripallossa on perinteisiä pääsarjaseuroja, ketkä on pelannu jo paljon pidempään pääsarjassa. Liikuntatiloistakin on kova kysyntä, että nyt ollaan onneks saatu sitten. Meillähän on kaupungin kanssa yhteistyö toiminut omasta mielestä aika hyvin, että ollaan saatu hyviä vuoroja ja meidän toiveita läpi. Saatiin muun muassa nuo rajat tuonne Monnarille pari kesää sitten.” (Kytölä J. 2012)

Liikuntaseuran resurssivarannossa pääoman rinnalla merkittävässä osassa on myös seurassa tapahtuva työ. Työpanos, jonka jäsenistö on valmis sijoittamaan seuratoiminnan toimintakyvyn säilyttämiseksi ja kehittämiseksi on perustavanlaatuisen osa seuran toimivuutta. (Heinilä 1986, 76–77.) Seuratoimintaan sitoutuneet jäsenet muodostavat myös Kampuksen Dynamossa yhden tärkeimmistä joukkueen voimavaroista. Seuran toimivuus riippuu taloudellisten resurssien lisäksi olennaisesti jäsenten työpanoksesta, jonka he ovat valmiit sijoittamaan seuran toimintakyvyn hyväksi. Pyyteetön toiminta seuran eteen vaatii sitoutumista ja nöyryyttä.

Materialististen ajatusten sijaan jäsenet toimivat vapaaehtoisesti seuran eteen, jotta Dynamon seuratoiminta ja heidän kilpaurheiluharrastuksensa voisi jatkua mahdollisimman korkealla tasolla.

”Nykyisten jäsenten työpanos on korvaamaton, koska sillä pyöritetään kaikki. Uusia jäseniä me koitetaan kyllä rekrytoida sekä puuhailupuolelle, hallintopuoleen ja tämmösiin joukkuejohdollisiin tehtäviin että sitten pelaajia. Sekä jalkapallo- että futsaljoukkue toki elää uusista pelaajista. Niitä on tullut joka vuosi lisää. Itse asiassa tämä vuosi milloin tätä haastattelua tehdään, 2012, niin on ensimmäinen KaDy futsalin historiassa, että meille ei tullut merkittävää määrää uusia pelaajia korvaamaan poislähtijöitä. Itse asiassa meille ei tainnut tulla juuri yhtään uutta pelaajaa tänä vuonna. Että ainoa uusi kuvio oli mikä solmittiin, niin farmisopimus tämän 9 vuotta sitten perustetun paikallisvihollisen U.S. Skädämin kanssa. Sitä kautta voi tulla uusia kasvoja, mutta varsinaisia uusia pelaajia meille ei tällä kertaa tullut, mutta tää on opiskelijakaupunki ja täällä toimiva futis- ja futsalseura on täysin riippuvainen uusien pelaajien virrasta.” (Kytölä S. 2012)

7 KADYLAISTEN NÄKEMYKSIÄ SEURAN NYKYTOIMINNASTA

Kampuksen Dynamon seuratoiminta on viimeisten viiden vuoden aikana muuttanut muotoaan nuorten opiskelijamiesten jalkapallon ja futsalin harrastetoiminnasta kohti ammattimaisempaa futsalin kansallisen tason kilpailutoiminnan ympärille järjestettyä seuratoimintaa. Seuran kilpailullisella menestyksellä on ollut olennaisin vaikutus seuran hallinnollisiin muutoksiin sekä aineellisten ja inhimillisten resurssien lisätarpeisiin. Merkittäviä murroskohtia ovat olleet nousu Futsal Ykköseen kaudelle 2007–2008 sekä nousu Futsal-liigaan kaudelle 2009–2010. Nousu futsalin kansalliselle huipulle on vaatinut kaikilta seuratoimijoilta suurta vapaa-ajan uhraamista seuran eteen. Pienseura, jolla ei ole isoja taloudellisia resursseja pysyy elossa vain jäsenten pyyteettömällä vapaaehtoistoiminnalla, jonka ylläpitävä voima koostuu yhteisestä intohimosta seuraa ja lajia kohtaan.

Tässä luvussa kokemuksistaan kertovat viisi henkilöä. Kolme heistä on liigajoukkueen pelaajaa, joista yksi toimii myös päävalmentajana sekä toinen hallituksen jäsenenä ja liigajoukkueen taloudenhoitajana. Kaikki kolme pelaajaa kuuluvat myös futsal-jaoston johtokuntaan. Kaksi muuta henkilöä ovat hallituksen varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja, joka toimii myös futsal-jaoston johtokunnassa sekä liigajoukkueen managerina. Aluksi pyrin tarkastelemaan jäsenten suhdetta seuraan ja selvittämään toimijoiden motivaation lähteitä ja heidän henkilökohtaisia tavoitteitaan lajin parissa. Henkilökohtaisten seurasuhteiden avaamisen jälkeen huomio kiinnittyi pienseuran nykyisen toimintaympäristön problematiikkaan sekä näkemyksiin lajin asemasta paikallisessa liikuntakulttuurissa.

7.1 Jäsenten suhde seuraan ja futsaliin

Lähes kaikki haastattelemi seuran jäsenet ovat saaneet ensikosketuksensa lajiin omalla nuoruuden kotipaikkakunnallaan. Tyypillisesti nuoret miehet ovat muuttaneet Jyväskylään opiskelemaan ja jatkaneet futsalharrastustaan Kampuksen Dynamossa. Varsinkin kaudelle 2008–2009 ja 2009–2010 joukkue vahvistui useammalla kansallisen tason futsalkokemusta omaavalla opiskelijalla.

Seuran perustajajäsen ja alkuvuosien seuran puheenjohtaja Marko Laaksonen toimi useita vuosia jalkapallotoiminnan puolella myös pelaajana, mutta ei ole enää viime vuosina ollut seuran toiminnassa mukana. Seuran nykyinen varapuheenjohtaja Riku Bucht toimi vuodet 2006–2011 seuran puheenjohtajana ja on edelleen vahvasti mukana seuran jalkapallotoiminnassa niin pelaajana kuin taustahenkilönäkin. Hänen elämäntilanteensa, perhe, työt ja talonrakennusprojekti pitävät hänet kiireisenä, joten seuralle jää nykyään yhä vähemmän aikaa, joskin hän pyrkii auttamaan liigajoukkuetta ottelutapahtumien järjestämistehtävissä. Seuran hallinnollisiin luottamustehtäviin menee keväisin eniten aikaa sääntömääräisten vuosikokousten takia. Bucht arvioi hallinnollisiin tehtäviin kuluvan korkeintaan puoli tuntia viikossa. Kesän jalkapalloharjoituksia hän ei suostu lisäämään kokonaistuntimäärään, sillä ne tuntuvat huvilta.

Kampuksen Dynamon puheenjohtajan, futsal-jaoston puheenjohtajan ja liigajoukkueen managerin Samu Kytölän pyyteetön seuratyön määrä on huima. Hän hoitaa managerina joukkueenjohtajan tehtäviä, seuran yhteistyösopimuksia, ylläpitää suhteita lajiliittoon ja muihin seuroihin sekä tarvittaessa tuuraa valmennustehtävissä. Hän kokee futsalin ja Dynamon seuratoiminnan tällä hetkellä jopa elämäntavakseen ja uhraa sille aikaa viikoittain vähintään 20 tuntia.

”...treenitapahtumiin vois mennä 4-5 tuntia ja keskimäärin semmoinen yksi ottelutapahtuma viikossa ei nyt ihan joka viikko ja vieraspeleistä oon jonkin verran poissa, että siihen menee helposti se toinen viistuntinen ja sitten menee tähän sähköpostien lähettämiseen ja johtokunnan kokoustamiseen ja muihin joukkuejohtollisiin tehtäviin menee helposti se viistuntinen, että menee usein enemmänkin, että siihen voi mennä kymmenenkin tuntia, että sanotaan, että tommosta futsal-liigakauden aikana tommosta 15-20 tuntia helposti, play-offien aikaan ehkä 20-30 tuntia viikossa. Sitten kesäaikaan taas niin futsal on ympäri vuoden meillä, että siihen menee kesälläkin aikaa, mutta KaDy:n futispuolella ei niinkään, että silloin mä saatan käydä yhet treenit ja yhen pelin viikossa, että puhutaan kesäisin noin 10 tunnista viikossa.” (Kytölä S. 2012)

Lisäksi hän on onnistunut yhdistämään aikaa vievän seuratoiminnan, perhe-elämän, tutkijan työt sekä jatko-opiskelun toistaiseksi ainakin vielä hyvin. Tosin perheen parissa vietetty aika ja seuratoimintaan käytetty aika välillä jopa sekoittuvat arjessa keskenään.

”No lapset tietenkin kasvatetaan tähän, että se on osa elämää ja ne ottaakin sen ihan siististi, että ne kulkee jonkin verran mukana treeneissä, jopa pelireissuilla. Ne kannustaa tuolla kotipeleissä ja kyllä ne elää hengessä mukana, mutta eihän ne nyt niin friikkejä oo ku mä ite, että tota välillä tehdään lasten kanssa jotain mikä ei liity palloon ollenkaan...”

... toki vaimokin on meidän kannattajia ja tälleen, mutta kyllähän se tietysti välillä voi olla, että olen liian paljon poissa kotoa. Tai vaihtoehtoisesti kotona ollessani pyöritän jotain KaDy:n juttuja puhelimen tai sähköpostin välityksellä, että liika on liikaa, mutta toistaseksi on perhe pysynyt kasassa ja on selvitty tästä. Ja tosiaan niin, tässä ei oo niinku aina selkeää futsalaikaa ja perheaikaa, vaan tossa esimerkiksi keskimmainen lapsi on ollut mukana aika paljon pelireissuilla ja jopa ulkomailla asti.” (Kytölä S. 2012)

Seuran uusi päävalmentaja Kerkko Huhtanen on aiempina kausina toiminut pelaajaroolin lisäksi niin joukkueenjohdollisissa kuin varainhankintaan liittyvissä tehtävissä. Lisäksi hän on ohjannut futsalkouluja, vastannut varustehankinnoista ja ylläpitänyt yhteistyösopimuksia. Myös Huhtanen joutuu yhdistämään perhe-elämän, opiskelut ja futsaltoiminnan. Hän on saanut huomata, että futsalharrastus, jota harrastetaan ilta-aikaisin ja viikonloppuisin vie luonnollisesti osan perheen yhteisestä ajasta. Nykyisen valmennustehtävänsä seurassa Huhtanen kokee enemmän puolipäivätyönä kuin vapaa-ajan harrastuksena, sillä valmentaminen on muuttunut jossain määrin korvattavaksi toiminnaksi. Elämäntavan tasolle hän ei futsalharrastustaan halua nostaa, vaikka kyseessä on aikaa vievä vapaaehtoinen harrastus, joka vaatii intohimoa ja sitoutumista.

”...väittäisin, että se on puolipäivätyö helposti. Varsinkin, kun ajattelee nyt tätä valmennustyötä, enkä edes laske siihen edes mukaan noita aikoja, mitä menee vieraspelireissuilla pelkästään siihen matkustamiseen. Eli kyllä niin kun treenien suunnittelu ja treenien vetäminen ja treenaaminen sekä sitten toisaalta otteluvideoiden purkaminen ja ottelukoosteiden tekeminen niin varsinaisen sarjakauden aikana niin on vähintään sitä puolipäivästä työtä vastaava määrä.” (Huhtanen 2012)

Haastatellut pelaajat kokevat futsalharrastuksensa jossain määrin myös elämäntyyllisenä valintana, jota heijastavat esimerkiksi päivittäiset valinnat ruokavalion ja kehonhuollon suhteen. Pelaajien tyttöystävät ovat suhtautuneet ilmeisen hyvin poikaystäviensä aikaa vievään kilpaurheiluharrastukseen. Pelaajien mielestä tyttöystävillä ei pääosin ole ollut mitään suurempia ongelmia sen kanssa, että poikaystävä viettää paljon aikaa iltaisin treeneissä ja on viikonloppuja kiireisenä harrastuksen parissa. Yhden pelaajan tyttöystävä osallistuu seuran toimintaan käymällä säännöllisesti ottelutapahtumissa, kyselemällä vieraspelien tapahtumista ja tukemalla futsaliin liittyvässä seuratyössä, kun taas toisen tyttöystävä ei aktiivisesti osallistu seuran toimintaan. (Kytölä J. 2012; Takala 2012.) Vastauksista käy ilmi, että töiden, opiskelun, seurustelun ja kilpaurheilun yhdistäminen on välillä raskas yhdistelmä.

”No tän koko paletin yhdistäminen on hieman hankalaa ja stressaavaa. Varsinkin tässä vaiheessa kautta, kun pitäis opinnot käydä loppuun ja pitäis käydä töissä, että saa ruokaa pöytään ja pitäis treenata, että pääsee pelaamaan ja tulee kiva olo. Ja pitäis seurustella siinä samalla...” (Takala 2012)

Toisaalta, jos ei tarvitse taloudellisista syistä uhrata aikaa palkkatyöhön, niin opiskelijana pystyy suunnittelemaan aikataulunsa suhteellisen vapaasti, jolloin aikaa saattaa jäädä myös enemmän seuratoiminnalle.

”...nyt opiskelijana kun on, niin on aika vapaata. Luentoja on se pari tuntia päivässä suunnilleen. Vähän vähemmänkin. Siinä on sitten aika joustavasti aikaa tehdä aamupäivällä näitä taustahommia jonkun verran ja iltasin sitten yleensä harjoitukset. Semmonen rytmi se yleensä on.” (Kytölä J. 2012)

Molempien pelaajien vapaa-aikaa kuluu harjoittelun ja pelaamisen lisäksi myös seuran hallinnollisissa tehtävissä futsal-jaostossa. Johtokunnassa käsiteltävät akuutit seura-asiat liittyvät mm. erilaisiin markkinointi-, logistiikka- ja taloustehtäviin. Vapaaehtoinen seuratyö vie haastatelluilta pelaajilta noin 10–20 tuntia viikossa.

”Ja sitten tätä taustatyötä riittää melkeinpä niin paljon kuin jaksaa vain tehdä. Eli kyllä tässä yritetään rekrytoida esimerkiksi kaikkeen tällaisten kotiotteluiden järjestämiseen tarvittavia henkilöitä, että se on vähän niinku minunkin hommaa tässä. Ja sitten tota talousasiat on aina ajankohtaisia, että miten me saadaan pidettyä kulut kurissa ja miten saadaan toisaalta riittävästi tuloja, että seura voi pyöriä... no, kyllä aikaa varmaan menee yli 20 tuntiin viikossa... harjoittelu on yks iso osa, varmaan se kymmenisen tuntia ehkä viikossa. Sitten on tätä taustatyötä, eli laskujen maksamista ja laskujen tekemistä ja sähköpostien lähettelyä ja sähköposteihin lukemista ja papereiden tulostamista ja kirjeiden lähettämistä, kaikkee tällasta.” (Kytölä J. 2012)

”Niinku sanoin, johtokunnassa kun on mukana, niin asioita käsitellään sähköisen viestinnän kautta melkein joka päivä. Ja sit on tietenkkin harjoituksia melkein joka päivä ja pelejä, niin kyllähän siihen menee aikaa aika lailla. En osaa tuntimäärää arvioida, mutta kymmeniä tunteja viikossa.” (Takala 2012)

Yhteenvetona voisi sanoa, että omat seura-aktiivit pitävät seuraa pystyssä ja käyttävät vapaa-aikaansa oman elämäntilanteensa rajoissa mahdollisimman tehokkaasti seuratoimintaan. Elämäntilanne ja käytettävissä oleva vapaa-aika ratkaisee aika paljon, mutta perhe-elämänkin yhdistäminen aktiiviseen seuratoimintaan on mahdollista, jos siihen riittää tarpeeksi intohimoa ja onnistuu yhdistelemään muut elämän osa-alueet joustavasti harrastuksen yhteyteen. Varsinaisia muita suurempia vapaa-ajan harrastuksia jäsenillä ei futsalin lisäksi ollut ja vapaa-aika kuluu perhe-elämän tai parisuhteen, kotitöiden ja opiskelujen parissa. Talonrakennusprojekti, kaunokirjallisuus ja

televisionkatselu mainittiin vapaa-ajan aktiviteetteina sekä kesäinen jalkapalloharrastus alasarjoissa.

7.2 Jäsenten motivaatio ja sitoutuminen

Pelaajien sitoutunut osallistuminen seuratoimintaan johtuu intohimoisesta suhtautumisesta lajia kohtaan sekä mahdollisuudesta pelata menestyvässä liigajoukkueessa, joka voi toimia ponnahduslautana maajoukkueeseen ja kansainvälisiin peleihin asti. Heinilä (1986) on erotellut henkilökohtaiset ja sosiaaliset yhteishyvän intressit. Esimerkiksi intohimo lajia kohtaan ja futsalin tunnettavuuden levittäminen sekä nuorten kasvattaminen lajin pariin voidaan nähdä yhteishyvän intressinä, jolloin toimitaan seurayhteisön, lajin ja paikkakunnan nuorten hyväksi. Suoritustavoitteiset intressit, kuten kilpailullinen menestyminen seurajoukkueen kanssa sekä henkilökohtaiset tavoitteet, kuten pelaaminen maajoukkueessa tai ulkomailla luokitellaan minähyvän intresseiksi. (Heinilä 1986, 40–43.) Henkilökohtaisella tasolla pelaajien harjoittelumotivaatiota lisäävät onnistumiset kentällä sekä kehittyminen niin yksilö- kuin joukkueetasolla. Toisaalta esiin nousivat myös huolenpito seuratoiminnan jatkuvuudesta sekä solidaarisuus ja kollektiivisuus, jonka joukkueurheilu ideaalitapauksessa tarjoaa.

”No, se että haluaa itekin tässä pelata joukkueessa, hyvässä joukkueessa, hyvällä tasolla, että pääsee myös jatkossa pelaamaan maaotteluissa ja kovan tason muissakin kansallisissakin peleissä. Se nyt tavallaan on myös tällanen henkilökohtainen syy, että miks haluaa pitää seuraa pystyssä.” (Kytölä J. 2012)

”No, se varmaan se tietynlainen intohimo. Ja sit kun on aina ite pelannut joukkuelajeja niin tavallaan se halu kuulia siihen porukkaan ja olla yks henkilö tai jäsen tavallaan menestyvää joukkuetta niin on yks tai lähinnä niinku se suurin tekijä.” (Takala 2012)

Myös liigajoukkueen valmennusjohdon tavoitteet pohjautuvat lähtökohtaisesti suoritustavoitteellisille intresseille, mikä on ymmärrettävää, koska kyse on miesten kansallisen tason kilpaurheilusta. Oman joukkueen hyöty ja henkilökohtainen hyöty, eli minähyvän intressit ovat kilpaurheilussa usein etusijalla sosiaalisten yhteishyvän intressien sijaan, jotka konkretisoituvat useimmiten lasten ja nuorten liikuntakasvatuksessa (Koski 2000b, 223). Valmentajan on luotsattava joukkuetta mahdollisimman menestyksekkäästi seurajohdon asettamien kilpailullisten tavoitteiden mukaisesti. Valmennusmotivaatiota nostattavat nuorten pelaajien kehittyminen sekä joukkueen menestyminen valmennuksen suunnitteleminen taktisten ja pelitavallisten oppien mukaisesti.

”No, harjoittelemaan motivoi ehkä ensisijaisesti se henkilökohtainen kehittymismahdollisuus ja toissijaisesti se kilpailumenestys. Valmentamiseen, mikä motivoi niin, ehkä samalla idealla ja varsinkin, kun näkee tavallaan, että se oma valmennustyö kantaa hedelmää tai tuottaa tulosta. Joku nuori pelaaja lähtee siitä kehittymään tai joukkue niillä pelitavallisilla ratkaisuilla, mitkä on ite valinnut niin menestyä, niin sehän tavallaan motivoi sitä työtä jatkamaan.” (Huhtanen 2012)

Seurajohdon motivaatio kumpuaa enemmänkin pitkäaikaisesta seurasuhteesta, intohimosta ja mukanaolosta, kollektiivisuuden tunteesta. Myös seuran menestys ja etenkin futsalin edustusjoukkueen nousu korkeimmalla sarjaportaalille sekä seuratoiminnan laajentuminen on ollut palkitsevaa. Nykyinen seurajohto on kasvanut seuran mukana vuosikymmenen ajan ja tunneside seuraan on vain vahvistunut.

”Ehkä se on se, että on ollut alusta asti mukana ja toiminta on kehittynyt. Se on niinku palkitsevaa, kun nousee aina seuraavalle tasolla ja joukkue ylittää itensä kerta toisensa jälkeen. Se on motivoivaa ja myöskin se, että nähdä homman kasvavan orgaanisesti, että siirrytään Monnarille, tulee enemmän yleisöä, menestytään paremmin ja se on niinku palkitsevaa ja sitten niinku tää, että niinku tyhjiö tulis, jos jättäisi tän pois tai vetäytyis sivummalle.” (Kytölä S. 2012)

”...Kampuksen Dynamo mahdollistaa sen itelle, tämän elämäntavan eikä jaksa sillä lailla seuraa vaihellakaan, ku on mukava tuttu porukka, jossa on tavallaan oma paikka olemassa. Että se antaa kuitenkin enemmän kun ottaa.” (Bucht 2012)

Pelaajat ja seurajohto eivät saa toiminnastaan minkäänlaista rahallista korvausta ja valmennusjohdolle katetaan seuran puolesta ainoastaan kulukorvaukset. Näin ollen jäsenistön toimintaan motivoivat kannustimet ovat pohjimmiltaan normatiivisia ja affektiivisia kannustimia hyötykannustimien sijaan. Normatiiviset kannustimet perustuvat joukkueen jäsenten yhteisiin arvoihin ja arvokkaiksi kokemiin asioihin. Näitä ovat mm. intohimo lajia kohtaan, pyyteettömyys, solidaarisuus ja kollektiivisuus. Affektiiviset kannustimet, eli ihmisten väliset suhteet sekä symboliset ja tunnelatautuneet piirteet muodostavat myös hyvin keskeisen voimavaran seuratoimijoiden ahkeran vapaaehtoistyön taustalla.

”Näinpä just sanoisin, että ne kokemukset on just hienoja mitä tän seuran kanssa on ollu ja loistavaa porukkaa niin pelaajissa kuin taustoissakin, kenen kanssa tätä hommaa viedään eteenpäin.” (Kytölä J. 2012)

”Ne on justiin nää, niin kun yhdessä oleminen ja treenaaminen ja vaikka välillä menee huonosti treeneissä, niin tavallaan siitä voi sit puhua muille ja kaikki on samassa veneessä ja pystyy niin kun kommunikoimaan ja jakaa tunteita niitten muiden kanssa.” (Takala 2012)

”Meillähän on pitkään ollut henkilömenot 0 euroa, että nii se on nimenomaan ne yhteiset kokemukset ja ylipäättänsä se urheilemisen ilo. Että en tiää, jos pelaamisen joskus jättäis ihan kokonaan, että millä lailla sitä sitten ajattelis. Voisko jättää sen hallintopuolenkin pois, mutta jollain tavalla, että vois seuran jäsenenä ja tälleen olla.” (Bucht 2012)

”...onnistumisen elämyksiä ja no kyllähän siihen tulee tää sosiaalinen verkostoituminen ja kaverisuhteet ja mitähän vielä.” (Huhtanen 2012)

7.3 Jäsenten tavoitteet

Pelaajien ja valmennuksen kilpailulliset tavoitteet ovat edelliskausien menestyksen myötä kohonneet korkealle. Seurajohdon virallista tavoitetta, tuplamestaruutta, eli Futsal-liigan sekä Futsal Cupin mestaruutta myötäillään varovaisesti. Kahden viime kauden SM-hopeamitalin jatkoksi tavoitellaan pelaajiston keskuudessa Suomen mestaruutta, eikä valmennusjohtokaan pidä tavoitetta mahdottomana, mutta asettaa minimitalvoitteeksi SM-mitalin. Pelaajien henkilökohtaiset tavoitteet vaihtelevat liigatasolla pelaamisesta ja kehittymisestä aina maajoukkuepeleihin ja siirtymiseen ulkomaille puoliammattilaiseksi.

”Päästä pelaamaan ulkomaille joskus ihan johonki puoliammattilaisseuraan, että siitä vois saada ihan rahaakin ja päästä pelaamaan maajoukkueessa mahdollisimman monta maaottelua. Pysyä hyvässä kunnossa. Kehittyä jatkuvasti paremmaksi pelaajaksi.” (Kytölä J. 2012)

”No nyt toistaseksi vielä pelata, pelata vielä sen aikaa, kun koen, että tohon liigatasolle mahdun ja valmentajauralle en ole vielä asettanut kovin pitkän tähtäimen tavoitteita, että pitää nyt kattoo miten tää ensimmäinen vuosi sujuu ja maistuu päävalmentajana.” (Huhtanen 2012)

Valmennusjohto pitää tärkeänä asiana myös seuran pelaajiston jatkuvuuden turvaamisen eikä lukkiudu vain tulevan kauden kilpailullisiin tavoitteisiin. Päävalmentaja nostaa esiin huolenaiheen nykyisen pelaajarungon katoavaisuudesta. Pelaajia valmistuu korkeakouluista, joten he suuntaavat sen jälkeen työelämään ja mahdollisesti muille paikkakunnille. Huhtanen näkee tarpeellisena tavoitteena kasvattaa ja kehittää nuorista pelaajista tulevaisuuden liigapelaajia poistuvien konkaripelaajien tilalle, jotta myös tulevaisuuden liigamenestys mahdollistetaan.

”...kun puhutaan KaDy:n tän hetkisestä pelaajakokoonpanosta, niin tosiasiaan on se, että tässä vuoden kahden sisään toi runko tulee jossain määrin häviämään, poistumaan täältä Jyväskylältä, niin kyllä tämän kauden aikana ois suotavaa saada yksi tai kaksi

uutta pelaaja myös nostettua tohon rinkiin mukaan ja sellaselle tasolle, että niitä vois luottavaisin mielin sitten ens tai seuraavalla kaudella futsal-liigassa peluuttaa.” (Huhtanen 2012)

Seurajohdon kilpailullisten tavoitteiden lisäksi seuran puheenjohtaja nostaa esiin seuran hallinnollisten ja taloudellisten toimintojen kehittämistarpeet ja -tavoitteet. Samoin laajempi lajin aseman vahvistaminen keskisuomalaisessa liikuntakulttuurissa on suunnitelmissa. Yleisömäärän kasvattaminen ja sen myötä yhteistyökumppaneiden määrän nousu sekä medianäkyvyyden lisääminen toisivat seuratoimintaan lisää taloudellisia resursseja.

”...sit vielä on tämmösiä tota seuran tai taustojen kehittämisen tavoitteita, niin mulla ois tavoitteena, että me saatais tuota futsalin ja KaDy:n asemaa kehitettyä tässä keskisuomalaisessa kentässä, että meillä olisi enemmän yleisöä ja enemmän yhteistyökumppaneita, ja sitä kautta saatais sitten vähän enemmän rahaa ja vipuvartta pyörittää tätä toimintaa, että meidän ei koko ajan tartsis elää kengännauhahudjetilla kädestä suuhun, vaan ois pikkasen niinku enemmän liikkumavaraa tässä seuran taloudessa ja seuran elinehdoissa.” (Kytölä S. 2012)

7.4 Seuran futsaljoukkueen menestystekijät

Jäsenet nostavat esiin lähinnä kilpailullisen menestyksen mahdollistaneita tekijöitä. Näitä ovat ensinnäkin suuri työmäärä, jonka pelaajat ovat käyttäneet harjoitteluun ja itsensä kehittämiseen. Samoin sitoutunut ja ammattitaitoinen valmennustiimi on ollut merkittävä syy joukkueen sekä yksilöiden taidolliselle ja taktiselle kehittymiselle. Valmentajat ovat käyttäneet paljon aikaa valmentajana kehittymiseen sekä harjoitteiden ja vaikutteiden etsimiseen jopa ulkomailta asti. Myös joukkueen runkopelaajat ovat harjoitelleet ja pelanneet yhdessä jo 4-5 vuotta, joten joukkue on hioutunut hyvin yhteen ja sitoutunut tekemään yhdessä töitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

”Meillä on intohimoa treenata ja kehittyä. Johtuuko se siitä sitten, että suurin osa on opiskelijoita. Ja sitten, että me myös oikeesti treenataan paljon. Harjoitusmäärät on aika suuria ja nimenomaan futsalinomaisesti. Ja-ja mitäs muuta. No nyt on ollu ydintiimi jo aika kauan, pysynyt samana... Jokainen kehittyy vuosi vuodelta ja me saadaan kovia kansainvälisiä pelejä, on saatu opiskelijoiden EM-kisoissa. Nii ne vie varmasti myös tätä hommaa eteenpäin” (Kytölä J. 2012)

Myös seuran pelaajien esiintymiset Suomen futsalmaajoukkueen riveissä sekä KaDy:n opiskelijajoukkueen kansainväliset ottelut opiskelijoiden EM-kisoissa kolmena peräkkäisenä vuonna ovat tuoneet joukkueeseen kokemusta ja lisäintoa.

”...he kehittyvät niin huimaa tahtia, että neljässä viidessä vuodessa ottaa huimia askeleita, kun treenaa hyviä harjoitteita, pelaa kovia pelejä, pelaa hyvien kavereiden kanssa ja sitten vielä noussut tohon maajoukkuerinkiin pelaajia, mistä saa uutta virtaa ja uusia ideoita pelaamiseen niin. Kaikki kehittyy niin kovaa tahtia, että se on tuonut tän menestyksen ja tämmösen hyvän flown meille.” (Kytölä S. 2012)

Kampuksen Dynamo on pienseura ja jopa monta muuta Futsal-liigan seuraa pienempi yhdistys. Seuran resurssit ja jäsenmäärät saattavat olla muita liigaseuroja vaatimattomammat, mutta seurassa tehdään intohimoisesti töitä pienellä ydinporukalla, jotta liigajoukkueen toimintaa voitaisiin ylläpitää mahdollisimman ammattimaisesti. Ammattimaistumiskehitystä voi tapahtua myös ilman palkallista toimijaa eikä ammattilaisen palkkaaminen aina merkitse ammattimaisuuden lisääntymistä (Koski 2009, 92). Harjoitusmäärissä ei KaDy ole antanut kenellekään etumatkaa, pikemmin päinvastoin, mutta seuran hallintopuolella on vielä muihin liigaseuroihin nähden kiinni kurottavaa.

”Ja nyt jos sit verrataan muihin liigaseuroihin, niin kyllähän KaDy:n noi taustat, eli talous ja seurajohto ja siihen liittyvät toiminnot aika samalla tasolla kuin muissa liigaseuroissa ehkä vähän jäljessä, mutta sitten taas harjoituksellisesti niin sanoisin, että ollaan valtakunnallisesti kärjessä, aika kärjessä liigaseuroista.” (Huhtanen 2012)

7.5 Futsaltoiminnan jatkuvuus

Kuten todettua Kampuksen Dynamo on pienseura, joka on eriytynyt uuden lajin erikoisseuraksi. Seuran jäsenmäärä on 70–80 henkilön luokkaa ja jäsenet ovat suurimmaksi osaksi nuoria opiskelijamiehiä. Seuran talous- ja henkilöresurssit riittävät tällä hetkellä juuri nykyisen miesten futsal-liigajoukkueen toiminnan pyörittämiseen. Lisäksi seuralla on yksi piirisarjataso ja yksi harrastetason futsaljoukkue sekä yksi piirisarjataso jalkapallojoukkue. Nämä joukkueet toimivat kuitenkin omina pienempinä taloudellisina yksikköinä. Seuran oman juniorijoukkueen tai naisjoukkueen perustamiseen ja ohjaamiseen ei tällä hetkellä riitä taloudellisia eikä inhimillisiä resursseja. Sen vuoksi on lähdetty tekemään yhteistyötä paikallisten seurojen kanssa tarjoamalla jalkapallojunioreille futsalin valmennusapua. (Kytölä S. 2012)

”On, mahdollista, mutta toistaseksi tuota ollaan yhteistyössä muiden valmiiksi juniorityötä tekevien seurojen kanssa. Se on meille nyt just tällä hetkellä, tänä vuonna, luontevampi muoto meille. Meillä on JyPK, eli Jyväskylän Pallokerho, meillä on Leivonmäen Pyry, Leppäveden Leppä. Joutsa-Siilinjärvi akselilla käydään tekemässä junioriyhteistyötä, mutta miksei tässä houkuttele se ajatus, että jossain vaiheessa ois

KaDy:n juniorijoukkue, jolla vois sitten pyörittää futsaltreenejä ainakin talvisin. Vois olla toiminnan alkuvaiheessa siinä kesäisin jalkapallojunioreita ja sitten osallistua sitten niillä joukkueilla, tyttö- tai poikajoukkueilla niin piirinsarjoihin ihan KaDy -nimellä. Se vaatis taas uusia tekijöitä ja taas uutta infrastruktuuria, uudet pelipaidat joka joukkueella ja niin poispäin, että miksei lähivuosina, mutta just tällä hetkellä riittää resurssit tähän, että meillä on yhteistyösopimuksia Keski-Suomen junnuseuroihin.” (Kytölä S. 2012)

Seuran päävalmentaja Huhtanen näkee junioritoiminnan käynnistämisen hyvin tärkeänä ja pitää puoli- tai täysipäiväisen seuratoimijan palkkaamista olennaisena tekijänä seuratoiminnan laajentamiselle ja ammattimaistumiselle. Muuten olisi kyettävä rekrytoimaan lisää vapaaehtoisia futsaltoimijoita seuraan nykyisten, opintojen loppusuoralla olevien opiskelijajäsenten tilalle. Lisäksi Huhtanen toteaa nykyistenkin seuran vapaaehtoistoimijoiden uhraavan paljon aikaa ja energiaa seuratoimintaan.

”Molemmista on keskusteltu, ehkä ensisijainen tulevaisuuden toiminnan turvaamisen kannalta ois varmaan se junioritoiminnan käynnistäminen. Ja sitten mistä jo aiemmin puhuin, että pitäis tehdä se ratkaisu, että pyritäänkö laajentamaan toimintaa tän mahdollisen palkatun työntekijän hankkimisen kautta vai yritetäänkö jatkaa vapaaehtoispuolelta, mikä tarkoittaa sitä, että vuoden kahden sisään varmasti niin on rekrytoitava uusia toimijoita tähän nykyringin tilalle, jotka varmaan tästä työllistymis- ja muiden syiden takia tulevat jäämään pois. Eli kaiken kaikkiaan tuntuu siltä, että toiminnan laajentaminen vaati sitä taustojen vahvistamista sinne palkatun työvoiman suuntaan tai sitten tämän vapaaehtoistoimijaringin uusintamista, että nykyiset toimijat menee aika ääri rajoilla jo sen suhteen, että jaksako tehdä vapaaehtoistyötä.” (Huhtanen 2012)

Seuran varapuheenjohtaja Bucht (2012) pitää myös kilpailullista menestystä ja liigapaikkaa tärkeänä, jotta seuran ja lajin arvostus sekä näkyvyys säilyisi paikkakunnalla. Kunhan laadukkaissa pelaajissa riittää pysyvyyttä, niin tulevaisuus näyttää turvatulta. Lajin tulevaisuuden elinkaari saattaa parhaimmassa tapauksessa kehittyä salibandyn lailla. Tällä hetkellä seurahallinnossa mietitään kuitenkin, miten pystytään turvaamaan liigajoukkueen tulevan kauden toiminta eikä laadita markkinointisuunnitelmia tai pidemmän tähtäimen strategioita.

”No se pysyy kasassa ja turvataan niin pitkään kun pelillinen menestys on sellainen, että pystytään liigassa, että se voi olla että se vaikuttaisi kaupungin suhtautumiseen ja niihin resursseihin, jos liigapaikka lähtis. Mutta se ja just tosiaan, jos futsalpuolen pelaajissa on pysyvyyttä niin kyllähän ite näkkee seuran tulevaisuuden sillä lailla hyvänä, niin kun salibandy ja nämä on tehnyt elinkaarta ja lähteneet aika lailla samalla tavalla harrastuspuolelta ja vähäorganisoidusta toiminnasta ja löytänyt paikkansa, niin tavallaan mielestäni futsal taittaa sitä tietä nyt. Sitten, että vielä on tämmöinen vaihe, jossa tavallaan seuran puitteiden puolesta ja hallinnon puolesta, että mietitään sitä, että mitä tämä on ja miten tässä pitäis toimia. Ei ole semmoisia niinku

markkinointisuunnitelmia, ja osaamistakaan sillä lailla. Enempi mietitään sitä, että millä lailla pystytään mahdollistamaan se pelaaminen, että ei ole bisnestä vaan tavalliselta urheilumieleltä lähetään.” (Bucht 2012)

Haastatteluissa nousivat esiin myös pitkän tähtäimen toimintasuunnitelmien sekä strategioiden puute. Nimenomaan seuran hallinnollisen ja taloudellisen toiminnan strateginen kehittäminen on yhdistyksen koko toimintahistorian aikana ollut puutteellista. Hallitus ja johtokunnat ovat suunnitelleet seuran toimintaa lyhyellä tähtäimellä, lähinnä vuosi kerrallaan. Sen sijaan kilpailulliset tavoitteet ovat toimijoiden mielissä hyvin selkeinä ja niiden saavutettavuus hyvällä pohjalla sitoutuneiden ja motivoituneiden pelaajien sekä valmentajien ansiosta.

”..tällä hetkellähän seuralla ei ole asetettuna käytännössä muita tavoitteita kuin kilpailullisia tavoitteita. Puhutaan tuplamestaruudesta, mutta sitten jos ajatellaan tätä seuran toiminnan pitkän tähtäimen kehittämistä, niin pitäis oikeesti yhdessä keskustella myös muistakin asioista, eli seuran hallinnollisesta kehittämisestä ja taloudellisesta kehittämisestä ja tästä junioritoiminnasta. Eli, missä vaiheessa vois olla konkreettista, että KaDy:lla olisi se palkattu toimihenkilö ja mikä ois hänen toimenkuvansa ja missä vaiheessa pitäis juniorijoukkue perustaa ja kuinka monta uutta juniiori-ikäistä pitäis tulla tähän KaDy:n toimintaan, jotta niinkun joukkue uusiutuisi riittävästi vuosittain. Näitä ideoita ja tavoitteita on varmaan itse kunkin toimijan päässä, mutta niistä ei niin kun yhdessä keskusteltu eikä niille oo asetettu mitään yhteisiä tavoitteita, muita kuin nää kilpailulliset tavoitteet. Ja se sitten vähän aiheuttaa sen sitten, kun niitä ei ole yhdessä käsitelty ja sovittu, niin ei niihin sitten olla yhdessä sitouduttu, eikä ole mietitty miten niihin tavoitteisiin voitaisiin päästä. Eli tällöinen pitkän tähtäimen tavoitteiden ja sen edellyttämien toimenpiteiden suunnittelu ois yks aika keskeinen kehittämistarve KaDy:n nykyisessä toiminnassa.” (Huhtanen 2012)

Huolenaiheena nähtiin myös työn kasautuminen pelaajille ja valmentajille sekä managerille. Seuran pelaajat hoitavat vuoroviikoin huoltajan tehtäviä. He toimivat lajivalmentajina, fysiikkavalmentajina, taloudenhoitajina, toimitustiimissä, suunnittelevat ottelutapahtumia ja ohjaavat muiden seuran junioreille harjoituksia. Ideaalitulanteessa pelaajat saisivat keskittyä ainoastaan harjoitteluun ja pelaamiseen.

”...näähän pyyteettömät jätkät niinku, jotka tekee sitä työtä omalla ajallaan, ne on pelaajia ja huoltajia ja valmentajia ja seuratoimijoita...se niinku tavallaan kuormittaa sitä muuta elämää sitten, se pyyteetön tekeminen, että siinä pitäis jollain tasolla päästä siihen pisteeseen, että ois huoltaja ja ois joku henkilö, joka hommaa ne tukijat seuralle ja ois joukkueenjohtaja. Tällöisiä niinku pieniä juttuja, jotka kasaantuu sitten pelaajille, kun semmosia toimijoita ei oo.” (Takala 2012)

Pitkän tähtäimen toimintasuunnitelman puuttuminen, opiskelijapainotteinen joukkue ja vapaaehtoistyön kuormittuminen seuran pelaajille ovat ongelmia, joihin seuran on tulevaisuudessa keksittävä ratkaisuja. Pelaajien ja vapaaehtoistoimijoiden rekrytoiminen

on selvästi kriittisin tekijä seuran jatkuvuuden kannalta. Myös palkatun seuratoimijan kiinnittäminen seuraan on vaihtoehto, jota seurajohdon täytyy miettiä.

”Toistaiseksi on jatkuvuutta, mutta kovasti täytyy tehdä töitä, että saadaan uutta nuorta verta. Sitä tarvitaan joka osa-alueelle, että tota tää on kuitenkin kova urheilulaji. Tätä ei voi pelata, ku tiettyyn ikään saakka edes tällä tasolla, että vaikka meillä on nyt hyvä joukkue ja hyvässä iässä niin jossakin vaiheessa pelaajistokin vanhenee ja meidän ois tuota saatava nuorista pelaajista, paikallisista ja opiskelijoista meille lisäporukkaa. Ja sitä kautta pitäis tuota taas saada sitoutettua kokeneempia, että ne siirtyis ehkä muihin tehtäviin organisaatiossa, pyörittämään taustoja. Meillä ei oo varaa kyllä menettää yhtäkään futsal-ihmistä tästä toiminnasta. Meidän pitäis jaksaa kiinnittää siihen huomiota, että me motivoitais kaikkia, eikä vain osaa porukasta.” (Kytölä S. 2012)

”...sama ilmiö on ollut myös muissa Suomen futsal-liigaseuroissa, ennen KaDya ja sanotaan, että ite arvioisin, että KaDy:ssa tää sama ilmiö pitää varmaan ratkaista vuoden kahden sisällä, että miten tästä jatketaan. Että lähdetäänkö oikeasti tekemään töitä sen eteen, että saatais palkattua seuratoimihenkilö tai kaksi vai pitääkö sitten uusia noita vapaaehtoistoimijoita niin paljon, että tää toiminta jatkuu.” (Huhtanen 2012)

Kampuksen Dynamon futsaltoiminta on kasvanut liigakausien aikana, mutta seuraan ei ole saatu rekrytoitua juurikaan uusia vapaaehtoisia. Varsinkin seuran hallinto- ja markkinointitehtäviin tarvittaisiin päätoiminen tai osa-aikainen ammattilainen. Nykyisin liigaseuran tehtäväkenttä on laaja ja seuran aktiivisimmat jäsenet, eli pelaajat, valmentajat ja manageri ovat hoitaneet seuran tehtäviä jaetulla vastuulla, jolloin toiminnan kokonaiskuva on hajanainen. KaDy tarvitsisi jonkinlaisen seurakoordinaattorin, joka vastais seuratoiminnan tehtävienjaosta, tiedonkulusta, markkinoinnista sekä strategisesta suunnittelusta. Tällä hetkellä osa-alueita on jaettu monen jäsenen kesken, osin myös onnistuneesti, mutta seuratoiminta pyörii tällä hetkellä aika lailla maksimikuormituksella eikä toimintaa olemassa olevilla henkilö- ja talousresursseilla ole mahdollisuuksia kehittää juurikaan ammattimaisempaan suuntaan. Seura on ajautumassa kriittiseen pisteeseen, jossa seuratoiminnan kehittäminen vaatii lisäresursseja – joko palkkaamalla seuratyöntekijä tai rekrytoimalla uusia vapaaehtoisia seuran ulkopuolelta.

”... tällä hetkellä ollaan just siinä vedenjakajalla, missä pitäis ruveta miettimään sitä, että pystytäänkö tästä vapaaehtoistyöstä menemään se yksi askel eteenpäin sinne palkalliseen tai osa-aikaiseen palkalliseen työhön niin kun monenkin tehtävän osalta. Eli tässä nyt neljän vuoden aikana tuntunut, että tää KaDy organisaatio on kasvanut ja laajentunut niin paljon, että nyt ollaan siinä vaiheessa, että ei enää vapaaehtoistoimin pystytä toimintaa sujuvasti kehittämään. Kyllä tähän pitäis saada henkilötyövuosi tai jopa kaksikin seuran toiminnan kehittämiseen...on vähän semmoinen tuntuma itellä, että KaDy:ssa on semmoinen 5-10 vapaaehtoistoimijaa, jotka kaikki toimii omilla

alueillaan, nettitoimituksessa tai talous-markkinointiasioitten parissa tai valmennusasioiden parissa, eikä kenelläkään oikein ole sitä kokonaiskuvaa enää tän seuran toiminnasta...” (Huhtanen 2012)

7.6 Futsalin asema jyvaskyläläisessä liikuntakulttuurissa

Seuran futsaljäsened näkevät lajin aseman vahvistuneen paikallisessa liikuntakulttuurissa viimeisten kolmen vuoden aikana selvästi verrattuna lajin rantautumisen alkuaikoihin. Jyväskylässä järjestetyn Suomen kautta aikain ensimmäisen virallisen futsaltapahtuman, Opiskelijoiden Liikuntaliiton vuoden 1996 opiskelijoiden futsalin MM-kisojen myötä laji esiteltiin keskisuomalaisille ensi kertaa. Tämän jälkeen Palloliitto otti futsalin heti mukaan omaan lajiohjelmaansa vuonna 1997 ja laji alkoi organisoitua kilpailumielessä suhteellisen nopeasti, mutta pysyi hyvin rajallisen harrastajakunnan tiedossa.

Futsal pysyi Jyväskylässäkin suuren yleisön tietämättömissä, vaikka paikallinen harrastajaporukka (FC Kampuksen Dynamo, SäyRi, FS CAMU) pelasi lajia seitsemän vuotta, kaudesta 1997 kauteen 2003–2004, futsalin pääsarjassa ja tämän jälkeen neljä kautta Futsal Ykkösessä. Samoin Lohikosken Pallokerho pelasi usean vuoden ajan Futsal Ykkösessä kauteen 2007–2008 saakka. Osasyynä saattaa olla lajin markkinoinnin vähyys lajiliiton osalta, mutta samoin jyvaskyläläisten seurojen panostus lajin paikallisen tunnettavuuden levittämisessä on ollut puutteellista. Samoin liiga-otteluiden pelaaminen Huhtaharjun koulun liikuntasalissa, syrjässä keskustan pääareenalta Jyväskylän monitoimitalolta on vaikuttanut lajin vähäiseen tunnettuuteen. Kuten aiemmin todettiin, niin Jyväskylän monitoimitalolta puuttuivat futsalkentän rajatkin tyystin ennen syksyä 2010.

”...sitten tässä oli tuota tosiaan Säynätsalon Riennon ja FC Kampus Dynamon nimen alla pelannut opiskelijaporukka ja sitten Lohikosken Pallokerho, jotka sitä hiljaista työtä teki ja se oli tosiaan hieman pimennossa tuolla Huhtaharjun koululla. Se ei ollut kovin paljon mediassa eikä ollut mikään yleisömenestys, vaikka ihan pääsarjatasolla täällä pelattiin, että vaikka ne tota meidän edeltäjiä oli ja ne pelas ihan samoista SM-mitaleista, kun me nyt...” (Kytölä S. 2012)

Vasta Kampuksen Dynamon futsalin edustusjoukkue on viimeisten vuosien menestyksellään sekä futsalin ja seuran markkinointiteoillaan ylittänyt median uutiskynnyksen ja valistanut keskisuomalaisia lajitietämyksellään ja nostanut lajin useamman jyvaskyläläisen tietoisuuteen. Aiemmin lajituntemus oli rajoittunut lähinnä

paikallisiin jalkapallojunioreihin, jotka pelaavat futsalia talviharjoittelumuotona ja talvikauden sarjoissa sekä opiskelijoihin, jotka harrastavat futsalia korkeakoulun avoimilla liikuntavuoroilla.

”...yliopisto ja JAMK järjestää tällaisia niinku futsalvuoroja tai tavallaan opiskelijoille semmosia mahdollisuuksia pelata sitä. Sitten tietysti meidän toiminnan kautta, ehkä mä nään, että me tavallaan ollaan oltu se lippulaiva tän futsalin eteenpäin menemisen kannalta täällä Jyväskylässä, että siinä on sitten myös muut seurat aktivoitunut varmaan vähän enemmän ja kehittänyt omaa toimintaansa niin pelillisesti kuin taustoiltaan.” (Takala 2012)

”...täytyy sanoa, että meidän seura Kampuksen Dynamo on kuitenkin se, joka on tuonut enemmän paikallisen väen tietoisuuteen tän futsalin ja vieläpä meidän liiga-aika, että seuran viimeisimmät kolme vuotta on tehnyt sen. Ja sitten tietenkin samaan aikaan futsalia on pelattu juniorien piirisarjatasolla, että Keski-Suomen piiri pyörittää futsalin juniorisarjoja ja on pyörittänyt niitä jo toistakymmentä vuotta, että siinä mielessä kyllä jalkapallojunnit tietää, mitä on futsal ja pelaa sitä talvella ja niitten vanhemmat. Että melkeinpä niin kun JJK on niitä harvoja seuroja, jotka pitää sen talvellakin jalkapallossa, mutta kaikki muut Keski-Suomen pienemmät seurukset niin pelaa ainakin jossain muodossa futsalia talvella jalkapallon oheistreeninä.” (Kytölä S. 2012)

Kampuksen Dynamon lisäksi kaudella 2012–2013 kansallisessa Futsal Ykkösessä pelaa kaksi jyväskyläläisseuraa U.S. Skädäm sekä Liikunnan Riemu, jotka molemmat ovat myös opiskelijoiden perustamia seuroja. Nämäkin havainnot todistavat, että laji on ainakin Jyväskylän alueella hyvin pitkälle opiskelijoiden ja harvojen lajiaktiivien varassa, jotka järjestävät futsaltoimintaa ja ammentavat lajitietämystä. Yhtenä syynä tähän on liittotason futsalvalmentajakoulutuksen puuttuminen, joka mahdollistaisi jalkapallovalmentajien, varsinkin juniorivalmentajien jatkokouluttautumisen ja futsalin lajikohtaisten teknisten ja taktisten taitojen opettamisen pelaajille. Lajiliiton panostus lajin kehittämiseksi ei ole ollut kovin suunnitelmallista jalkapallon viedessä Palloliiton huomion strategisessa päätöksenteossa ruohonjuuritasolta aina maajoukkuetoimintaan asti. KaDy on omalta osaltaan pyrkinyt tarjoamaan valmennus- ja konsultointiapua paikallisille jalkapalloseuroille viemällä lajiosaamistaan paikallisiin seuroihin ja näiden jalkapallojunioreille. Kampuksen Dynamon päävalmentaja nostaa esiin juuri lajiliiton puutteellisen toiminnan futsalvalmentajakoulutuksen suhteen:

”No uhkia nyt yksi ehkä semmoinen keskeinen, mikä tulee mieleen on se, että tällä hetkellähän tällä futsalilla ei tunnu olevan tai futsalin kehittämisellä ei tunnu olevan lajiliiton merkittävää tukea takanaan. Eli futsal yhä kulkee sen jalkapallon rinnalla pikkuväljänä ja se vähän... osa lajiliiton toimijoista kokee sen taakaksi mikä heijastuu sitten takaisin tänne kentälle esimerkiksi siinä, että futsalvalmentajakoulutusta ei ole kehitetty ja ei ehkä tulla kehittämäänäkään nyt lähivuosina. Tavallaan sen lajin parempi jalkauttaminen, niin se ei ehkä puhtaalta seurapohjalta täällä onnistu, eli siinä tarvis

jonkinlaista lajiyhteistyötä. Tätä asiaahan ei mielestäni yhtään tue se Palloliiton ajatus, että jalkapallo on varhaisen erikoistumisen laji varsinkaan, jos ei se tämä ajatusmalli sisällä futsalia millään lailla niin kun harjoitusmuotona tai päivävastoin, eli jalkapalloa futsalin harjoitusmuotona. Se semmonen liian tiukka lajisilmälasit päällä kulkeminen on ehkä yksi keskeinen haaste futsalin jalkauttamisessa Jyväskylään tai ylipäätään Suomeen.” (Huhtanen 2012)

KaDy:n futsal-liigajoukkueen valmentaja Huhtanen näkee futsalissa kuitenkin valtavan, vielä hyödyntämättömän potentiaalin. Laji soveltuu suomalaiseen liikuntakulttuurin hyvin, sillä kyseessä on talvikaudella harrastettava sisäpalloilulaji. Laji soveltuu niin koululiikuntaan, jalkapallojunioreille kuin aikuisliikuntaan. Suomessa on riittävästi liikuntasaleja, jotka mahdollistavat futsalin harrastamisen, tarvitaan ainoastaan futsaliin tarkoitettu pallo ja lajitietämystä omaava ohjaaja, joita jatkossa toivottavasti koulutetaan virallisesti lajin pariin Palloliiton ja sen alueellisten piirien toimesta.

”...futsalin kehittämistä Suomessa ylipäätänsä tukee, tukis se asia, että sarjakausia tai kilpailukausi osuis talvelle. Suomessa on aika hyvät olosuhteet futsalin harrastamiseen, sisäliikuntatiloja on aika paljon, missä sitä voi harrastaa. Toisaalta isot jalkapallojuniorijoukot harrastaa talvella jalkapalloa sisäliikuntatiloissa ja -saleissa, jonne oikeesti soveltuisi paremmin tällainen futsalinomainen harjoittelu. Ja sitten toisaalta, kun puhutaan noista pienemmistä paikkakunnista, niin helpompihan siellä on ylläpitää futsaljoukkue tai useampaa joukkuetta kuin jalkapallojoukkuetta, mikä vaatii aina vähintään sen 11 kenttäpelaajaa kentälle plus vaihtopelaajat eli kyllä tässä mahdollisuuksia olisi tähän futsalin hyödyntämiseen niin lasten kuin aikuisten liikuttamisessa.” (Huhtanen 2012)

Keskisuomalaisten futsaljoukkueiden määrät ovat lisääntyneet kaudelta 2006–2007 tasaisesti kauteen 2011–2012 asti (Taulukko 6). Miesjoukkueiden määrä on noussut myös kaudella 2012–2013 ja joukkueita on tällä hetkellä yhteensä 27. Naisjoukkueiden määrä on viime vuosina vaihdellut viiden ja kymmenen joukkueen välillä. Poikien joukkuemäärät ovat pysyneet tasaisesti noin 60:ssä. Tyttöjoukkueiden määrä nousi aina kaudelle 2011–2012 saakka tasaisesti 43 joukkueeseen asti, mutta alkaneella kaudella 2012–2013 joukkueita on mukana ainoastaan 26. Tyttöjoukkueiden määrän vähentyminen heijastuu myös selkeästi yhteisjoukkuemäärään, joka putosi kaudelle 2012–2013 ensi kertaa seitsemän vuoden tarkastelujakson aikana. Tällä hetkellä 120 keskisuomalaista joukkuetta osallistuu Palloliiton tai Keski-Suomen piirin hallinnoimiin futsalsarjoihin. Voidaan varovaisesti arvioida, että jokaisessa futsaljoukkueessa pelaa keskimäärin 12 pelaajaa, joten futsalin harrastajia on Keski-Suomessa tällä hetkellä noin 1500.

TAULUKKO 6. Keski-Suomen piirin futsaljoukkueet kausina 2006–2007 – 2012–2013 (K-S piirin sarjat ja tulokset 2007–2012)

	MIEHET	NAISET	POJAT	TYTÖT	YHT
2006-2007	16	4	63	24	107
2007-2008	18	4	60	34	116
2008-2009	22	5	58	32	119
2009-2010	20	8	62	39	129
2010-2011	21	10	57	41	129
2011-2012	23	5	61	43	132
2012-2013	27	10	57	26	120

Itkonen (1996) toteaa lajien sopeutumisprosessin vievän aikansa. Akkulturaatio etenee lajin levittäjien toimintojen, resurssien saatavuuden ja harrastajien mieltymysten varassa. Harrastajamäärät ja lajissa saavutetut tulokset vaikuttavat myös osaltaan lajille tarjottaviin talous- ja tilaresursseihin. (Itkonen 1996, 374, 378–379.) Kampuksen Dynamon tilaresurssit ovatkin kohentuneet ja seuran talous on kasvanut viimeisten vuosien aikana. Silti seuralla ei vielä ole riittäviä resursseja toiminnan laajentamiseen perustamalla junioritoimintaa tai seuran ammattimaistamiseen palkkaamalla seuratyöntekijä. Dynamo pyrkii kuitenkin oman kilpaurheilun ympärillä pyörivän seuratoiminnan lisäksi levittämään lajitietämystä Keski-Suomessa tehostamalla ottelutapahtuman markkinointiaan, järjestämällä opiskelijoiden futsaltapahtumia ja ohjaamalla harjoituksia ja kerhotoimintaa paikallisille liikuntaryhmille ja jalkapalloseuroille. Näin Dynamo yrittää jalkauttaa futsalia yhä vahvemmin paikalliseen liikuntakulttuuriin myös ruohonjuuritasolla.

8 POHDINTA

Kampuksen Dynamo lyhyt seurahistoria on varsin vaiheikas ja se kuvaa samalla hyvin nykyajan eriytyvää liikuntakulttuuria ja siihen kytkeytyvää seuratoiminnan muutosta. 2010-luvun alussa Jyväskylässä eletään futsalin noususuhdannetta Dynamon saavutettua SM-hopeaa kausilla 2010–2011 sekä 2011–2012. Kilpailullisen menestyksen myötä laji onkin saanut enemmän paikallistason medianäkyvyyttä. Harrastajamäärät ovat nousseet maltillisesti, mutta laajempi lajitietämys on silti vain harvalla futsal-aktiivilla. Dynamo on ryhtynyt aktiivisesti jalkauttamaan lajia paikallistasolla levittämällä futsal-sanomaa mahdollisimman tehokkaasti. Seura kaipaisi kuitenkin lisää aineellisia ja inhimillisiä resursseja, joilla voitaisiin kehittää omaa seuratoimintaa, tiivistää paikallista seurayhteistyötä sekä rekrytoida lisää harrastajia ja toimijoita futsalin pariin.

Kampuksen Dynamon seuratoiminnassa tapahtuneet muutokset voidaan jakaa omiksi vaiheikseen. Ensimmäisessä vaiheessa opiskelijaporukan monivuotisesta organisoimattomasta jalkapalloharrastuksesta yliopistokampuksen kentällä syntyi aktiivihenkilöiden toimesta virallista rekisteröityä yhdistystoimintaa urheiluseuran muodossa vuonna 1996. Yhdistyksiä rekisteröidään nyky-yhteiskunnassa yhä enemmän varsinkin nuorten miesten kaveriryhmien yhteisen harrastustoiminnan perustaksi. Liikunta- ja urheiluseurojen määrät ovatkin lisääntyneet, mutta samalla seurojen keskimääräinen koko on pienentynyt (Koski 2000, 53). Kuten yleensä pienen harrasteporukan kohdalla, ei Dynamonkaan toimintaa ollut suunniteltu kovin pitkäjärjestykseltä tulevaisuuden varalle. Tarkoituksena oli toteuttaa toimijoiden hetkellistä intressiä, jolloin yhdistykselle ei voida povata kovin pitkää elinkaarta.

Dynamon seuratoiminnan toisessa vaiheessa futsal liitettiin mukaan osaksi jalkapalloseuran toimintaa. Näin Dynamo kasvoi kahden lajin erikoisseuraksi. Seuran toiminta oli aiemmin painottunut keväästä syksyyn jalkapallon sarjakauden mukaisesti, mutta jäsenet toivoivat säännöllistä toimintaa myös talvikaudeksi. Alasarjan jalkapallojoukkueelle ei ollut talvisin tarjolla harjoitusvuoroja jalkapallohalleista kaupungin liikuntapalveluiden rajallisten tilaresurssien takia. Niinpä urheiluseuran harrastustoimintaa järjestettiin puutteellisten kenttäolosuhteiden vuoksi yliopiston liikuntasaleissa. Jäsenten talvikauden salijalkapallon pelailu vaihtui vuosien 2001 ja

2002 aikana futsalharrastukseen, kun seura sai käyttöönsä futsalpalloa. Seura oli osallistunut jo aiempina vuosina harrastetason futsalturnauksiin.

Dynamon seuratoiminnan kolmantena vaiheena voidaan pitää futsaltoiminnan kilpailullistumista ja urheilullista menestystä tavoittelevaa osanottoa futsalsarjoihin. Seura osallistui kaudella 2002–2003 ensi kertaa futsalsarjaan piirisarjatasolla. Näin uusi laji kytkettiin osaksi jalkapalloseuran kilpailutoimintaa. Futsal toimi aluksi jalkapalloilijoiden talviharrastuksena, mutta vuosien mittaan seuran futsal- ja jalkapallojoukkueet eriytyivät omiksi projekteikseen. KaDy pelasi ensimmäiset viisi sarjakauttaan piirisarjatasolla ennen nousua kansallisen tason Futsal Ykköseen kaudeksi 2007–2008.

Neljännessä vaiheessa Dynamo aloitti kansallisen nousunsa varteen otettavien futsalseurojen joukkoon. Pelaajat suhtautuivat yhä tavoitteellisemmin harrastukseensa joukkueen noustessa vuonna 2007 Futsal Ykköseen. Näin ollen seura kiinnitti kaudelle 2008–2009 joukkueeseen liigakokemusta omaavan päävalmentajan, jonka myötä harjoittelumäärä sekä -laatu kasvoivat. Joukkue sai myös neljä uutta liigakokemusta omaavaa pelaajaa riveihinsä paikkakunnalle muuttaneista opiskelijoista. Joukkueen pelaajien ja valmentajien sitoutuminen joukkueen toimintaan ja intohimo lajia kohtaan näkyi myös joukkueen kilpailullisessa menestyksessä seuraavien neljän kauden aikana. Dynamo oli noussut Jyväskylän ykköseuraksi futsalissa Lohikosken Pallokerhon ja FS Campus Unitedin pudottua Futsal Ykkösestä Keski-Suomen piirisarjaan kaudeksi 2008–2009.

Viidentenä vaiheena on Dynamon nousu kansalliseen pääsarjaan Futsal-liigaan kaudeksi 2009–2010. Seuran kilpailullinen toiminta ammattimaistui, pelaajat kehittyivät, osa pelaajista eteni maajoukkueeseen asti ja seurajoukkue saavutti kaksi SM-hopeaa, 2010–2011 sekä 2011–2012. Seurahallinto ei ole kuitenkaan pystynyt vastaamaan kilpailutoiminnan ammattimaistumiseen yhtä vahvasti omalla sektorillaan. Futsaltoiminnan puolelle perustettiin yhdeksänhenkinen futsal-jaoston johtokunta, jonka myötä liigajoukkueen hallinnollinen päätöksenteko demokratisoitui useamman toimijan saadessa mahdollisuuden vaikuttaa liigajoukkueen ratkaisuihin. Liigaseuran hallinnollisesta toiminnasta vastaavat kuitenkin edelleen muutamat liigajoukkueen aktiivijäsenistä pelaamisen ja valmentamisen ohessa. Kansallisen tason sisäpalloluokituksen seuratoiminnan ammattimainen johtaminen vaatisi huomattavasti

suurempia aineellisia ja inhimillisiä resursseja. Seuran täytyy edelleen kehittää markkinointia, tiedotusta, tapahtumanjärjestämistä sekä taloudenhoitoa kokonaisuudessaan turvatakseen liigajoukkueen toiminnan jatkuvuuden.

Heinilän (1986) mukaan urheiluseuran resurssivaranto (rahatalous, tilaedellytykset, seuratyö ja tietotaitoresurssit) heijastuu suoraan organisaation toimivuuteen (Heinilä 1986, 68–69). Tutkimuksen perusteella Kampuksen Dynamon resurssivarannon takaaminen vaatii paljon uhrauksia jäseniltä – niin työmäärällisesti kuin ajankäytöllisesti. Taloudelliset resurssit ovat hiljalleen lisääntyneet ja kehittyneet kohti terveempää budjettirakennetta. Yhteistyökumppaneiden tuet, pääsylipputulot ja muut tulot mm. tapahtumien järjestämisistä saadut taloudelliset tuotot muodostavat nykyisin suurimmat tulonlähteet (Kuvio 7). Aiemmin Dynamon toimintaa rahoitettiin pääasiassa kausi- ja jäsenmaksuilla sekä talkootöillä. Myös tilaedellytykset ovat kohentuneet Jyväskylän monitoimitalolle siirtymisen myötä. Liigajoukkue on saanut lajiliiton kenttämääräykset täyttävän monitoimiareenan niin peli- kuin harjoituskäyttöön. Keskustan läheisyys ja hyvät katsomo-olosuhteet ovat nostaneet liigaotteluiden yleisömääriä, mikä taas on kasvattanut seuran budjettia lisääntyneiden pääsylipputulojen muodossa. Muutto monitoimitalolle onkin luonut merkittäviä mahdollisuuksia ammattimaisemman seuratoiminnan järjestämiseksi.

Seuran jäsenistön enemmistö koostuu korkeakouluopiskelijoista, joten jäsenillä on käytettävissään tietotaitoresursseja monelta tieteenalalta niin yhteiskunta-, talous-, kuin liikuntatieteistä. Myös motivoituneiden valmentajien itsenäisesti opiskeltu lajitietämys sekä pelaajien monen vuoden pelikokemus ovat auttaneet seuraa kilpailullisten tavoitteiden saavuttamisessa. Dynamon aktiivijäsenten pyyteetön työpanos, jonka varassa seuran organisaatio toimii, on kuitenkin korvaamaton. Seuratoiminta on järjestetty rajallisin vapaaehtoisvoimin koko seurahistorian ajan, myös liigavuosien aikana, jolloin seuratyön määrä on lisääntynyt runsaasti. Ilman tätä vapaaehtoista seuratyötä ei myöskään olisi olemassa koko liigajoukkuetta, vaikka pelaajat olisivatkin Suomen parhaita. Seuratyö muodostaakin yhden tärkeimmistä osa-alueista organisaation toimivuuden kannalta.

Aiemmat jyvaskyläläiset futsalin kansallisen tason joukkueet eivät olleet 2000-luvulla kyenneet nostamaan lajia paikallisen väestön tietoisuuteen eikä mediakaan ollut lajia noteerannut. Seurat olivat aiemmin keskittyneet vain kilpailullisen menestyksen

turvaamiseen, mutta lajikulttuurin luominen oli jäänyt toissijaiseksi. Lajiliitto ei ole myöskään onnistunut markkinoimaan, jalkauttamaan tai kehittämään lajia onnistuneesti. Mahdollisuudet paikallisen näkyvyyden kasvattamiseksi ovatkin pääsääntöisesti seuroilla itsellään. Jyväskylässä, kuten Suomessa yleisestikin, futsaljoukkueiden määrät ja sen myötä harrastajamäärät ovat kaikesta huolimatta kasvaneet viimeisten kymmenen vuoden aikana (Kuvio 1 & Taulukko 6). Useat juniorijoukkueet hyödyntävät talvikaudella futsalia jalkapallon oheislajina osallistumalla piirisarjoihin. Vaikka futsalin olemassaolo talvisena jalkapallon korvikkeena tunnetaan, niin itse lajitietämys on edelleen puutteellista. Niinpä Kampuksen Dynamo on omalta osaltaan markkinoinut lajia ja levittänyt lajitietämystä ohjaamalla iltapäiväkerhoja, lajiharjoituksia sekä futsalkouluja paikallisille nuorille, etenkin jalkapallojunioreille.

Oman haasteensa futsalseuran toimintaan tuo muiden lajien kilpailu samoista taloudellisista resursseista. Uuden lajin vähäinen medianäkyvyys, väestön marginaalinen lajituntemus ja pienet katsojamäärät eivät houkuttele sponsoreita tukemaan futsalin liigajoukkueen toimintaa. Kamppailu voimavaroista muiden paikallisten seurojen ja harrastusmuotojen kanssa on kovaa. Jyväskylässä harrastetaan lähes 70 lajia noin 200 liikuntaseurassa (Jyväskylän liikuntaseurat). Lisäksi jyvaskyläläisiä kansallisen pääsarjatason joukkueita on useissa futsalia perinteisemmissä ja tunnetummissa lajissa mm. jääkiekossa JYP, salibandyssa Happee, jalkapallossa JJK, pesäpallossa Kiri ja Kirittäret, jääpallossa JPS.

Dynamon suhteet paikallisiin seuroihin vaihtelevat. KaDy on esimerkiksi tehnyt salibandyseura Happeen sekä jalkapalloseura JJK:n kanssa yhteistyötä ottelutapahtumien markkinoinnin osalta, joten seurojen välistä suhdetta voidaan kutsua yhteistoiminnalliseksi. Toisaalta kukin pääsarjajoukkue kilpailee keskenään yhteistyökumppaneista ja sponsorirahoista Jyväskylän seudulla. Näin ollen seurasuhteet muodostuvat monitasoisiksi. Samoin futsalkerhojen ja -harjoitusten ohjaaminen paikallisille jalkapalloseuroille on osoitus tiedollisen puolen yhteistoiminnasta. Juuri lajirajat ylittävää yhteistoimintaa tulisi seurojen välillä lisätä niin tiedollisesti kuin taloudellisesti.

Quinn & Cameron (1983) ovat kehittäneet organisaation elinkaarimallin, joka koostuu neljästä vaiheesta (Kuvio 3). Tähän malliin pohjautuen Kampuksen Dynamon toimivuus on toimintaympäristön muuttuessa edennyt aluksi innostuksen vaiheen yli

kollektiivisuuden vaiheeseen, jossa intohimoiset seuratoimijat ovat sitoutuneet voimakkaasti seuran toimintaan ja sen tavoitteisiin. Kolmatta toimivuuden vaihetta kutsutaan muodollistumisen vaiheeksi, mutta Dynamon toiminnan jatkuvuus ei ole kuitenkaan vielä saavuttanut riittävän vahvoja toimintarakenteita, jotta seuratoiminta voitaisiin niiden varaan vakiinnuttaa. Seuran onkin laadittava pidemmän tähtäimen strategisia toimintasuunnitelmia ja löydettävä keinot, joiden avulla seuratoiminnan jatkuvuus voitaisiin turvata tulevaisuudessa. Itse asiassa KaDy:n seuratoiminta on ikään kuin ohittanut muodollistumisen vaiheen ja ajautunut suoraan organisaation elinkaarimallin neljänteen vaiheeseen, jossa toiminnan on uusiuduttava tai seuratoiminta on vaarassa kuihtua.

Seuratoiminta on liigajoukkueen menestyksen myötä ajautunut siihen pisteeseen, että seuran nykyiset aktiivijäsenet eivät enää kovin pitkään pysty yksinään hallinnoimaan seuran kehittämisen eri osa-alueita uhraamalla omaa vapaa-aikaansa ja inhimillisiä resurssejaan seuratoiminnan eteen. Koski (2000) toteaa, että aktiivijäsenten toiminta on usein jo niin intensiivistä, ettei runsaampaan ajankäyttöön ole enää mahdollisuuksia, korkeintaan toiminnan laadun kohentaminen voi onnistua (Koski 2000, 54). Lisäksi opiskelijataustaisen edustusjoukkueen oma elinkaari on myös rajallinen. Pelaajien valmistuttua korkeakoulusta he mahdollisesti myös vaihtavat paikkakuntaa, jolloin myös uusien pelaajien rekrytoiminen on välttämätöntä liigajoukkueen jatkuvuuden turvaamiseksi.

Tällä hetkellä seuratoimintaa ylläpitävät henkilöt ovat kaikki sisäpiiriläisiä, pelaajia ja valmentajia, jotka ymmärtävät seuratyön tärkeyden. Heitä motivoivat normatiiviset sekä affektiiviset kannustimet. Näitä ovat kokemukset, kollektiivisuus, solidaarisuus ja yhteiset arvot sekä intohimo lajia ja seuraa kohtaan. Vapaaehtoisten rekrytointi futsalseuran taustatehtäviin on ymmärrettävän haastavaa, kun kyse on uuden lajin pienseurasta, jolla ei ole junioritoimintaa tai pitkiä seuraperinteitä. Seuran jatkuvuudesta kiinnostuneita on yhä harvemmassa ja toiminnot keskittyvät yleensä projektiluontoisesti joukkueetasolle (Koski 2000, 53). Nykyaikana yhteiskunta on muuttanut muotoaan niin paljon, että voimavarojen suuntaaminen vapaaehtoistoimintaan on yhä hankalampaa. Yhteiskunnan yksilöllistymisen ja lajivalikoiman laajentumisen lisäksi ihmisten aika on kortilla ja vapaa-aikaa käytetään enemmän omaan hyvinvointiin kuin muiden tukemiseen.

Ammattimaisesti kilpaurheiluun suhtautuva seura ei kuitenkaan kykene ylläpitämään seuratoimintaa kovinkaan pitkään, ellei ammattimaisesti harjoittelevan joukkueen lisäksi taustalla vaikuta myös ammattimaisesti toimiva seuraorganisaatio. Seuratyöntekijöiden palkkaamisesta vapaaehtoistoimijoiden avuksi on muodostunut yksi ratkaisumalli vapaaehtoispotentiaalın ongelman äärellä (Koski 2009, 91–98). Dynamon on seuraavien vuosien aikana joko kasvatettava taloudellisia resursseja täysipäiväisen seuratyöntekijän palkkaamiseksi tai rekrytoitava lisää vapaaehtoisia seuratoimijoita nykyisten seura-aktiivien tueksi. Nykyisillä henkilöresursseilla toimintaa pystytään toki vielä tällä hetkellä ylläpitämään, mutta jäseniä kuormittava vapaaehtoistyö saattaa myös ilmetä pelaajien henkisenä rasitteena, joka voi heijastua myös fyysisenä väsymyksenä kilpailusuorituksessa.

Nykyinen urheiluseura Kampuksen Dynamo voidaan Itkosen (Kuvio 2) seuratypologian mukaan määritellä urheilullis-suoritukselliseksi seuratyypiksi. Seuraorganisaatio on kehittynyt liikunnallis-harrastuksellisesta liikuntaseuran toiminnasta kilpailullis-kasvatukselliseksi urheiluseuraksi tai ainakin kilpailulliseksi urheiluseuraksi. Lajinomaisuus, kilpailulliset tavoitteet ja ammattimainen valmentautuminen ovat vahvasti esillä seuran toiminnassa. Seuralta puuttuu kuitenkin junioritoiminta täysin, mikä on yksi lähtökohta seuran oman huippupelaajan kasvattamiseksi ja menestyksekkään kilpailutoiminnan ylläpitämisen kannalta. Seuran kasvatuksellinen puoli on rajoittunut muille seuroille tarjottuihin kerhojen ja harjoitusten ohjauspalveluihin. Liigajoukkue on myös hyvin riippuvainen uusien futsaltaitoisten opiskelijoiden muuttovirrasta Jyväskylään, joilla pyritään paikkaamaan lähtijät. Nämä ovat selkeitä uhkia menestyksekkään seuran jatkuvuudelle.

Viime vuosina seura on yrittänyt markkinoida liigajoukkuetta ja lajia yhä enemmän. Huippu-urheilutuotetta on futsalseuran ympärille kuitenkin hankala rakentaa ohuen lajikulttuurin ja marginaalisten resurssien takia. Julkisuusmarkkinallisessa urheilukulttuurissa kiinteä kolmiyhteys syntyy urheilutuotteen, sponsoreiden ja median välille (Itkonen & Kortelainen 1999, 94). Yleisö ei saavu katsomoihin, jos tuote ei ole riittävän kiinnostava. Samalla sponsoreiden ja median houkuttelevuus vaikeutuu. Kilpailullinen menestys saattaa kasvattaa lajin ja seuran paikallista näkyvyyttä hetkellisesti. Myös lajiliiton olisi panostettava futsalin markkinointiin ja kehittämiseen, sillä yksittäisten seurojen lajitietämyksen levittäminen ja futsal-sanoman markkinointi vaatii taustalle suurempia linjauksia esimerkiksi valmentajakoulutuksen sekä lasten ja

nuorten liikuntaprojektien osalta. Heinäkuun lopussa 2012 perustettu Futsal-Liigaseurat ry:n tarkoituksena on tiivistää liigaseurojen yhteistyötä, hakea yhteisiä toimintalinjoja, kehittää ja markkinoida lajia sekä ammattimaistaa Futsal-liigan toimintaa (FSL yhdistyvät). Onkin mielenkiintoista nähdä, miten futsal-liigaseurojen yhteinen kehitysprojekti tulee vaikuttamaan lajin imagoon, yksittäisten liigaseurojen, kuten Kampuksen Dynamon toimintatapoihin ja koko liigan ammattimaistumiseen.

LÄHTEET

ARKISTOLÄHTEET

Futsal Russia 1997. Technical Report of first European Futsal Conference held in Moscow on 8-9 May 1997

Jyväskylän kaupungin tiedoksianto 2011

KaDy:n säännöt. Kampuksen Dynamon perustamiskirja ja säännöt 1995

KaDy:n perustamiskokouksen pöytäkirja 1995

KaDy:n vuosikokous 1996, 1999, 2010

KaDy:n yhdistysrekisteri 1996

KaDy:n toimintakertomukset vuosilta 1996 – 2011

KaDy:n uutisarkistot 2005–2009

KaDy:n tuloslaskelmat 2007, 2008, 2009

KaDy:n talousarvio 2010

KaDy:n tilinpäätökset 2010, 2011

KaDy:n toimintasuunnitelma 2010, 2012

KaDy:n hallituksen kokous 13.3.2012

KaDy:n kausijulkaisu 2012. Hirviöpostia!

KaDy futsal taloustoteutumat 09-10, 10-11, 11-12. Futsaltoiminnan talouslaskelmat kausilta 2009–2010, 2010–2011, 2011–2012.

OLL:n ja SPL:n aineistot, Futsal -94, -96, -97. Opiskelijoiden Liikuntaliiton ja Suomen Palloliiton dokumentteja futsaltoiminnan alkuvuosilta.

Suomen Palloliitto. Vuosikertomus 1996

Suomen Palloliitto. Salifutis – Futsal strategia 1996

KIRJALLISUUS

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. 3. Uudistettu painos. Tampere: Vastapaino.

Blandchard, K. & Cheska, A. 1985. The Anthropology of Sport. An Introduction. USA. Kirjallisuuteen viitataan teoksessa : Itkonen H. 1996. Kenttien kutsu – tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta. Gaudeamus Kirja. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Bourdieu, P. 1985. Sosiologian kysymyksiä. Jyväskylä: Gummerus Oy:n kirjapaino

Burns, T. 2003. Holistic Futsal. A total mind-body-spirit approach. Lightning Source UK Ltd. UK

Eskola J. & Suoranta J. 1996. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Lapin yliopistopaino. Rovaniemi.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2003. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino

- Heikkala, J. 2000. Liikunnan järjestökentän muutokset ja toimintaympäristö. Teoksessa H. Itkonen, J. Heikkala, K. Ilmanen & P. Koski (toim.) Liikunnan kansalaistoiminta. Muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 152.
- Heinemann, K. 1984. Socioeconomic problems of sports clubs. *International Review for the Sociology of Sports* 19 (3/4), 201-214
- Heinemann, K. 1989. Der "Nicht-Sportliche" Sport. Teoksessa K. Dietrich & K. Heinemann (toim.) *Der nicht-sportliche Sport*. Germany, 11-28.
- Heinilä 1974. *Urheilu – Ihminen – Yhteiskunta*. K.J Gummerus osakeyhtiön kirjapaino, Jyväskylä.
- Heinilä, K. 1985. Lajitarjonta urheilussa lisääntyy. Teoksessa: A. Arponen & O. Pekkanen (toim.). *Urheilun tulevaisuus*. Helsinki: Suomen Valtakunnan Urheiluliitto SVUL ry, 18–29.
- Heinilä, K. 1986. Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa. Tutkimuksia No 38/1986. Liikuntasuunnittelun laitos. Jyväskylän yliopisto.
- Heinilä, K. 1993. Liikunta- ja urheiluseura tänään. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.). *Urheiluseura: juuret mullassa – tukka tuulessa*. Jyväskylän yliopiston liikunnan sosiaalitieteiden laitoksen tutkimuksia No 58, 44-47.
- Heinilä, K. & Koski, P. 1991. *Suomalainen liikuntaseura*. Helsinki: Liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 125. Helsinki.
- Heinonen, K. 2005. Opiskelijoiden reikäpallosta koko kansan kilpaurheiluksi. Jyväskylän yliopisto. Liikuntatieteiden laitos. Pro gradu – tutkielma.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. *Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S, Remes, P., Sajavaara, P. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S, Remes, P., Sajavaara, P. 2004. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Ilmanen, K. & Kontio, M. 2003. Liikunta- ja urheiluseurojen muutossuuntia Jyväskylässä. Teoksessa S. Hänninen, A. Kangas & M. Siisiäinen (toim.) *Mitä yhdistykset välittävät*. Tutkimuskohteena kolmas sektori. Jyväskylä: Atena kustannus. 121–149.
- Itkonen, H. 1991. "Tarmonpa poekija ollaan" – Tutkimus suomalaisen urheiluseuran muutoksesta. Joensuun yliopiston monistuskeskus. Joensuu.
- Itkonen H. 1996. *Kenttien kutsu – tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta*. Gaudeamus Kirja. Tampere: Tammer-Paino Oy.

- Itkonen, H. 2000. Kansalaistoiminnan suuri linja. Teoksessa Itkonen H., Heikkala J., Ilmanen K., & Koski P. Liikunnan kansalaistoiminta –muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 152. Helsinki
- Itkonen H., - Kortelainen J. 1999. Rantakentältä maailmalle. Kiteen pesäpallo, lajikulttuuri ja yhteiskunta. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 146. Helsinki.
- Itkonen H., Nevala A. 1991. Eriytyvä urheiluseura – Paluu monimuotoisuuteen. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) Liikunnan vuoksi. Näkökulmia liikuntakulttuurin muutokseen. Kannus: Lestijokilaakson Kirjapaino Oy. 15-23.
- Itkonen, H., Olin, K. Ranto, E. (toim.) 1992. Liikunnan muutos, murros vai kaaos. Työväen urheiluliitto. Helsinki.
- Kaestner, M. 2004. Strategies for Development and Promotion of Futsal in Europe. University de Lausanne. Sport Administration and Technology. Master`s Thesis.
- Kiviniemi, L. 1997. Kainuun liikunnan ja urheilun historia I. Kainuun Liikunta ry. Kajaani.
- Knoke D. & Prenskey, D 1984. What relevance do organizational theories have for voluntary associations. *Social Science Quarterly* 65 (1), 3-20.
- Koski, P. 1994. Liikuntaseura toimintaympäristössään. Jyväskylän yliopisto. *Studies in Sport, Physical Education and Health* 35. Jyväskylä.
- Koski, P. 2000a. Maailma muuttuu, muuttuvatko seurat. Jyväskylän Yliopisto: Liikunnan Kehittämiskeskus: 6-85
- Koski, P. 2000b. Kansalaistoiminnan suuri linja. Teoksessa Itkonen H., Heikkala J., Ilmanen K., & Koski P. Liikunnan kansalaistoiminta –muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 152. Helsinki.
- Koski P. 2009a. Liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa. SLU-julkaisusarja 7/09. SLU-paino 2009.
- Koski Pasi. 2009b. Seurakenttä monipuolistuu, eriytyy ja ammattimaistuu. *Liikunta & Tiede* 46, 4/2009. Sivut 5-8.
- Koski P. & Heinilä, K. 1988. Liikuntaseura. Valtakunnallinen peruskartoitus. Raportti 1. Jyväskylän yliopisto. Liikunnan sosiaalitieteiden laitoksen tutkimuksia nro 48.
- Kuusela, J. 2009. Urheilulajin brändäys. Tampereen teknillinen yliopisto. Tuotantotalouden koulutusohjelma. Diplomityö.
- Liikuntakomitean mietintö. 1990. Liikuntapolitiikan linjat 1990-luvulla. Opetusministeriö. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Mintzberg, H. 1979. *The structuring of Organizations: A Synthesis of the Research*. Englewood Cliffs (NJ): Prentice-Hall.

Möttönen, P. & Niemelä, J. 2005. Kunta ja kolmas sektori. PS-kustannus. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Puronaho, K. 2006. Liikuntaseurojen lasten ja nuorten liikunnan markkinointi. Tutkimus lasten ja nuorten liikunnan tuotantoprosesseista, resursseista ja kustannuksista. Jyväskylän yliopisto. Studies in business and economics 52. Jyväskylä.

Quinn R.E. & Cameron, K. 1983. Organizational life cycles and shifting criteria of effectiveness: some preliminary evidence. *Management Science*, 29, 33-51.

Saarela-Kinnunen, M. & Eskola, J. 2007. Tapaus ja tutkimus = tapaustutkimus? Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 2. korjattu painos. Jyväskylä: PS- kustannus, 184–195.

Siisiäinen M. 2003. Vuoden 1997 yhdistykset. Teoksessa Hänninen, S. Kangas, A. & Siisiäinen M. (toim.) Mitä yhdistykset välittävät. Tutkimuskohteena kolmas sektori. Jyväskylä Atena 2003.

Sironen E. 1988. Uuden liikuntakulttuurin visiot. Teoksessa E. Sironen (toim.) Uuteen liikuntakulttuuriin. Jyväskylä: Gummerus. 11-38.

Syrjälä, L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E. & Saari S. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Kirjayhtymä. Helsinki.

Talonen, J. 2003. Karaten sulautuminen suomalaiseen liikuntakulttuuriin. Teoksessa Roiko-Jokela, H. (toim.) & Sironen, E. (toim.) Kynäniekkoja, kivinyrkkijä, mäkimatteja: Suomen urheiluhistoriallisen seuran kymmenvuotiskirja. Jyväskylä: Atena 2003.

Tiihonen, A. 1989. Sählääjien ruumiinpolitiikka – muuttuva opiskelija- ja liikuntakulttuuri. Teoksessa K. Suomi, K. Jokinen & A. Tiihonen. Hölkkääjiä, sählääjiä, skeittaajia. Opiskelijoiden liikuntaliitto. Sarja A 1, 66-96.

Unruh, D.R. 1979. Characteristics and types of participation in social worlds. *Symbolic interaction*, 2.

Viinikainen, S. 2011. Paikallistoiminnasta kilpaurheiluksi. Salibandyn kehitys Pohjois-Karjalassa 1986-2010. Suomen historian pro gradu –tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Vornanen, R. & Aikio, A. (toim.) 1999. Uusi sivistyssanakirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Vuolle, P. & Puronaho, K. (1987) Liikuntalajien historia ja nykyisyys Suomessa. Teoksessa P. Vuolle, R. Teloma & L. Laakso (toim.) Näin suomalaiset liikkuvat. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 50. Helsinki, 101-133.

Yeung, A. B. 2004. Individually together. Volunteering in Late Modernity: Social Work in the Finnish Church. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

SÄHKÖISET LÄHTEET

EURO2008. Euro 2008 performance analysis.

http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/euro_2008/7429634.stm, Luettu 7.3.2010

FIFA 2009a. The history of futsal.

<http://www.fifa.com/futsalworldcup/destination/history/index.html>. Luettu 19.11.2009

FIFA 2009b. Big Count 2006. Statistical Summary Report by Region

http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/bigcount.summaryreport_7022.pdf
Luettu 19.11.2009

FIFA 2009c. Big Count Summary Report by Association.

http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/statsumrepassoc_10342.pdf.
Luettu 21.11.2009

FIFA 2010a. FIFA Football ranking.

<http://www.fifa.com/worldfootball/ranking/index.html>. Luettu 24.02.2010

FIFA 2010b. FIFA Laws of the game.

<http://www.fifa.com/aboutfifa/developing/futsal/lawsofthegame.html>. Luettu 25.02.2010

FIFA 2010c. FIFA Futsal World Cup 2008.

<http://www.fifa.com/futsalworldcup/index.html>. Luettu 4.4.2010

FutsalWorldRanking. 2010. Futsal ranking.

<http://www.futsalworldranking.be/>. Luettu 5.03.2010

Futsal.fi 2009a. Futsalın säännöt.

http://www.futsal.fi/mp/db/file_library/x/IMG/17429/file/Futsalsaannot_08.pdf.
Luettu 19.11.2009.

Futsal.fi 2009c. Futsalın joukkumäärät.

http://www.futsal.fi/mp/db/file_library/x/IMG/18953/file/Futsalyhteenveto2009.pdf
Luettu 4.2.2010

Futsal.fi 2010a. Futsal Liiga. <http://www.futsal.fi/liiga/>. Luettu 3.3.2010

Futsal.fi 2010b. Futsal-joukkueiden määrät piireittäin kaudella 2008-2009.

<http://www.futsal.fi/piirit/> Luettu 12.4.2010

Futsal.fi 2010c. Futsal maajoukkue. <http://www.futsal.fi/maajoukkue/> Luettu 2.4.2010

Futsal.fi –sivusto 2011.

<http://web.archive.org/web/20091126170212/http://www.futsal.fi/> Luettu: 25.10.2012

Futsal.fi/Ykkönen. Futsal Ykkönen.

<http://web.archive.org/web/20100123055012/http://www.futsal.fi/ykkonen/>
Luettu: 25.10.2012

Futsal5.de 2010. Futsal Saksassa.

<http://www.futsal5.de/>. Luettu 27.2.2010

Futsal England 2010. Futsal Englannissa.

<http://www.thefa.com/England/EnglandFutsalTeam/EnglandFutsalPages/FutsalInEngland.aspx>. Luettu 27.2.2010

Futsal Helsingin piiri 2010. <http://helsinki.palloliitto.fi/kilpailutoiminta/futsal/>.

Luettu 7.3.2010.

FSL yhdistyvät. Futsal-liigaseurat yhdistyvät.

<http://www.palloliitto.fi/uutiset/futsal-liigaseurat-yhdistyivat-0> Luettu 16.11.2012

Holistic Futsal. Tim Burnsin futsalteokseen Holistic Futsal (2003) pohjautuvat www-sivut. <http://www.holisticsoccer.com/futsal.htm> Luettu 3.4.2010

Jyväskylän liikuntaseurat.

<http://www.jyvaskyla.fi/liikunta/seurat>

KaDy uutisarkisto 2009-2012.

<http://www.kadyfutsal.net/uutiset> Luettu 30.10.2012

KaDy:n yleisömäärät. Yleisömäärät 2009-2010 ja 2010-2011.

<http://www.kadyfutsal.net/blogi/2011/02/28/22> Luettu 11.11.2012

KaDy jalkapallo tilastot.

<http://kampuksendynamo.com/tilastot/> Luettu 22.11.2012

KaDy – JJK 2011. Hyväntekeväisyysottelu 2011.

<http://www.veikkausliiga.com/News.aspx?id=45829> Luettu 6.11.2012

KaDy – JJK 2010. Hyväntekeväisyys ottelu 2010.

<http://kadyfutsal.net/uutiset.html588/uutiset.html?a400=242> Luettu 6.11.2012

KaDy sijoitukset.

<http://kadyfutsal.net/10> Luettu 12.11.2012

KIHU 2010. KIHU:n faktapankki. Lajien harrastaja- ja lissenssimäärät 2006.

<http://www.kihu.jyu.fi/faktapankki/lisenssit/> Luettu 8.3.2010

K-S piirin sarjat ja tulokset 2007-2012.

http://www.resultcode.fi/sarjat/piirin_sarjakaudet_nayta.php?piiri_id=100007

Luettu: 25.10.2012

LiikuntaLaturi.

<http://www.nuortenlaturi.fi/liikuntalaturi> Luettu: 29.10.2012

OSM 2012. Opiskelijoiden Futsal SM-kilpailut 2012 – kisasivut.

<http://www.osmfutsal.net/> Luettu 12.11.2012

Suomen Pankki rahanarvolaskuri 2012.

http://www.rahamuseo.fi/multimediat_ja_oppimateriaalit_rahanarvolaskuri.html

Luettu 26.11.2012

UEFA 2010a. UEFA Futsal Cup.

<http://en.archive.uefa.com/competitions/futsalcup/history/season=2001/intro.html>.

Luettu 27.2.2010

UEFA 2010b. UEFA Futsal Championship history.

<http://en.archive.uefa.com/competitions/futsal/history/index.html>. Luettu 28.2.2010

UEFA 2010c. UEFA Futsal Championship 2010.

<http://en.archive.uefa.com/competitions/futsal/index.html>. Luettu 6.3.2010

HENKILÖKOHTAISET TIEDONANNOT

Kytölä, S. 2012. Henkilökohtainen tiedonanto 29.10.2012.

SÄHKÖISET TIEDONANNOT

Ruuska Ville – Kytölä Samu 28.11.2002. Sähköposti. KaDy:n ensimmäinen futsalkausi alkaa 2002. Luettu 9.11.2012.

HAASTATTELUT

2010:

Auvinen, Tero, olosuhdepäällikkö, Suomen Palloliitto. Haastateltu 2.3.2010 Helsingissä

Simonen, Timo, projektipäällikkö ja Suomen Urheilugaalan pääsihteeri, Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Haastateltu 2.3.2010 Helsingissä

Villgren, Matti, futsalasiantuntija, Suomen Palloliitto. Haastateltu 2.3.2010 Helsingissä

2012:

Bucht, Riku 2012, KaDy:n varapuheenjohtaja ja entinen seuran puheenjohtaja. Haastateltu 16.10.2012 Jyväskylässä.

Huhtanen, Kerkko 2012. KaDy:n päävalmentaja ja pelaaja. Haastateltu 17.10.2012 Jyväskylässä.

Kytölä, Jukka 2012. KaDy:n rahastonhoitaja, hallituksen jäsen ja pelaaja. Haastateltu 15.10.2012 Jyväskylässä.

Kytölä, Samu 2012. KaDy:n manageri, apuvalmentaja ja seuran puheenjohtaja. Haastateltu 15.10.2012 Jyväskylässä.

Laaksonen, Marko 2012. KaDy:n perustajajäsen ja seuran entinen puheenjohtaja. Haastateltu 29.10.2012 Jyväskylässä

Takala, Mikko 2012. Pelaaja. Haastateltu 24.10. Jyväskylässä.

LIITTEET

Liite 1. HAASTATTELULOMAKE

KAMPUKSEN DYNAMO – PRO GRADU -TUTKIELMA

Haastateltavan tiedot

1. Nimi:
2. Ikä, elämänvaihe:
3. Ammatillinen koulutus:
4. Ammatti-nimike ja asema työyhteisössä:
5. Mukana KaDy:n toiminnassa vuodesta:
6. Työtehtävät KaDy:ssa:

1) Kampuksen Dynamon seurahistoriasta: (Seuran perustajajäsen, seuran puheenjohtaja)

1A: Seuran perustamisen syyt

Milloin seura on perustettu? Mitkä olivat seuran perustamisen motiivit?

Ketkä olivat perustajajäseniä?

Miksi nimeksi tuli Kampuksen Dynamo?

Miten seura kytkeytyy opiskelijakulttuuriin?

1B: Seuran organisaatorakenne ja toiminnan tavoitteet

Miten seura organisoitui? Minkälainen seuran organisaatorakenne oli?

Mitä taustatoimijoita seurassa oli?

Mitkä olivat seurajohdon ja jäsenten tavoitteet alkuvaiheessa? Miten ne ovat muuttuneet?

Mitä lajeja seuran lajivalikoimaan kuului? Millä sarjatasolla pelattiin?

Minkälaista oheistoimintaa seurassa järjestettiin?

Mikä oli seuran jäsenmäärä seurahistorian alussa ja mistä jäsenistö koostui?

2) Kampuksen Dynamon seuratoiminta nykyään: (seuran puheenjohtaja, futsaljaoston edustaja, joukkueen manageri)

2A: Seuran toimintatarkoitus ja organisaatorakenne

Mikä on seuran toiminnan perustarkoitus ja ideologia?

Mitkä ovat jäsenistön intressit?

Minkälainen on seuran organisaatorakenne? (Hallitus, jaostot, muut?)

Mitä taustatoimijoita seurassa on? Miten eri työtehtävät seurassa on jaettu?

2B: Seuran liikuntaohjelma

Mitä seuran liikuntaohjelma pitää sisällään?

Perustoiminto? (harrastus-, ja harjoitus-/kilpailutoiminta)

Monta joukkuetta seuralla on?

Tukitoiminto? (ohjaus- ja neuvontatoiminta, toimitsija- ja tuomaritehtävät sekä liikuntatilaisuuksien järjestelytehtävät)

Yhteisötoiminta? (jäsenhuolto, talkoot, ja muu yhdessäolotoiminta)

Miten seura kytkeytyy opiskelijakulttuuriin?

2C: Seuran tavoitteet

Mitkä ovat seuran tavoitteet? Kilpailulliset – muut tavoitteet?

Miten seura on saavuttanut asettamansa tavoitteet?

Miten jalkapallojaoston tavoitteet poikkeavat futsaljaoston tavoitteista?

2D: Seuran resurssit

Mistä koostuvat seuran resurssit?

(1) taloudelliset resurssit, tukijat, sponsorit,

(2) jäsenistön ja aktiivisten toimihenkilöiden rekrytointi

(3) liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksien hankkiminen ja harjoitusvuorojen varaaminen)

Kuinka paljon seuralla on jäseniä ja mistä jäsenistö koostuu?

(Liikuntajäsenet, seuratoimintajäsenet, tukijäsenet)

3) KaDy futsal – futsaltoiminnan käynnistyminen (seuran puheenjohtaja, futsaljaoston edustaja, joukkueen manageri)

3A: Futsaltoiminnan perustamisen syyt

Milloin ja minkä takia futsaltoiminta liitettiin osaksi seuran liikuntaohjelmaa?

Miten seuratoimijat olivat löytäneet futsalin?

Ketkä olivat toimintaa perustamassa? Taustat?

Mitkä olivat futsaltoiminnan aloittamisen motiivit?

Mistä futsaljoukkueen pelaajat koostuivat?

3B: Futsaljoukkueen toiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Mitkä olivat seuran futsaltoiminnan tavoitteet?

Oltiinko kilpailu- vai harrastussuuntautuneita?

Millä sarjatasolla pelattiin?

Mitä oheistoimintaa futsaljoukkueessa järjestettiin?

4) Kady futsal – futsaltoiminta nykyään (seuran puheenjohtaja, futsaljaoston edustaja, joukkueen manageri)

4A: Futsaljoukkueen rakenne ja työtehtävät

Miten futsaltoiminta on organisoitunut alkuvaiheiden jälkeen?

Mistä henkilöistä futsaljaosto koostuu ja mitkä ovat sen tehtävät?

Miten muut työtehtävät joukkueen sisällä on jaettu?

Ovatko jäsenmäärät futsalin osalta lisääntyneet seurassa?

4B: Futsaljoukkueen tavoitteet ja saavutukset

Miten seuran futsaltoiminta ja futsaljoukkueen tavoitteet ovat muuttuneet viimeisten vuosien aikana?

Miten arvioisit joukkueen tavoitteiden täyttymistä viimeisten vuosien aikana?

Mistä KaDy:n kilpailullinen menestys mielestäsi johtuu?

Miten seuran tunnettavuus on parantunut?

4C: Futsaljoukkueen toiminta

Mistä osa-alueista futsalseuran toiminta koostuu?

Perustoiminto? (harrastus-, ja harjoitus-/kilpailutoiminta)

Tukitoiminto? (ohjaus- ja neuvontatoiminta, toimitsija- ja tuomaritehtävät sekä liikuntatilaisuuksien järjestelytehtävät)

Yhteisötoiminta? (jäsenhuolto, talkoot, ja muu yhdessäolotoiminta)

4D: Futsaljoukkueen toimintaympäristö ja yhteistyöverkosto

Minkälaisia muutoksia seuran ja sen toimintaympäristön välillä on tapahtunut?

Miten opiskelijakulttuuri ja Jyväskylän korkeakoulut (JYU ja JAMK) liittyvät joukkueen toimintaan?

Mitä yhteistyökumppaneita joukkueella on? Verkostoituminen? Seurayhteistyö? Kaupunki, kaupungin liikuntatoimi? Korkeakoulu?

Minkälaista kilpailu paikallisten seurojen ja harrastusmuotojen välillä on?

4E: Futsaljoukkueen resurssit

Mistä koostuvat joukkueen resurssit?

1) Aineelliset resurssit:

A) Tilaedellytykset -> liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksien hankkiminen ja harjoitusvuorojen varaaminen?

B) Rahatalous -> tukijat, sponsorit, jäsenmaksut?

2) Energeettiset resurssit:

Seuratyö -> Jäsenten työpanos, jonka avulla seura toimii? Jäsenistön ja aktiivisten toimihenkilöiden rekrytointi?

3) Seuran käytettävissä olevat tietotaitoresurssit ja osaaminen

5) Futsal osana elämää (seuran puheenjohtaja, futsal-jaoston edustaja, joukkueen manageri, valmentaja, pelaaja)

5A: Osallisuus KaDy:n toiminnassa

Miten, miksi ja milloin päädyit futsalin pariin?

Miten, miksi ja milloin liityit Kampuksen Dynamoon?

Kuinka paljon aikaa käytät KaDy:n toimintaan liittyviin asioihin viikossa – mitä ne ovat?

Mitä muita aktiviteettejä ehdit harrastaa vapaa-ajallasi?

Missä määrin voidaan puhua futsalista elämäntapana sinun kohdallasi?

5B: Koti, työ/opiskelu ja harrastus

Miten olet onnistunut yhdistämään perhe-elämäsi, (koti, vaimo, lapset, tyttöystävä) ja futsalin?

Miten elämänkumppanisi kokee futsalharrastuksesi ja KaDy:n roolin elämässänne?

Haittaako harrastus arkielämää – mitä mieltä perhe on?

Millä tavalla hän on osallistunut seuran toimintaan?

Miten työn/opiskelun ja futsalin yhdistäminen onnistuu kohdallasi?

6) Tavoitteet, motivaatio ja seuratoiminta (futsaljaoston edustaja, joukkueen manageri, valmentaja, pelaaja)

6A: Tavoitteet

Mitkä ovat henkilökohtaiset tavoitteesi futsalin parissa?

Mitkä ovat tavoitteesi KaDy:n kanssa?

6B: Joukkueen toiminnan arviointi

Miten kuvailisit KaDy:n toimintaa?

Mitkä ovat tärkeimmät voimavarat joukkueen toiminnan kannalta?

Miten KaDy:n toiminta on muuttunut jäsenyytesi aikana?

Mitä kehitettävää KaDy:n toiminnassa mielestäsi on?

Mitkä ovat seuran toiminnan vahvuudet/heikkoudet

6C: Motivaatio

Mikä saa sinut sitoutumaan KaDy:n toimintaan?

Mikä motivoi sinua harjoittelemaan, pelaamaan tai toimimaan KaDy:ssa?

Mitä harrastus antaa – miksi pelaat futsalia KaDy:ssa?

7) Kampuksen Dynamon tulevaisuus futsalissa (futsal-jaoston edustaja, joukkueen manageri, valmentaja, pelaaja)

Millaisena näet futsalin tulevaisuuden seurassasi ja miten KaDy:n menestys turvataan jatkossakin?

Kuinka tärkeänä näet seuran futsaltoiminnan laajentamisen ja jäsenmäärän lisäämisen? Miten tämä olisi järjestettävissä?

Miten tärkeänä pidät junioritoiminnan käynnistämisen futsalissa yleensä ja omassa seurassasi?

Mitkä ovat paikallisen futsalkulttuurin /mahdollisuudet/uhkat?